

● § 11-miljøgodkendelse til

Lyngtofte
Søndre Lyngvej 1
3782 Klemensker

Kolofon:	Bornholms Regionskommune; september 2016
Udarbejdet af:	Center for Teknik og Miljø
Layout og tryk:	Center for Teknik og Miljø
Journalnummer:	09.17.17P19-0010
Sagsbehandler:	Susanne Kjær-Hansen
Kortbilag:	Geodatastyrelsen

§ 11-MILJØGODKENDELSE

til

Lyngtofte

Søndre Lyngvej 1, 3782 Klemensker

Gyldighed:

Denne miljøgodkendelse meddeles efter § 11, stk. 2 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, jf. lovbe-
kendtgørelse nr. 442 af 13. maj 2016.

Miljøgodkendelsen gælder fra annonceringsdatoen den 23. september 2016

DATABLAD

Titel:	§ 11-miljøgodkendelse til Lyngtofte
Godkendelsen omfatter:	Minkproduktion på 3.000 årstæver svarende til 103,45 DE
Dato for godkendelse:	23. september 2016
Godkendt ejendom:	Lyngtofte
Adresse:	Søndre Lyngvej 1, 3782 Klemensker
Matrikelnummer og ejerlav:	175kd Klemensker
Ejendomsnummer:	4000082839
CHR-nummer:	104705
Ansøger og bedriftsejer:	Linda Pernille Mortensen, Bedegadevej 2, 3782 Klemensker
Bedriftens navn:	Pelsdyravler Linda Mortensen
CVR-/P-nummer:	33085966/1016288760
Konsulent/rådgiver:	Elna Mortensen/Per Lousdal, København Rådgivning, Agro Food Park 15, 8200 Århus N
Tilsynsmyndighed:	Bornholms Regionskommune, Center for Teknik og Miljø, Skovløkken 4, 3770 Allinge
Kontakt tilsynsmyndighed:	Tlf.: 5692 0000; e-mail: tm@brk.dk; Hjemmeside: www.brk.dk

INDHOLDSFORTEGNELSE

Datablad.....	3
Indholdsfortegnelse	4
1 Samlet vurdering og Resumé.....	6
1.1 Ansøgning om miljøgodkendelse	6
1.2 Forhold til eksisterende miljøgodkendelse	6
1.3 Afgørelse og ikke-teknisk resumé	7
1.4 Offentlighed	10
1.5 Klagevejledning	10
2 Generelle forhold.....	12
2.1 Beskrivelse af husdyrbruget og det ansøgte projekt.....	12
2.2 Meddelelsespligt – ejerforhold, arealer, anlæg	12
2.3 Gyldighed	13
2.4 Retsbeskyttelse	13
2.5 Revurdering af miljøgodkendelsen.....	13
3 Vilkår for § 11-miljøgodkendelsen	14
3.1 Vilkår vedr. indretning og drift	14
3.2 Vilkår vedr. information om ændringer	14
3.3 Vilkår vedr. produktionens omfang.....	14
3.4 Vilkår vedr. minkhaller og driften.....	14
3.5 Vilkår vedr. proteinindhold i minkfoderet.....	15
3.6 Vilkår vedr. sikkerhedstiltag for gyllebeholder.....	15
3.7 Vilkår vedr. overdækning af gyllebeholder	15
3.8 Vilkår vedr. opbevaring af minkgødning.....	16
3.9 Vilkår vedr. aftale om afsætning af husdyrgødning.....	16
3.10 Vilkår vedr. bedste tilgængelige teknik (BAT)	16
3.11 Vilkår vedr. renholdelse og hygiejne	16
3.12 Vilkår vedr. gyllehåndtering	17
3.13 Vilkår vedr. udbringning af gylle	17
3.14 Vilkår vedr. støjkloder	17
3.15 Vilkår vedr. støv.....	18
3.16 Vilkår vedr. skadedyr	18
3.17 Vilkår vedr. overfladevand og spildevand	18
3.18 Vilkår vedr. oplag af olie	18
3.19 Vilkår vedr. oplag af affald.....	19
3.20 Vilkår vedr. medicin og pesticider	19
3.21 Vilkår vedr. uheld og risici	19

3.22	Vilkår vedr. tilsyn, kontrol og egenkontrol	20
4	Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold	21
4.1	Husdyrbrugets bygninger og faste afstandskrav	21
4.2	Bygge- og beskyttelseslinjer og placering i landskabet	26
5	Produktionsapparatet	28
5.1	Harmoniarealet	28
5.2	Minkproduktionen, staldindretning og drift	30
5.3	Produktion og håndtering af minkgødning	33
6	Produktionens ressourceforbrug	37
6.1	Foder og foderopbevaring	37
6.2	Vand	38
6.3	Energi	39
6.4	Diverse hjælpepestoffer	40
7	Emissioner, gener og reststoffer fra anlægget	41
7.1	Ammoniak	41
7.2	Påvirkning af naturområder og bilag IV-arter	43
7.3	Lugt	50
7.4	Støj	52
7.5	Støv	53
7.6	Lys	53
7.7	Fluer og skadedyr	54
7.8	Transport	55
7.9	Overfladevand og spildevand	56
7.10	Affald	58
8	Risici – driftsforstyrrelser eller uheld	61
9	Management, egenkontrol og dokumentation	63
10	Bedste tilgængelige teknik (BAT)	65
11	Samlet vurdering	69
12	Bilag	70
	Bilagsoversigt:	70
	Bilag 1. Situationsplan med skel, vej, bygninger, hegn, rørføringer og afstande	71
	Bilag 2. Planteliste – Rø Plantage ved Lyngtofte	72
	Bilag 3. Beredskabsplan og -kort	74
	Bilag 4. Modtagne høringssvar i 2. offentlighedsfase	81

1 SAMLET VURDERING OG RESUMÉ

I dette kapitel gives en kort beskrivelse af den ansøgte produktion og forholdet til tidligere meddelte godkendelser eller tilladelser på ejendommen. Miljøgodkendelsens indhold er samlet i et kort resumé. Desuden beskrives grundlaget for afgørelsen samt, hvordan offentligheden har haft indflydelse på projektet og kommunens vurderinger. Til sidst beskrives mulighederne for at klage over afgørelsen.

1.1 ANSØGNING OM MILJØGODKENDELSE

Linda Mortensen, Bedegadevej 2, 3782 Klemensker har ansøgt om miljøgodkendelse til udvidelse af minkproduktionen på ejendommen Lyngtofte, Søndre Lyngvej 1, 3782 Klemensker, matr. nr. 175kd Klemensker.

Minkproduktionen på Lyngtofte ønskes udvidet fra den nuværende lovlige produktion på 550 årstæver svarende til 18,97 DE efter de gældende omregningsfaktorer til 3.000 årstæver svarende til 103,45 DE.

I forbindelse med udvidelsen ønskes der opført fire stk. 2-rækkede åbne minkhaller og to stk. 12-rækkede lukkede minkhaller (sidstnævnte alternativt som én lukket minkhal med 24 rækker minkbure) samt et maskinhus. Til opsamling af de større mængder minkgylle ansøges desuden om en fortank på 77 m³. Den producerede minkgødning bliver i nudrift opbevaret i lejede gyllebeholdere og møddingsplads, men det påtænkes at opføre en gyllebeholder på ca. 2.000 m³ med fast overdækning og en møddingsplads på 150 m² ved farmen.

Samtidig ansøges om, at de allerede opførte tilbygninger til otte stk. 2-rækkede minkhaller samt en 2-rækket minkhal og en fortank på 12 m³ lovliggøres.

I forbindelse med overtagelsen af Lyngtofte nyindrettes pelseriet i driftsbygningen nord for stuehuset. Der vil ikke forekomme pelsning af dyr fra andre pelsdyrfarme på ejendommen.

Ansøgningen om miljøgodkendelse omfatter ingen udbringningsarealer. Til ejendommen hører 7,8 ha. De ca. 4,5 ha, som ikke anvendes til minkfarm, stuehus, have m.m., er forpagtet ud og benyttes til juletræer.

Der er indgået aftale om afsætning af den producerede minkgødning til Jan Svenningsen, Kirkebyen 17, 3790 Hasle. Aftalearealerne er godkendt i en særskilt miljøgodkendelse i henhold til husdyrgodkendelseslovens § 16.

Der udøves ingen biaktiviteter på ejendommen, som skal godkendes særskilt.

Bornholms Regionskommune, Teknik og Miljø har modtaget ansøgningen om miljøgodkendelse gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem (www.husdyrgodkendelse.dk) første gang den 22. september 2015 (hovedskema nr. 76850). Ansøgning om § 16-godkendelse til ejer af udbringningsarealerne er indsendt som skema nr. 82004.

1.2 FORHOLD TIL EKSISTERENDE MILJØGODKENDELSE

På Lyngtofte er den nuværende lovlige produktion 550 årstæver mink svarende til 18,97 DE beregnet efter de nuværende omregningsfaktorer.

Den 20. december 2006 traf Bornholms Regionskommune beslutning om, at etablering af en minkproduktion på 12,6 dyreenheder (DE) bestående af minkhvalpe fra 2 mdr. til pelsning samt udsættertæver tilsammen 5.000 stk. i eksisterende produktionsbygninger på matr. nr. 175kd Klemensker, Sdr. Lyngvej 1, 3720 Klemensker ikke var VVM-pligtig (pelsdyravler Finn Mogensen). Afgørelsen blev truffet efter bekendtgørelse nr. 1006 af 20. oktober 2005 om supplerende regler i medfør af lov om planlægning jf. bilag 2, nr. 1.

Efterfølgende er minkfarmen ændret fra at være en "sommerfarm" primært med hvalpe fra fravænning midt på sommeren til pelsning til at være en helårsfarm med tæver, hanner og hvalpe. Omregnet til årstæver efter husdyrgødningsbekendtgørelsens omregningsfaktorer til beregning af DE i 2006 svarer den tilladte produktion på 12,6 DE til 550 årstæver. Ved seneste miljøtilsyn på Lyngtofte den 11. september 2014 blev besætningen opgjort til 600 årstæver svarende til 20,69 DE.

Bornholms Regionskommune har vurderet de miljømæssige konsekvenser ved de nu ansøgte ændringer i minkproduktionen på Lyngtofte i forhold til den nuværende lovlige produktion på 550 årstæver. Da det er første gang siden ikrafttrædelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug i 2006, at der gennemføres godkendelsespligtige ændringer på Lyngtofte, og husdyrbruget ved den ønskede udvidelse overskrider grænsen for godkendelsespligt på 25 DE kødædende pelsdyr, behandles sagen som en ny godkendelse efter husdyrgodkendelseslovens § 11, stk. 2.

1.3 AFGØRELSE OG IKKE-TEKNISK RESUMÉ

Bornholms Regionskommune, Teknik og Miljø har vurderet, at der kan meddeles godkendelse af den ansøgte udvidelse af minkproduktionen på Lyngtofte, Søndre Lyngvej 1, 3782 Klemensker matr. nr. 175kd Klemensker i henhold til § 11, stk. 2 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug samt øvrig gældende lovgivning¹. Godkendelsen omfatter ingen arealer.

Miljøgodkendelsen gives som en § 11-miljøgodkendelse, idet produktionen overstiger 25 DE (jf. § 4, stk. 2 i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug) men ligger under grænsen på 250 DE som angivet i § 12, stk. 1, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Miljøgodkendelsen er baseret på oplysningerne i ansøgningen i husdyrgodkendelse.dk (hovedskema nr. 76850, version 4) med tilhørende bilag og øvrigt materiale indsendt af ansøgers konsulent samt efterfølgende beregninger bl.a. i scenarieskema 90370 (beregning af NH₃-emission i forhold til BAT for minkhaller) og i scenarieskema 90378 (beregning af NH₃-emission, hvis gyllebeholder/møddingssted ikke etableres på Lyngtofte).

§ 11-miljøgodkendelsen meddeles under forudsætning af, at de gældende regler på området og miljøgodkendelsens vilkår overholdes. I nedenstående oversigt (Figur 1) er gengivet indholdet i de mest centrale vilkår, der har særlig betydning for indretningen af produktionen og den daglige drift på Lyngtofte. Den fulde ordlyd af alle stillede vilkår til produktionen kan ses i Kapitel 3.

Figur 1. Resumé af de mest centrale vilkår til produktionen på Lyngtofte

Produktionsomfang

Minkfarmen må drives med maksimalt 3.000 årstæver med hvalpe svarende til i alt 103,45 DE (Vilkår 3.3.1).

Ammoniakreducerende tiltag

De eksisterende minkhaller - bortset fra de nordligste 35 m af de fire haller mod nordøst - og de ansøgte 2-rækkede åbne minkhaller skal have gødningsrender med en bredde på minimum 35 cm (Vilkår 3.4.1, 3.4.2 og 3.4.3).

De 12-rækkede lukkede minkhaller skal have gødningsrender med en bredde på minimum 40 cm (Vilkår 3.4.4).

I alle minkhaller skal gødningsrenderne tømmes to gange om ugen (Vilkår 3.4.5).

Alle dyr skal tilbydes halm ad libitum (Vilkår 3.4.6).

Alle dyr skal have foder med et proteinindhold på maksimalt 31 % af omsættelig energi i gennemsnit i ugerne 30-47 (Vilkår 3.5.1).

Sikkerhedsforanstaltninger ved ny gyllebeholder

Ved den ansøgte gyllebeholder skal der etableres en græsbevokset jordvold på ca. ½ m mod syd, vest og nord (Vilkår 3.6.1).

Gyllebeholderen skal påmonteres et alarmsystem, som kan registrere pludselige fald i gylleoverfladen og meddele dette elektronisk til den driftsansvarlige (Vilkår 3.6.2).

Overdækning af gyllebeholder

Den nye gyllebeholder skal forsynes med fast overdækning i form af teltoverdækning med indvendigt skørt (Vilkår 3.7.1).

Aftale om afsætning af minkgylle

Der skal indgås skriftlig aftale om afsætning af hele den producerede mængde minkgødning uden for husdyrbruget (Vilkår 3.9.1).

¹ Lovbekendtgørelse nr. 442 af 13. maj 2016 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (husdyrgodkendelsesloven), bekendtgørelse nr. 1283 af 8. december 2014 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen), bekendtgørelse nr. 1428 af 13. december 2006 om pelsdyrfarme m.v. med senere ændringer og bekendtgørelse nr. 1318 af 26. november 2015 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. (husdyrgødningsbekendtgørelsen).

Vær opmærksom på, at etablering af nye anlæg ikke må igangsættes, før der er givet en byggetilladelse og eventuelt andre nødvendige tilladelser fra Bornholms Regionskommune.

Miljøgodkendelsen indeholder en miljøteknisk redegørelse samt kommunens bemærkninger til og vurdering af udvidelsen og dens påvirkninger af omgivelserne, naturen og naboer. Derudover er der redegjort for ejendommens anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT – Best Available Techniques).

Bornholms Regionskommune vurderer, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets anlæg og arealer ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik. Endvidere vurderer kommunen, at husdyrbruget efter udvidelsen kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Bornholms Regionskommune vurderer desuden, at indretning og drift af husdyrbruget samt håndtering af husdyrgødning kan ske i overensstemmelse med gældende regler og uden væsentlig påvirkning af miljøet, som dette er defineret i husdyrgodkendelsesloven, herunder at projektet ikke skader bevaringsstatus for Natura 2000-områder eller levesteder for arter optaget på habitatdirektivets bilag IV.

Nedenstående følger et kort resumé af de emner, som godkendelsen omhandler:

Minkproduktionens størrelse og udbringningsarealer

Minkproduktionen på Lyngtofte, Søndre Lyngvej 1, 3782 Klemensker udvides fra de nuværende 550 årstæver svarende til 18,97 dyreenheder (DE) til 3.000 årstæver svarende til 103,45 DE.

Der er indgået aftale med Jan Erik Svenningsen, Kirkebyen 17, Rutsker, 3790 Hasle om modtagelse af minkgødningen til udbringning på ejede og forpagtede arealer, som han driver ved hhv. Rutsker og Klemensker.

Bygningsanlæggets placering i omgivelserne

Udvidelsen af minkproduktionen på Lyngtofte gennemføres dels i allerede opførte minkhaller dels i nye haller. Miljøgodkendelsen omfatter således opførelse af fire 2-rækkede åbne minkhaller, to 12-rækkede lukkede minkhaller, et maskinhus og en fortank på 77 m³. Samtidig lovliggøres de allerede opførte tilbygninger til de eksisterende otte 2-rækkede minkhaller, en 2-rækket minkhal samt en fortank på 12 m³. Endelig inddrages en større del af driftsbygningen til pelseri, hvor pelsning af egne dyr fra farmen skal foregå.

De fire åbne minkhaller opføres syd for det nuværende anlæg i samme størrelse og materialer som de eksisterende haller, mens de to lukkede haller, som opføres mod nord, bliver med sider og gavle i perforerede stålplader og en del større med en højde på ca. 7 m. Hele produktionsanlægget vil fortsat ligge samlet.

Den producerede minkgødning bliver i nudrift opbevaret i lejede gyllebeholdere/møddingssted. Det påtænkes at opføre en gyllebeholder på ca. 2.000 m³ og en møddingsplads på 150 m² ved farmen. Pga. afstanden til naboer skal beholderen forsynes med fast overdækning. Den samlede højde af beholder og overdækning bliver maksimalt 7,95 m.

Pelsdyrbekendtgørelsens krav om mindste afstande til beboelser, vandforsyning, søer og vandløb inkl. dræn, veje, levnedsmiddelvirksomhed og naboskel er overholdt. Lyngtofte ligger uden for bygge- og beskyttelseslinjer bortset fra skovbyggelinje, som dog ikke medfører restriktioner for erhvervsmæssigt nødvendigt byggeri til en landbrugsejendom. Byggerierne berører ikke fredede eller beskyttede områder.

Bornholms Regionskommune vurderer, at gennemførelse af det ansøgte projekt ikke vil være i strid med hensynet til de landskabelige- kulturhistoriske- naturmæssige- geologiske- eller rekreative interesser i området, da der ved udformningen og placeringen af de nye bygninger er taget de fornødne hensyn.

Produktionens påvirkning af omgivelserne herunder emissioner, transport m.m.

Ammoniakemission og beskyttet natur

Inden for en radius af 1.000 m fra centrum af anlægget på Lyngtofte er der vejledende registreret 1 overdrev, 2 moser, 2 engarealer, 19 søer/vandhuller og 1 vandløb samt 5 potentielt ammoniakfølsomme skove.

Der er beregnet ammoniakdeposition til de naturområder, som i henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen kan betegnes som kategori 1-, 2- og 3-natur, samt til søer beliggende inden for 300 m af minkfarmen.

Der ligger ingen ammoniakfølsomme naturtyper omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 7, stk. 1 eller 2 (kategori 1- og 2-natur) tæt på Lyngtofte. De nærmeste af disse naturtyper er et areal med ege-blandskov i Natura 2000-område nr. 210 'Spællinge Ådal, Døndal og Helligdomsklipperne' beliggende 1,8 km mod nord og et overdrev større end 2,5 ha beliggende 1,6 km mod nordøst. Den gennemførte beregning af ammoniakdeposition fra minkfarmen til disse naturområder viser, at udvidelsen ikke påvirker områderne.

Kategori 3-natur omfatter moser, mindre heder og overdrev og ammoniakfølsomme skove. Merdepositionen af ammoniak i forhold til den godkendte nudrift til det nærmeste overdrev og de to moser samt til de to skove mere end 500 m mod hhv. syd og nord overstiger ikke 1 kg N/ha/år, og kommunen kan derfor ikke stille krav om en lavere deposition.

De to skovarealer beliggende mindre end 100 m henholdsvis sydøst og nord for Lyngtofte er begge plantet inden for perioden 1999-2004 på tidligere dyrket jord, og der er derfor ifølge definitionen ikke tale om ammoniakfølsom skov. Skovbrynet til Rø Plantage tættest på Lyngtofte modtager kun en meget begrænset merdeposition af ammoniak, og da skoven ikke vurderes at rumme *særlige* regionale og lokale naturinteresser, er det Bornholms Regionskommunes vurdering, at der ikke er tale om et særligt tilfælde, hvor der er grundlag for at fastsætte skærpede vilkår om at nedbringe ammoniakdepositionen i forhold til skoven.

Bornholms Regionskommune konkluderer, at den planlagte udvidelse på Lyngtofte ikke vil påvirke naturindholdet på lokaliteter omkring ejendommen væsentligt eller medføre forringelser i tilstanden for kvælstoffølsomme naturområder.

Bornholms Regionskommune har kendskab til, at der tidligere er registreret bilag IV-arten løvfrø i en sø beliggende på naboejendommen mod syd. Den beregnede merdeposition på 3,1 kg N/ha/år vurderes dog ikke at ville medføre en væsentlig påvirkning af lokaliteten, idet søen i forvejen er næringsrig. Kommunen har ikke kendskab til forekomst af andre bilag IV-arter eller andre særligt beskyttede arter i området omkring Lyngtofte. Kommunen vurderer samlet set, at bilag IV-arter og deres yngle- og rasteområder ikke trues af den ansøgte udvidelse.

Lugt

Lugtemissionen stiger som følge af, at der bliver flere dyr på ejendommen. Lugtemissionen giver anledning til beregning af geneafstande til enkeltboliger, samlet bebyggelse og lokalplanudlagt område i landzone samt byzone og sommerhusområde. Beregningerne i ansøgningssystemet viser, at de korrigerede geneafstande fra minkhallerne på Lyngtofte er kortere end de vægtede gennemsnitsafstande til både nærmeste enkeltbolig (Søndre Lyngvej 4), nærmeste samlet bebyggelse/lokalplanudlagt område (område ved Rø golfbane) og nærmeste byzone/sommerhusområde (Klemensker). Der ligger ingen andre større husdyrbrug i nærheden, som giver kumulative effekter i relation til lugtgener. Lugtgenekriteriet er derfor overholdt.

Transporter til og fra ejendommen

I forbindelse med udvidelsen af produktionen på Lyngtofte regnes med, at det årlige antal af transporter øges med ca. 200. Hvis anlæggene til opbevaring af minkgødning etableres på farmen, vil stigningen i antal af transporter være meget begrænset. Lyngtofte ligger ikke i nærheden af tættere bebyggede områder, og det vurderes, at ændringen i antallet af transporter ikke vil give anledning til væsentlige gener for omgivelserne.

Andre miljøpåvirkninger

Den ansøgte produktion på Lyngtofte overholder alle gældende regler og normer for opbevaring og afsætning af gylle og affald, regulering af skadedyr og belastning af omgivelserne med støj, støv, lys m.v. Det betyder, at projektets virkninger på miljøet, også hvad angår disse faktorer, betragtes som ikke væsentlige. Som et led i gennemførelsen af indsatserne i vandplan/vandområdeplan for Bornholm undersøges det i øjeblikket, om der er behov for ændringer i ejendommens håndtering af spildevand.

Anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT)

Der er opnået reduktion i ammoniakudledningen fra minkproduktionen på Lyngtofte ved at opsætte bredere gødningsrender i de nye minkhaller og ved at anvende halm ad libitum i burene og tømme gødningsrenderne 2 gange om ugen. Desuden holdes proteinindholdet i foderet på maksimalt 31 % af den omsættelige

energi i gennemsnit i ugerne 30 – 47. Ammoniakfordampningen fra gødningsoplaget vil blive reduceret ved, at den ansøgte gyllebeholder etableres med fast overdækning.

Den samlede ammoniakudledning fra produktionen overholder de fastsatte maksimale emissionsniveauer. Desuden er kravet om BAT-teknologi opfyldt inden for alle dele af produktionen.

Konklusion

Bornholms Regionskommune vurderer, at indretning og drift af minkfarmen og håndtering af minkgødningen sker i overensstemmelse med gældende regler og ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik. Det vurderes, at driften kan foregå uden væsentlig påvirkning af miljøet som dette er defineret i husdyrgodkendelsesloven, herunder at projektet ikke skader bevaringsstatus for Natura 2000-områder eller levesteder for arter optaget på habitatdirektivets bilag IV.

1.4 OFFENTLIGHED

Bornholms Regionskommune offentliggjorde den 4. januar 2016, at kommunen havde modtaget en ansøgning om miljøgodkendelse til Lyngtofte. Fristen for at komme med idéer, forslag og bemærkninger til projektet var 2 uger fra annonceringsdatoen. Der indkom ingen bemærkninger til ansøgningen.

I forbindelse med offentliggørelsen var det beskrevet, at det ansøgte projekt indeholder en udvidelse af minkbesætningen samt opførelse af nye minkhaller og fortanke til minkgylle og, at ansøger derudover ønsker at få mulighed for at opføre en teltoverdækket gyllebeholder og en støbt plads til opbevaring af halmrester/fast gødning samt et mindre maskinhus. Disse byggerier indgår i behandlingen af ansøgningen, og placeringen kan ses på situationsplanen i Bilag 1.

Udkast til miljøgodkendelse blev den 22. juli 2016 sendt i høring ved, at udkastet blev lagt offentligt tilgængeligt på Bornholms Regionskommunes hjemmeside, og ved udsendelse af brev med information herom til ansøger selv, ejer af aftalearealerne, naboer og andre berørte (alle naboer inden for konsekvenszonen på 760 m inkl. ejere af nabomatrikler til matriklen, hvor husdyrbruget er placeret) samt en række organisationer, der har anmodet herom. Der var en frist på 6 uger til at kommentere udkastet frem til og med den 2. september 2016. Der indkom to høringssvar til udkastet. Disse er medtaget og kommenteret i Bilag 4. De indkomne bemærkninger gav ikke anledning til justeringer af projektet.

1.5 KLAGEVEJLEDNING

Bornholms Regionskommunes afgørelse kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet af afgørelsens adressat og enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Endvidere kan en række lokale og landsdækkende foreninger og organisationer klage over visse afgørelser.

En eventuel klage skal sendes via Klageportalen, som der findes link til fra forsiden af Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Der logges på www.borger.dk eller www.virk.dk, typisk med NEM-ID, og klagen skrives direkte i portalen. Det er muligt at vedhæfte dokumenter til klagen undervejs. Klagen sendes gennem Klageportalen til Bornholms Regionskommune, Teknik og Miljø, som videresender den til Natur- og Miljøklagenævnet med den påklagede afgørelse og det materiale, der er indgået i sagens bedømmelse.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Det er muligt at blive fritaget for at bruge Klageportalen ved at sende en begrundet anmodning til Bornholms Regionskommune. Anmodningen videresendes herefter til Natur- og Miljøklagenævnet, som afgør, om den kan imødekommes.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af en klage, at den klageberettigede indbetaler et gebyr på 500 kr. til Natur- og Miljøklagenævnet. Gebyret betales med et betalingskort i Klageportalen. Klagen bliver ikke sendt videre, før gebyret er betalt, og klager har endeligt godkendt klagen. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnet hjemmeside.

Gebyret tilbagebetales, hvis:

- Klagen bliver afvist, fordi klagefristen er overskredet
- Klager ikke er klageberettiget
- Natur- og Miljøklagenævnet ikke har kompetence til at behandle klagen
- Klager får helt eller delvist medhold i klagen

Klagefristen udløber den 21. oktober 2016, dvs. 4 uger fra den 23. september 2016, hvor afgørelsen er annonceret på regionskommunens hjemmeside www.brk.dk/indflydelse-politik/hoeringer.

En eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal anlægges inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes fristen dog altid fra bekendtgørelsen.

2 GENERELLE FORHOLD

I dette kapitel beskrives den planlagte indretning af husdyrbruget samt en række juridiske forhold ved miljøgodkendelsen såsom underretning af tilsynsmyndigheden, godkendelsens gyldighed og retsbeskyttelse.

2.1 BESKRIVELSE AF HUSDYRBRUGET OG DET ANSØGTE PROJEKT

Miljøgodkendelsen omfatter landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen Lyngtofte, Søndre Lyngvej 1, 3782 Klemensker, matr. nr. 175kd Klemensker. På Lyngtofte har pelsdyravler Linda Mortensen i flere år drevet minkproduktion i egne haller på lejet jord. Pr. 30. marts 2016 har Linda Mortensen købt hele ejendommen af den hidtidige ejer Gunda Sand Kofod. Minkbesætningen på ejendommen er registreret i det Centrale HusdyrbrugsRegister med CHR-nummer 104705.

Lyngtofte er en del af pelsdyravler Linda Mortensens bedrift, der drives uden tilhørende planteavl. Bedriften er registreret under CVR-nummer 33085966 og P-nummer 1016288760.

Udover minkfarmen på Lyngtofte driver Linda Mortensen en mindre produktion af chinchilla (CHR-nummer 119705) på hovedejendommen Bedegadevej 2, 3782 Klemensker, som ejes sammen med Keld Mortensen. Desuden drives minkproduktion i lejede haller på ejendommen Nørregårdsvej 4, 3760 Gudhjem (CHR-nummer 68998). Der foreligger en lejekontrakt på 5 år fra 1. januar 2016. Det er endnu ikke afgjort, om den forlænges efter 2021.

Det tilladte dyrehold på Lyngtofte er 550 årstæver svarende til 18,97 DE. Der ansøges om en udvidelse på 2.450 årstæver. Det samlede dyrehold vil efter udvidelsen være på i alt 3.000 årstæver svarende til 103,45 DE.

Ejendommens matrikulære areal er 7,7870 ha. Den del af arealet, som ikke benyttes til minkfarm, stuehus, have, læhegn m.m., er bortforpagtet og benyttes til produktion af juletræer.

Al minkgødning afsættes ved aftale med Jan Erik Vesth Svenningsen, Kirkebyen 17, 3790 Hasle, som driver 141,76 ha ved Rutsker og Klemensker.

I forbindelse med udvidelsen ønskes der opført 4 stk. 2-rækkede åbne minkhaller og 2 stk. 12-rækkede lukkede minkhaller (alternativt én lukket minkhal med 24 rækker minkbure). Samtidig skal de opførte tilbygninger til 8 stk. 2-rækkede og en ny 2-rækket minkhal lovliggøres (se situationsplan i Bilag 1). Der ansøges desuden om opførelse af et maskinhus, en fortank på 77 m³ samt lovliggørelse af en eksisterende fortank på 12 m³. Endelig inddrages en større del af driftsbygningen til pelseri, hvor pelsning af egne dyr fra farmen skal foregå.

Den producerede minkgylle bliver opbevaret i lejede gyllebeholdere, som tilsammen har en kapacitet på 1.400 m³. Dog påtænkes det at opføre en gyllebeholder på ca. 2.000 m³ og en møddingsplads på 150 m² ved farmen (se situationsplan i Bilag 1).

Afhængig af, hvornår på året miljøgodkendelsen gives, vil byggeriet blive sat i gang så snart byggetilladelse foreligger. Da mink har en årscyklus, hvor der kun fødes hvalpe en gang - i april/maj - kan avlsdyrene kun tages fra én gang om året. Dette foregår i sensommeren i forbindelse med livdyrssorteringen, hvor minkene til næste års avl udvælges. Udvidelsen vil foregå over flere sæsoner, indtil det godkendte dyrehold er nået.

Der udøves ingen biaktiviteter på Lyngtofte.

2.2 MEDDELELSESPLIGT – EJERFORHOLD, AREALER, ANLÆG

Bedriften skal underrette tilsynsmyndigheden således:

- Når minkbesætningen er nået op på 103,45 DE (3.000 årstæver)
- Besætningens/produktionens størrelse den 23. september 2018 (2 år efter godkendelsesdato)

Hvis der sker ændringer i ejerforhold eller hvem, der er ansvarlig for driften, skal det meddeles til tilsynsmyndigheden senest 1 måned efter, at ændringen er sket (Vilkår 3.2.1).

Hvis der sker ændringer i bedriftens aftaler om udbringningsarealer, skal dette anmeldes til Bornholms Regionskommune, Teknik og Miljø inden gødningsplanårets begyndelse den 1. august. Nye arealer inden for samme kategori - hhv. ejede/forpagtede arealer og aftalearealer - kan normalt erstatte arealer i denne § 11-miljøgodkendelse, hvis de nye arealer har mindst samme omfang og ikke er mere sårbare. Bornholms Regionskommune skal i hvert tilfælde vurdere, om ændringerne kan gennemføres inden for rammerne af denne miljøgodkendelse. Ændringerne må ikke sættes i værk, før Bornholms Regionskommune har accepteret dem (Vilkår 3.9.2). Anmeldelsen skal udarbejdes og indsendes til kommunen via www.husdyrgodkendelse.dk eller gennem et andet digitalt system, der opfylder kravene, jf. § 6 i bekendtgørelse nr. 1283 af 8. december 2014 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

Bornholms Regionskommune, Teknik og Miljø stiller vilkår om, at ved større vedligeholdelsesarbejder på anlægget (staldinventar, foder- og gødningsopbevaringsanlæg og lignende) skal den valgte løsning leve op til bedste tilgængelige teknik (BAT). Arbejdet skal anmeldes til Bornholms Regionskommune, Teknik og Miljø, som vurderer, om kravet om BAT er opfyldt (Vilkår 3.10.5). Formålet er at sikre, at der fremover anvendes den på det pågældende tidspunkt bedste tilgængelige teknologi også ved ændringer, der ellers ikke kræver godkendelse efter husdyrgodkendelsesloven (Vilkår 3.2.2).

2.3 GYLDIGHED

Miljøgodkendelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 2 år fra denne afgørelses meddelelse. Miljøgodkendelsen anses for udnyttet, når bygge- og anlægsarbejderne er iværksat inden fristens udløb, og de færdiggøres i et rimeligt tempo.

Hvis miljøgodkendelsen ikke har været helt eller delvist udnyttet i tre på hinanden følgende år, bortfalder den del af miljøgodkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste tre år. Produktionen må dog hvert år være op til 15 % mindre end den angivne produktion, uden at dette får konsekvenser for miljøgodkendelsen.

Hvis miljøgodkendelsen ikke er opfyldt, eller miljøgodkendelsens vilkår ikke efterleves, kan dette medføre, at hele eller dele af miljøgodkendelsen bortfalder.

2.4 RETSBESKYTTELSE

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Dato for retsbeskyttelsens udløb er 23. september 2024. Kommunen kan dog i særlige tilfælde meddele forbud eller påbud, før der er forløbet 8 år, jf. § 40, stk. 2 i bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

2.5 REVURDERING AF MILJØGODKENDELSEN

Virksomhedens miljøgodkendelse skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering, jf. § 40 i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug. Den første regelmæssige revurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år fra det tidspunkt, hvor virksomheden første gang blev godkendt efter husdyrgodkendelsesloven. Det er planlagt at foretage den første revurdering i 2024.

3 VILKÅR FOR § 11-MILJØGODKENDELSEN

§ 11-miljøgodkendelsen meddeles på følgende specifikke og generelle vilkår, som også fremgår af de enkelte afsnit i miljøredegørelsen. De specifikke vilkår er præcisering af regler eller skærpede krav i forhold til gældende lovgivning eller krav, som stilles pga. virksomhedens art eller beliggenhed. De generelle vilkår er bestemmelser, der gælder generelt for landbrugsdrift, også for landbrugsvirksomheder, som ikke er miljøgodkendt efter miljøbeskyttelses- eller husdyrgodkendelsesloven.

Virksomheden skal drives i overensstemmelse med godkendelsens vilkår og bestemmelserne i den til enhver tid gældende bekendtgørelse om pelsdyrfarme, bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. (husdyrgødningsbekendtgørelsen) samt øvrig gældende lovgivning.

Specifikke vilkår:

3.1 VILKÅR VEDR. INDRETNING OG DRIFT

- 3.1.1 Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af den miljøtekniske beskrivelse, og med de ændringer, der fremgår af godkendelsens vilkår.
- 3.1.2 De vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.
- 3.1.3 På tilsynsmyndighedens forlangende skal virksomheden dokumentere overholdelse af denne godkendelses vilkår.
- 3.1.4 Driften må ikke give anledning til væsentlige lugtgener udenfor ejendommens areal. Hvis der efter kommunens vurdering opstår lugtgener, der vurderes at være væsentligt større, end der kan forventes ifølge grundlaget for miljøgodkendelsen, kan kommunen meddele påbud om, at der skal gennemføres lugtreducerende tiltag.

3.2 VILKÅR VEDR. INFORMATION OM ÆNDRINGER

- 3.2.1 Ændringer i ejerforhold eller hvem, der er ansvarlig for driften, skal meddeles til tilsynsmyndigheden (Bornholms Regionskommune, Teknik og Miljø) senest 1 måned efter, at ændringen er sket.
- 3.2.2 Drifts-, indretnings- eller bygningsmæssige ændringer, der er relevante i forhold til godkendelsen, skal anmeldes til kommunen inden gennemførelsen. Kommunen vurderer om de aktuelle planer for ændringer/udvidelse kan ske inden for rammerne af denne godkendelse.

3.3 VILKÅR VEDR. PRODUKTIONENS OMFANG

- 3.3.1 Minkfarmen må drives med maksimalt 3.000 årstæver med hvalpe svarende til i alt 103,45 DE beregnet ud fra omregningsfaktorerne på godkendelsestidspunktet.

3.4 VILKÅR VEDR. MINKHALLER OG DRIFTEN

- 3.4.1 De fire eksisterende 2-rækkede åbne minkhaller tættest på driftsbygning og beboelse skal have gødningsrender med en bredde på minimum 35 cm. Ved udskiftning skal de opsatte render leve op til de gældende normer for BAT.

- 3.4.2 Tilbygningerne (A-H) til de otte eksisterende minkhaller og den allerede opførte 2-rækkede minkhal (I) skal have gødningsrender med en bredde på minimum 35 cm. Ved udskiftning skal de opsatte render leve op til de gældende normer for BAT.
- 3.4.3 De fire 2-rækkede åbne minkhaller (J, K, L, M) skal have gødningsrender med en bredde på minimum 35 cm. Ved udskiftning skal de opsatte render leve op til de gældende normer for BAT.
- 3.4.4 I de to 12-rækkede lukkede minkhaller (O, P) skal gødningsrenderne have en bredde på minimum 40 cm.
- 3.4.5 I alle minkhaller skal der foretages tømning af renderne to gange om ugen. Der må forløbe højst fire døgn mellem to tømninger. I perioder med længerevarende hård frost kan tømning undlades. Såvel gødning i renderne som gødning afsat på kanten eller ved siden af renderne skal fjernes. Udmugningen skal registreres af automatisk log eller manuelt føres ind i driftsjournal/logbog med angivelse af tidspunkt for udmugningen.
- 3.4.6 Der skal altid være rigeligt og tilgængeligt halm oven på alle minkfarmens redekasser (halm ad libitum), således at der sker effektiv opsamling af de næringsstoffer, der afsættes uden for gødningsrenderne. Udover trådnettet må der ikke være foranstaltninger, der hindrer dyrenes adgang til halmen.
- 3.4.7 Halm under burene skal i perioden 1. maj til 1. november fjernes minimum en gang om måneden. I den øvrige del af året minimum hver anden måned. Hvis der ikke udlægges halm på redekasserne i hvalpeperioden (ca. 1/5-31/7), skal samme mængder strøelse tilføres direkte i burene, i redekasserne eller under burene.

3.5 VILKÅR VEDR. PROTEININDHOLD I MINKFODERET

- 3.5.1 Til alle dyr skal der anvendes foder med et proteinindhold på maksimalt 31 % af den omsættelige energi (OE) i gennemsnit i ugerne 30-47. Dokumentation for overholdelse af vilkåret skal forevises tilsynsmyndigheden på forlangende.

3.6 VILKÅR VEDR. SIKKERHEDSTILTAG FOR GYLLEBEHOLDER

- 3.6.1 Der skal etableres en græsbevokset jordvold med en højde på ca. 0,5 m omkring gyllebeholderen mod syd, vest og nord. Bornholms Regionskommune fastsætter den præcise placering og udformning ved behandling af ansøgning om byggetilladelse til gyllebeholderen.
- 3.6.2 Gyllebeholderen skal påmonteres et alarmsystem, som kan registrere pludselige fald i gylleoverfladen og meddele dette elektronisk til den driftsansvarlige.

3.7 VILKÅR VEDR. OVERDÆKNING AF GYLLEBEHOLDER

- 3.7.1 Den ansøgte gyllebeholder skal forsynes med fast overdækning i form af teltoverdækning med indvendigt skørt.
- 3.7.2 Åbning af teltdugen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle.
- 3.7.3 Skader på teltoverdækningen skal repareres inden for en uge efter skadens opståen. Hvis en skade ikke kan repareres inden for en uge, skal der indgås aftale om reparation inden to hverdage efter skadens opståen. Tilsynsmyndigheden underrettes straks herom.

- 3.7.4 Der skal føres en logbog for gyllebeholderen, hvori eventuelle skader på teltoverdækningen noteres med angivelse af dato for skaden samt dato for reparation. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

3.8 VILKÅR VEDR. OPBEVARING AF MINKGØDNING

- 3.8.1 Hvis den ansøgte gyllebeholder og møddingsplads ikke etableres på Lyngtofte, skal der fortsat foreligge aftaler om opbevaring af minkgødningen på anden ejendom, så det kan dokumenteres, at der er rådighed over en opbevaringskapacitet for fast og flydende husdyrgødning på mindst 9 måneder.

3.9 VILKÅR VEDR. AFTALE OM AFSÆTNING AF HUSDYRGØDNING

- 3.9.1 Der skal indgås skriftlig aftale om afsætning af al minkgødning uden for husdyrbruget. Aftalen skal som minimum indeholde følgende oplysninger: dato, leverandørens og modtagers navn, adresse og CVR-nummer, samt gødningstype og, hvor mange dyreenheder og kg kvælstof, som aftalen omfatter.
- 3.9.2 Ændringer i aftalen om udbringningsarealer hos tredjemand skal anmeldes til Bornholms Regionskommune, der så vurderer, om de nye arealer er mere sårbare end de nuværende. Fristen for anmeldelse af nye arealer er 1. august forud for det planår, hvor arealerne ønskes anvendt.

3.10 VILKÅR VEDR. BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)

- 3.10.1 Der skal i godkendelsesperioden foretages fornøden forureningsbegrænsning på basis af principper om bedste tilgængelige teknik til nedbringelse af eventuelle gener fra stalde og gødningsopbevaring.
- 3.10.2 Ved erstatning af råvarer og hjælpestoffer skal virksomheden dokumentere, at erstatningen sker til mindre miljøbelastende råvarer og hjælpestoffer.
- 3.10.3 Anlæg, der er særligt energiforbrugende, skal kontrolleres og vedligeholdes således, at de altid kører energimæssigt optimalt.
- 3.10.4 Vaske- og drikkevandssystemerne skal drives og vedligeholdes, således at unødigt spild undgås
- 3.10.5 Ved større vedligeholdelsesarbejder på anlægget (minkhaller m.m.) skal den valgte løsning leve op til bedste tilgængelige teknik (BAT). Arbejdet skal anmeldes til Bornholms Regionskommune, Teknik og Miljø, der vurderer, om kravet om BAT er opfyldt. Arbejdet må ikke påbegyndes, inden kommunen har givet skriftlig tilladelse til dette.

Generelle vilkår:

3.11 VILKÅR VEDR. RENHOLDELSE OG HYGIEJNE

- 3.11.1 Der skal til stadighed opretholdes en god hygiejne - herunder sikres, at bure holdes tørre og, at gødningsrender er tætte. Bygninger, anlæg og omgivelser skal renholdes, således at lugtgener begrænses mest muligt for de omkringboende.

3.12 VILKÅR VEDR. GYLLEHÅNDTERING

- 3.12.1 Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne.
- 3.12.2 Ved håndtering af gylle gennem ikke-faste installationer, der ikke lever op til bestemmelserne i bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v., skal dette foretages under konstant opsyn, således at evt. brud straks opdages, og pumpningen afbrydes.
- 3.12.3 Hvis der ved en eller flere af gyllebeholderne er etableret fast pumpeudstyr, skal elinstallationen indrettes, så pumpen ikke kan startes utilsigtet.
- 3.12.4 Hvis der er monteret fjernbetjent pumpeudstyr på en eller flere af gyllebeholderne, skal der være monteret en anordning, der sikrer, at pumpen slår fra automatisk, når der er pumpet, hvad der svarer til indholdet af en gyllevogn. Der kan alternativt etableres en anordning, som sikrer, at pumpen kun kan startes, når der står en gyllevogn under udløbet.

3.13 VILKÅR VEDR. UDBRINGNING AF GYLLE

- 3.13.1 Transport af minkgødning til opbevaring/udbringning hos modtager må ikke foregå gennem byzone på lørdage samt søn- og helligdage.

3.14 VILKÅR VEDR. STØJKILDER

- 3.14.1 Virksomhedens bidrag til støjbelastningen i omgivelserne, dvs. al støj fra landbrugsdrift på ejendommens bygningsparcel, må ikke overstige følgende værdier målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer:

Ugedag	Tidspunkt	Støjniveau, dB(A)	Referencetid
Mandag-fredag	Kl. 07.00-18.00	55	8 timer
Lørdag	Kl. 07.00-14.00	55	7 timer
	Kl. 14.00-18.00	45	4 timer
Søn- og helligdage	Kl. 07.00-18.00	45	8 timer
Alle dage	18.00-22.00	45	1 time
	22.00-07.00	40	½ time
Spidsværdi	22.00-07.00	55	

- 3.14.2 Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korregerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa). Tallene i kolonnen referencetid angiver midlingstiden inden for den pågældende periode.
- 3.14.3 Virksomheden skal for egen regning dokumentere, at støjvilkårene overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Dokumentation for overholdelse af støjkravene kan være i form af målinger i ejendommens omgivelser (under fuld drift) eller kildestyrkemålinger ved de enkelte støjklinder kombineret med beregninger efter den fælles nordiske beregningsmodel for industristøj.
- 3.14.4 Kravet om dokumentation af støjforholdene kan højst fremsættes en gang årligt, med mindre den seneste kontrol viser, at vilkår nr. 3.14.1 ikke kan overholdes. Støjmålinger skal udføres som beskrevet i Miljøstyrelsens til enhver tid gældende støjberegningsvejledning og foretages i punkter, som forinden aftales med tilsynsmyndigheden. Støjmåling skal udføres af et akkrediteret firma.

3.15 VILKÅR VEDR. STØV

- 3.15.1 Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal.

3.16 VILKÅR VEDR. SKADEDYR

- 3.16.1 Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer for fluebekæmpelse på pelsdyrfarme fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi (www.dpil.dk). Bekæmpelsen skal desuden foretages på tilsynsmyndighedens forlangende.
- 3.16.2 Hvis tilsynsmyndigheden vurderer, at minkfarmen giver anledning til væsentlige fluegener for omgivelserne, kan tilsynsmyndigheden pålægge ejeren at føre journal over forebyggelse og bekæmpelse af fluer på ejendommen. Hvis tilsynsmyndigheden vurderer, at forebyggelse og bekæmpelse er utilstrækkelig, kan tilsynsmyndigheden kræve, at der bliver udarbejdet en plan for forebyggelse og bekæmpelse af fluer på minkfarmen. Planen skal godkendes af kommunen, og ejeren af minkfarmen vil være forpligtet til at følge planen.
- 3.16.3 Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.). Stalde, lagre og andre anlæg skal holdes i forsvarlig rottesikret stand og rimelig orden for at forhindre gode levedmuligheder for rotter. Bekæmpelse af rotter skal ske i henhold til aftale med autoriseret rottebekæmper.

3.17 VILKÅR VEDR. OVERFLADEVAND OG SPILDEVAND

- 3.17.1 Tagvand kan efter tilladelse ledes direkte til vandløb eller sø. Overfladevand fra øvrige befæstede arealer skal passere et veldimensioneret sandfang inden udledning til dræn, vandløb eller sø (kræver særskilt tilladelse).
- 3.17.2 Spildevand fra rengøring af bure og lignende skal ledes til samletank eller gyllesystem og skal anvendes i henhold til reglerne for husdyrgødning i bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.
- 3.17.3 Vask af maskiner og redskaber uden gødnings- og foderrester skal ske på fast vaskeplads. Vaskevandet kan, mod særskilt tilladelse, udledes til dræn, dog skal vandet forinden udløbet gennemgå rensning i et veldimensioneret sandfang og en godkendt olieudskiller.
- 3.17.4 Vask af maskiner og redskaber, hvorfra der kan forekomme gødnings-, foder- og sprøjtemiddelrester, skal foregå på støbt plads, der er uigennemtrængelig for fugt, og med bortledning af spildevandet til opsamlingsbeholder. Udbringning skal ske i overensstemmelse med bestemmelserne i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

3.18 VILKÅR VEDR. OPLAG AF OLIE

- 3.18.1 Olie skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for forurening.
- 3.18.2 Olietanke skal stå på et for olie vanskeligt gennemtrængeligt underlag og som minimum være overdækket med et halvtag samt sikret mod påkørsel.
- 3.18.3 Opbevaring af diesel-/fyringsolie i overjordiske tanke skal til enhver tid ske i en typegodkendt beholder, som står overdækket på fast og tæt bund, således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

- 3.18.4 Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund, enten med afløb til olieudskiller eller således, at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

3.19 VILKÅR VEDR. OPLAG AF AFFALD

- 3.19.1 Arealer omkring bygningerne og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald.
- 3.19.2 Affald skal opbevares og bortskaffes efter BOFA I/S' affaldsregulativer.
- 3.19.3 Der må ikke foretages afbrænding af affald på ejendommen. Det gælder dog ikke afbrænding af affald, der er tilladt i medfør af BOFA I/S' affaldsregulativer (haveaffald).
- 3.19.4 Virksomhedens medicinaffald, veterinært affald m.v. skal opbevares utilgængeligt for uvedkommende. Affaldet skal bortskaffes efter BOFA I/S' regulativer.
- 3.19.5 Bestemmelserne i bekendtgørelse om pelsdyrfarme om håndtering af animalsk affald på minkfarmen skal følges. Indtil afhentning skal døde dyr samt kroppe og fedt opbevares i lukkede containere og leveres til destruktionsanstalt mindst én gang om ugen.
- 3.19.6 Affald bør sorteres i containere opstillet på ejendommen.
- 3.19.7 Olie- og kemikalieaffald skal opbevares i egnet emballage og skal stå på støbt areal. Oplagspladsen skal være under tag.

3.20 VILKÅR VEDR. MEDICIN OG PESTICIDER

- 3.20.1 Medicin (lægemidler) må ikke opbevares sammen med levnedsmidler eller foderstoffer.
- 3.20.2 Rester af lægemidler og brugte kanyler fra dyrehold betragtes som "særligt affald" og skal bortskaffes efter de til enhver tid gældende regler om bortskaffelse af affald. Ved særlige forholdsregler for bortskaffelse af lægemidler, vil det fremgå af indlægssedlen i pakningen.
- 3.20.3 Påfyldning af vand i forbindelse med brug af sprøjtemidler må ikke ske ved direkte opslugning fra søer, vandløb eller brønde/boringer. Der må ikke være risiko for afløb til dræn eller vandløb.
- 3.20.4 Rester af sprøjtemidler samt emballage skal bortskaffes efter de til enhver tid gældende regler om bortskaffelse af affald, herunder reglerne om olie- og kemikalieaffald.

3.21 VILKÅR VEDR. UHELD OG RISICI

- 3.21.1 Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til øjeblikkeligt at anmelde dette til 112 eller Bornholms Politi, tlf.: 5690 1448.
- 3.21.2 Der skal foreligge en beredskabsplan for Lyngtofte, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan have konsekvenser for det eksterne miljø. Beredskabsplanen skal være tilgængelig for medarbejderne på farmen og skal opdateres, så oplysningerne i den altid er relevante og retvisende.
- 3.21.3 Ved driftsforstyrrelser og uheld i forbindelse med håndtering af husdyrgødning, som indebærer fare for forurening, skal forskrifterne i beredskabsplanen følges. Den driftsansvarlige har pligt til at afværge følgerne af uheld bedst muligt.

3.22 VILKÅR VEDR. TILSYN, KONTROL OG EGENKONTROL

- 3.22.1 Der skal til enhver tid foreligge dokumentation for, at affaldet bortskaffes miljømæssigt forsvarligt.
- 3.22.2 Data fra automatisk log eller driftsjournal/logbog med angivelse af tidspunkt for udmugningen skal forevises tilsynsmyndigheden/kommunen på forlangende.
- 3.22.3 Dokumentation i form af opbevarings- og overførselsaftaler om husdyrgødning (af mindst 1 års varighed) skal opbevares i mindst 5 år og forevises tilsynsmyndigheden/kommunen på forlangende.

4 HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

I dette kapitel beskrives og vurderes projektet set i forhold til afstandskrav til naboer, vandforsyning, vandløb og søer, offentlig vej m.v. samt husdyrbrugets beliggenhed i forhold til forskellige bygge- og beskyttelseslinjer, fredninger, beskyttet natur m.v. Desuden beskrives og vurderes husdyrbrugets placering i landskabet i forhold til de landskabelige værdier.

4.1 HUSDYRBRUGETS BYGNINGER OG FASTE AFSTANDSKRAV

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Lyngtofte ligger øst for og lidt tilbagetrukket fra Søndre Lyngvej. Adgangsvejen til minkfarmen er fælles med indkørslen til ejendommens bolig.

Foto 1. Adgangsvejen til Lyngtofte og minkhaller m.m.

Minkhallerne er placeret bag stuehus og driftsbygning/pelseri og ca. 100 m fra vejen. Området med minkhaller er omkranset af et 1,40 m højt hegn af eternitplader med adgang gennem en port mod nordvest. Hele det bebyggede areal er omkranset af en flerrækket læ-beplantning. Minkfarmen er derfor ikke så synlig fra offentlig vej. De ansøgte minkhaller og gødningsopbevaringsanlæg placeres i tilknytning til de eksisterende bygninger på ejendommen.

Foto 2. Hele ejendommen set fra nord fra bakken på Søndre Lyngvej (før løvspring)

Eksisterende og ansøgt byggeri

Det ansøgte byggeri placeres som en naturlig udvidelse af den eksisterende farm og bliver derved en integreret del heraf. På fotoet i Figur 2 angiver skraveringen de allerede etablerede byggerier og den grå markering nybyggerierne. Desuden er det markeret, hvor der etableres yderligere læ-beplantning omkring de nye minkhaller og gødningsoptøberingsanlæg. For yderligere detaljer om bygningernes anvendelse og placering se situationsplanen i Bilag 1.

Figur 2. Eksisterende og ansøgt byggeri samt beplantning

Minkhaller

Minkfarmen består af ni 2-rækkede åbne minkhaller. De første åbne minkhaller er opført før 1995 og er forlænget flere gange siden. Hallerne er med gavle af træ, eternittag og er uden sider. Dimensionerne er op til 60 m i længden, 4,2 m i bredden og 2,5 m i højden.

Der ansøges om lovliggørelse af de allerede opførte tilbygninger til de otte åbne minkhaller samt den niende åbne minkhal (se Figur 2). Hver af de 2-rækkede haller er blevet forlænget med ca. 24,7 m (bygning A-H) med samme bredde og højde som de eksisterende haller, og der er opført en ekstra 2-rækket hal (bygning I), der er ca. 59,8 m lang, 4,2 m bred og 2,7 m høj.

I forbindelse med udvidelsen ønskes der opført fire 2-rækkede åbne minkhaller (bygning J-M) og to 12-rækkede lukkede minkhaller (bygning P og O) - eller alternativt én lukket minkhal med 24 rækker minkbure - samt et maskinhus.

De 2-rækkede åbne haller, som placeres mod syd, opføres i samme materialer som de eksisterende og bliver ca. 57,7 m lange, 4,2 m brede og 2,7 m i højden. De ansøgte lukkede minkhaller, som placeres mod nord, vil blive opført med sider i perforerede stålplader, gavle i stålplader uden perforering og med eternittag. Hver af de lukkede haller måler 74 m x 28,5 m. Benhøjden bliver ca. 2,6 m, og med en taghældning på 15 grader bliver hallerne ca. 7 m høje inklusiv udluftning i kip.

Maskinhuset opføres i stålplader med dimensionerne 16 m i længden og 7 m i bredden. Med en benhøjde på 3 m og en taghældning på 15 grader bliver maskinhuset ca. 4 m højt.

Gødningsopbevaringsanlæg

Til opsamling af gyllen fra de oprindelige haller findes en 2,5 m³ sugebrønd, hvorfra gyllen opsuges med slamsuger i forbindelse med tømning af gødningsrenderne. Der ansøges om opførelse af en ny fortank på 77 m³ samt lovliggørelse af en eksisterende fortank på 12 m³. Den allerede opførte beholder er helt nedgravet og forsynet med et betondæksel. Den nye større fortank vil blive gravet ned, så 1 m (max 2 m) er over jorden. Den vil ligeledes blive overdækket med betonlåg.

Den producerede minkgylle bliver i nudrift opbevaret i lejede gyllebeholdere, som tilsammen har en kapacitet på 1.400 m³. Dog påtænkes det at opføre en gyllebeholder på op til 2.000 m³ med fast teltoverdækning og en møddingsplads ved farmen i forbindelse med byggeriet af de 12-rækkede minkhaller. Det er ikke sikkert, at gyllebeholderen og møddingspladsen bliver bygget, fordi det også efter udvidelsen er muligt at opbevare gylle og halm fra hallerne ved Jan Svenningsen.

Den præcise størrelse på gyllebeholderen er ikke endeligt fastlagt. Højden over jorden af selve beholderen bliver formentlig mellem 2,5 m og maksimalt 3,45 m afhængig af højden af grundvandsspejlet. Teltoverdækningen bliver med 20 graders hældning. Med en diameter på 24,8 m bliver den 4,50 m høj. Den samlede højde af beholder og overdækning bliver maksimalt 7,95 m, men den samlede højde bliver formentlig noget lavere afhængig af størrelsen og, hvor dybt tanken kan graves ned i jorden. Når gyllebeholderen er opført, vil der blive nedgravet rørledninger fra fortankene til gyllebeholderen. De præcise rørføringer er endnu ikke fastlagt.

Møddingspladsen bliver 10 x15 m med en ca. 1 m høj mur på 3 sider og med afløb til ny fortank.

Foto 3. Minkfarmen på Lyngtofte set fra Søndre Lyngvej

Afstandskrav i henhold til § 3 i bekendtgørelse om pelsdyrfarme m.v.

Lyngtofte er beliggende i landzone.

Nærmeste nabo, Søndre Lyngvej 4, 3782 Klemensker, er en ejendom uden landbrugspligt, som anvendes som fritidsbolig. Ejendommen ligger i en afstand af 140 m fra de nærmeste eksisterende bygninger på minkfarmen. Efter udvidelsen vil afstanden til de nye minkhaller være den samme. Afstanden til den ansøgte gyllebeholder bliver 120 m.

Nærmeste byzone er Klemensker, som ligger i en afstand af ca. 3,2 km fra Lyngtofte. Nærmeste sommerhusområde ligger ved Gildesbo, Olsker ca. 5,6 km fra minkfarmen. Ved Røbro 3 km nordøst for farmen ligger et område, der i kommuneplanens rammedel er udlagt til fremtidig byzone. Nærmeste område i landzone udlagt ved lokalplan ligger ved Rø (golfbanen). Området er udlagt til rekreative formål. Afstanden fra minkfarmen hertil er ca. 1,8 km. Afstandene til øvrige områder/installationer med mindstekrav er angivet nedenfor.

Enkelt (ikke-almene) vandindvindingsanlæg (25 m): Lyngtofte har egen drikkevandsboring. I Jupiter borigsdatabasen er boringen registreret med DGU nr. 244.405. Den er placeret i ejendommens have ca. 50 m fra nærmeste tilbygning til de eksisterende minkhaller.

Fælles (almene) vandindvindingsanlæg (50 m): Nærmeste fælles vandforsyningsboring er en boring til Rø-Gudhjem vandværk ved kildeplads Spællinge Mose med DGU nr. 244.358 beliggende 1,9 km nord for Lyngtofte.

Vandløb (inkl. dræn) og søer (15 m): Nærmeste åbne vandløb ligger 118 m og nærmeste permeable dræn 27 m fra de ansøgte minkhaller. Ansøger regner med, at rørledningen, som bl.a. bortleder tagvand fra de ældre minkhaller og løber tæt forbi det sted, hvor den ansøgte gyllebeholder ønskes placeret, er et lukket rør. I forbindelse med byggeriet af gyllebeholderen vil dette blive undersøgt. Hvis det viser sig at være et drænrør, vil der blive lagt et lukket rør ned, så afstandskravet fra minkhaller og opbevaringsanlæg til dræn overholdes.

Nærmeste sø ligger på nabomatriklen mod syd 47 m fra de ansøgte åbne minkhaller. I forhold til den ansøgte gyllebeholder ligger nærmeste sø i en afstand af 65 m.

Offentlig vej og privat fællesvej (15 m): Gyllebeholderen etableres ca. 60 m fra offentlig vej (Søndre Lyngvej). Afstanden fra vejen til de øvrige nybyggerier bliver længere.

Naboskel (5 m): Mindste afstand til skel er ved det nordvestligste hjørne af de ansøgte 12-rækkede minkhaller og bliver 6,13 m.

Levnedsmiddelvirksomhed (25 m): Der ligger ingen levnedsmiddelvirksomhed i nærheden af Lyngtofte.

Beboelse på samme ejendom (15 m): Afstanden fra stuehuset til nærmeste tilbygning til de eksisterende minkhaller er 21 m.

Afstandskrav for gyllebeholder i henhold til § 8, stk. 2 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

Søer over 100 m² og åbne vandløb (100 m): Den ansøgte gyllebeholder ønskes placeret 65 m fra den beskyttede sø i ejendommens have

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

De i pelsdyrbekendtgørelsen fastsatte afstandskrav for minkhaller og gødningsopbevaringsanlæg til eksisterende eller udlagt beboelse og lokalplanlagte områder er alle overholdt, jf. § 2 og § 3, stk. 2 og 3 i bekendtgørelse nr. 1428 af 13. december 2006 om pelsdyrfarme m.v. Kravet er 100 meter fra pelsdyrhallerne og 50 m fra opbevaringsanlæg til nærmeste nabobeboelse. Til eksisterende eller udlagt byzone eller sommerhusområde samt område i landzone udlagt i lokalplan til boligformål, blandet bolig og erhverv, rekreative formål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner eller lignende er kravet 200 meter fra pelsdyrhaller og 100 m fra opbevaringsanlæg.

Pelsdyrbekendtgørelsens afstandskrav til vandindvinding, vandløb, dræn og søer, skel, veje, levnedsmiddelvirksomhed samt beboelse på ejendommen, jf. § 3, stk. 4, er ligeledes overholdt, når evt. permeable dræn inden for 15 m af nybyggerierne udskiftes med lukkede rør.

Selvom pelsdyrfarme skal overholde pelsdyrbekendtgørelsens afstandskrav i stedet for § 6 og § 8 i husdyrgodkendelsesloven, gælder også § 8, stk. 2 i husdyrgodkendelsesloven om placering af beholdere til opbevaring af flydende husdyrgødning (inkl. mulighederne for dispensation i § 9, stk. 3).

Møddingspladsen og gyllebeholderen ønskes placeret under hhv. 10 m og 20 m fra et lavt område, der på Miljøportalen tidligere har været registreret som § 3 beskyttet sø. Fra den ønskede placering er terrænet meget svagt skrånende ned mod lavningen. Området modtager regn-, overflade- og muligvis spildevand fra den ledning, der er nedgravet midt i arealet med de eksisterende minkhaller fra hal H til A, videre forbi den nuværende fodersilo-/vaskeplads og under hegnet nord for pelseriet/driftsbygningen til udløbet i lavningen. Ifølge ansøger har området i flere år været tørlagt en del af sommerhalvåret. Fra lavningen går muligvis et rør/dræn til vejgrøften langs Sdr. Lyngvej.

Bornholms Regionskommune, Teknik og Miljø, har besigtiget det registrerede område og afgjort, at der ikke er tale om en sø efter kriterierne i naturbeskyttelsesloven. Området kan karakteriseres som rørsump, det vil sige med mosevegetation, men da det er mindre end 2.500 m², er det ikke beskyttet som mose. Udpegnin-

gen som sø er derfor slettet på Miljøportalen. Afstandskravet i husdyrgodkendelsesloven på 100 m til søer over 100 m² gælder derfor ikke til dette område.

I haven til Lyngtofte ligger en korrekt registreret sø med et areal større end 100 m². Fra den ansøgte gyllebeholder til søen bliver afstanden ca. 65 m, dvs. mindre end kravet på 100 m (se Figur 3). En placering på den modsatte side af minkhallerne, dvs. mod øst, har været overvejet, men er ikke ønsket af ansøger, da afhentningen af gylle vil blive besværliggjort, og arealet er bortforpagtet til dyrkning af juletræer. Bornholms Regionskommune har vurderet den alternative placering men finder, at den ansøgte placering bedst sikrer de landskabelige interesser, ved at anlægget fremstår som en samlet enhed.

Figur 3. Beliggenheden af den ansøgte gyllebeholder ift. sø > 100 m²

Terrænet er ikke faldende mellem gyllebeholderen og søen. Da der ydermere ligger både læhegn, vej og flere bygninger inden for strækningen, vurderer Bornholms Regionskommune, at der kan meddeles dispensation i henhold til husdyrgodkendelseslovens § 9, stk. 3 til den ønskede placering af beholderen.

I tråd med reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen for eksisterende beholdere til opbevaring af flydende husdyrgødning, der er beliggende 100 m eller nærmere fra søer med et areal større end 100 m², stilles vilkår, som skal forhindre, at der ved et gylleudslip fra den nye beholder kan opstå forurening af omgivelserne. Gyllebeholderen skal således være udstyret med et alarmsystem, og der skal etableres en ca. 0,5 m høj græsbevokset jordvold mod syd, vest og nord og med en fordybning mellem vold og gyllebeholder. Den præcise placering og udformning af volden fastsættes i forbindelse med behandlingen af ansøgning om byggetilladelse til beholderen. Pga. placeringen bliver der desuden krav om, at den lovpligtige beholderkontrol udføres hvert 5. år i stedet for hvert. 10. år, jf. bekendtgørelse om kontrol af beholdere til opbevaring af flydende husdyrgødning og ensilagesaft.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. afstandskrav:

- 3.6.1 Der skal etableres en græsbevokset jordvold med en højde på ca. 0,5 m omkring gyllebeholderen mod syd, vest og nord.
- 3.6.2 Gyllebeholderen skal påmonteres et alarmsystem, som kan registrere pludselige fald i gylleoverfladen og meddele dette elektronisk til den driftsansvarlige.

4.2 BYGGE- OG BESKYTTESLINJER OG PLACERING I LANDSKABET

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Lyngtofte er beliggende i landzone.

Landskabet omkring ejendommen er ret kuperet og præget af de store skovflader, Rø Plantage mod øst og Rutsker Plantage mod nord. Spredt i landskabet ligger desuden en del mindre skovstykker og andre småbiotoper.

Ejendommene i området er primært mindre brug med hobbypræget husdyrproduktion eller beboelsesejendomme uden landbrugsdrift. Inden for en radius af 2,5 km ligger to store malkekvægbrug og et middelstort svinebrug.

Bygge- og beskyttelseslinjer

Strandbeskyttelseslinje (300 m): Lyngtofte ligger mere end 4 km fra kysten og nærmeste strandbeskyttelseslinje.

Klitfredningslinje: Der er ingen klitfredede arealer på Bornholm.

Sø- og å-beskyttelseslinje (150 m): Nærmeste sø med beskyttelseslinje er Spællinge Mose, som ligger ca. 1,3 km nord for Lyngtofte. Ingen bornholmske åer er pålagt beskyttelseslinje.

Skovbyggelinje (300 m): Med den påtænkte placering af de ansøgte minkhaller overskrides skovbyggelinjen til Rø Plantage med 25-60 m. Seks af de otte eksisterende minkhaller ligger ligeledes inden for skovbyggelinjen.

Fortidsmindebeskyttelseslinje (100 m): Der ligger flere fortidsminder med fortidsmindebeskyttelseslinje i Rø Plantage. Der er mere end 800 m til det nærmeste.

Kirkebyggelinje (300 m): Nærmeste kirkebyggelinje er omkring Rø Kirke ca. 3,3 km nordøst for ejendommen.

Kystnærhedszone (3 km): Lyngtofte ligger uden for kystnærhedszonen.

Vejbyggelinje: Der er ingen vejbyggelinje ved Søndre Lyngvej.

Naturområder og fredninger

Internationale beskyttelsesområder – Natura 2000: Der er ca. 1,7 km fra Lyngtofte til nærmeste Natura 2000-område nr. 210 'Spællinge Ådal, Døndal og Helligdomsklipperne' (habitatområde nr. 159).

Beskyttede naturområder (§ 3 områder): Inden for 1.000 m fra anlægget på Lyngtofte er der vejledende registreret 1 overdrev, 2 moser, 2 engarealer, 19 søer/vandhuller og 1 vandløb.

Overdrevsarealet ligger 630 m mod nordøst.

De 3 moser ligger hhv. 335 m mod sydøst og 400 m mod sydvest. Afstanden til de 2 engarealer er hhv. 530 m mod sydøst og 670 m mod sydvest.

Af de 19 registrerede søer ligger de 5 inden for 300 m fra anlægget. Nærmeste beskyttede sø ligger på ejendommen 47 m fra nærmeste minkhal, idet den tidligere registrering af lavningen knap 10 m fra den ansøgte møddingsplads ikke regnes som en korrekt § 3 registrering. På nabomatriklen mod syd er registreret 3 søer og endnu én længere mod syd. De øvrige 14 søer/vandhuller ligger spredt i landskabet mod nord, vest og syd.

120 m nord for Lyngtofte løber et § 3 beskyttet vandløb, Spællinge Å, som længere mod nord bliver til Døndalen Å inden udmundningen i Østersøen.

Lavbundsområder: Lyngtofte ligger uden for lavbundsområde.

Fredede områder: Fra 900 m nord for Lyngtofte ligger Spællinge Mose, som er landskabsfredet. Syd for Splitsgård ligger en fredet botanisk lokalitet (Bakkesvovlrod). Området ligger 1.100 m sydvest for Lyngtofte.

Beskyttede jord- og stendiger: Nærmeste beskyttede dige ligger 240 m fra Lyngtofte. Diget omkranser Rø Plantage hele vejen rundt.

Interesseområder i kommuneplanen

Erhvervsinteresser: Lyngtofte ligger i et område, som i kommuneplan 2013 er udpeget som særligt værdifuldt landbrugsområde. Hovedhensynet i disse områder er at sikre dyrkningsmuligheder, landbrugets investeringer i produktionsapparatet og mulighederne for en rationel landbrugsdrift. Dog må miljø, natur, kulturhistoriske interesser og de mange mindre levesteder for dyre- og planteliv ikke forringes af landbrugsdriften.

Lyngtofte ligger i skovrejsningsområde og i besøgs- og oplevelsesområde ift. turisme (Rø Plantage).

Ejendommen er desuden beliggende uden for interesseområde for råstofindvinding og detailhandelsområde.

Geologiske interesser: Lyngtofte ligger i udkanten af et område med særlig geologisk betydning pga. mange sprækkedale.

Rekreative interesser: De rekreative interesser i området knytter sig til Rø Plantage og Spællinge Mose. Der er ingen fritidsfaciliteter tættere på ejendommen.

Kulturmiljøområde: Lyngtofte ligger ikke i særligt kulturmiljøområde, hvor der er en større sandsynlighed for, at der gemmer sig værdifulde fund af national betydning i det åbne land.

Interesseområde for naturbeskyttelse: Lyngtofte er beliggende inden for interesseområde for natur, landskab og økologiske forbindelser.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Ved etablering af nyt byggeri skal der tages hensyn til naturbeskyttelseslovens og planlovens regler om bygge- og beskyttelseslinjer.

Forbuddet i naturbeskyttelseslovens § 17, stk. 1 mod placering af bebyggelse inden for en afstand af 300 m fra offentlige skove eller private skove større end 20 ha gælder ikke for byggeri, der er erhvervsmæssigt nødvendigt for den pågældende ejendoms drift som landbrugsejendom, og som opføres i tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer. Bornholms Regionskommune betragter både den eksisterende (opført med og uden ansøgning) og den planlagte bebyggelse på Lyngtofte som landbrugsbyggeri, der er nødvendigt for driften af ejendommen og derfor er undtaget fra forbudsbestemmelsen. Naturstyrelsen, som er skovejer, er blevet bekendt med denne vurdering i forbindelse med den 6-ugers høring af udkast til afgørelse om miljøgodkendelse til Lyngtofte.

Inden for interesseområder for naturbeskyttelse, landskab og økologiske forbindelser kan almindelig landbrugs- og skovdrift normalt ske uden rådighedsindskrænkninger. Dog kan driften indskrænkes, hvis aktiviteterne skader leve-, yngle- eller rastesteder for arter, der er truede, sjældne eller fredede efter dansk lovgivning eller beskyttet i henhold til EF-habitatdirektivet. I områderne skal det gennem lovgivning søges sikret, at der ikke placeres ny bebyggelse eller foretages andre indgreb, som kan forringe levevilkårene for plante- og dyrelivet, de rekreative oplevelsesmuligheder og/eller områdets særlige landskabelige værdi.

Pelsdyrbekendtgørelsens krav om afskærmende beplantning skal overholdes. Den bestående læbeplantning skal derfor, som beskrevet i ansøgningen, udvides med en beplantning bestående af mindst 3 rækker træer rundt om arealet med de lukkede minkhaller, møddingspladsen og gyllebeholderen.

Bornholms Regionskommune vurderer, at Lyngtofte fremtræder som en samlet enhed i landskabet, hvor bygningerne er placeret i tilknytning til hinanden. Det vurderes, at udvidelsen og de deraf følgende ændringer i området ikke i særlig grad vil påvirke oplevelsen af landskabet i forhold til de nuværende forhold. Samtidig vurderes det, at gennemførelse af det ansøgte projekt ikke vil være i strid med hensynet til de landskabelige-, kulturhistoriske- naturmæssige- geologiske- eller rekreative interesser i området, idet der ved udformningen og placeringen af de nye bygninger er taget de fornødne hensyn.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår vedr. byggelinjer og landskabsinteresser.

5 PRODUKTIONSAPPARATET

I dette kapitel beskrives og vurderes harmoniarealet, husdyrholdets sammensætning, staldindretning inkl. ventilation og rengøring, samt produktion og håndtering af husdyrgødningen.

5.1 HARMONIAREALET

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Til ejendommen Lyngtofte, Søndre Lyngvej 1, 3782 Klemensker, matr. nr. 175kd Klemensker hører 7,79 ha. Den del af arealet, der ikke benyttes til minkfarm m.m., er bortforpagtet og drives med juletræer. Der søges ikke landbrugsstøtte til arealet. Linda Mortensen er eneejer af Lyngtofte og ejer desuden sammen med Keld Mortensen landbrugsejendommen Torsminde, Bedegadevej 2, 3782 Klemensker, matr. nr. 87b Klemensker med et matrikuleret areal på 9,5145 ha. Dyrkningsjorden herfra er ligeledes bortforpagtet (se Tabel 1).

Tabel 1. Data om Linda Mortensens ejendomme

Ejerforhold	Gårdnavn	Adresse	Matrikel nr.	Matrikelareal (ha)	Udbringningsareal (ha)
Ejet (LM)	Lyngtofte	Søndre Lyngvej 1, 3782 Klemensker	175kd Klemensker	7,7870	0,00
Ejet (LM+KM)	Torsminde	Bedegadevej 2, 3782 Klemensker	87b Klemensker m.fl.	9,5145	0,00

Der er indgået aftale om afsætning af hele den producerede mængde minkgødning (103,45 DE) med Jan Erik Vesth Svenningsen, Kirkebyen 17, Rutsker, 3790 Hasle, matr. nr. 25c Rutsker, som driver i alt 141,76 ha ejede og forpagtede dyrkningsarealer under CVR-nummer 81062552 (se Tabel 2). Jan Erik Vesth Svenningsen har søgt om godkendelse af arealerne efter § 16 i husdyrgodkendelsesloven til bl.a. at modtage al minkgødning fra Lyngtofte (skema nr. 82004 i husdyrgodkendelse.dk).

Tabel 2. Data om arealer drevet af Jan Erik Vesth Svenningsen

Ejerforhold	Adresse	Matrikel nr.	Matrikelareal (ha)	Dyrket areal (ha)
Jan Erik Vesth Svenningsen (Ny Skovgård)	Kirkebyen 17, 3790 Hasle	25c Rutsker m.fl.	40,0338	39,36
Jan Erik Vesth Svenningsen (Risenholm)	Kirkebyen 16, 3790 Hasle	28e Rutsker	0,6971	0,25
Jan Erik Vesth Svenningsen (Krakkehøj)	Nørre Krak 1, 3790 Hasle	12o Rutsker m.fl.	12,0896	8,39
Jan Erik Vesth Svenningsen (ejendom uden beboelse)	Krashavevej 17B, 3782 Klemensker	170a Klemensker m.fl.	12,4727	9,81
Jan Erik Vesth Svenningsen (Fridasholm)	Splitsgårdsvej 2, 3782 Klemensker	4m Klemensker m.fl.	43,1763	41,97*
Jan Erik Vesth Svenningsen (Skovsminde)	Splitsgårdsvej 6, 3782 Klemensker	33c Klemensker	6,8077	6,43
Jan Erik Vesth Svenningsen (Egely)	Æggebjergvej 6, 3782 Klemensker	37f Klemensker m.fl.	28,3442	12,53* (i alt 26,81**)
I alt ejet			143,6214	118,74
Svend Jensen/Elsebeth Christiansen	Kirkebyvej 36, 3790 Hasle	1l Rutsker m.fl.	9,7711	7,21
Bornholms Regionskommune	Egevej 28, 3782 Klemensker	87nf Klemensker m.fl.	3,1681	1,53*
I alt forpagtet				8,74
I alt til rådighed				127,48 (141,76)

* En del af arealet ligger i nitratklasse1 – der er stillet vilkår til udbringning af husdyrgødning.

** En del af arealet ligger i nitratfølsomt vandindvindingsområde og er ikke godkendt som udbringningsareal.

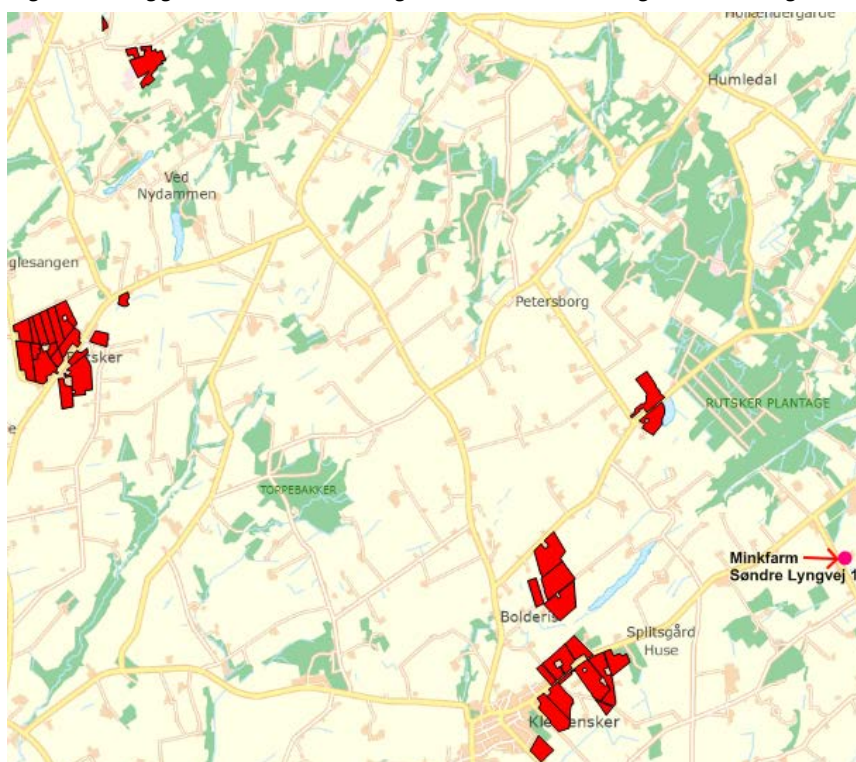
I § 16-ansøgningen indgår ikke de 14,28 ha, som er beliggende i nitratfølsomt vandindvindingsområde. I Tabel 3 fra ansøgningssystemet er det opgjort, hvordan fordelingen af de resterende 127,48 ha aftalearealer er i forhold til beliggenhed inden for hhv. nitrat- og fosforklasser.

Tabel 3. Oversigt over klassificering af aftalearealerne

Ejerforhold	I alt (ha)	I nitratklasse 0 (ha)	I nitratklasse 1 (ha)	I nitratfølsomt indvindingsområde eller indsatsplan-område	I fosforklasse 0 (ha)
Ejet/forpagtede arealer (JEVS)	127,48	91,44	36,04	0,00	127,48

Figur 4 viser de arealer, som er godkendt til at modtage minkgødningen fra Lyngtofte samt husdyrgødning fra andre bedrifter og gødning fra biogasanlægget Biokraft A/S.

Figur 4. Beliggenheden af arealer godkendt til at modtage bl.a. minkgødning fra Lyngtofte

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Miljøgodkendelsen af Lyngtofte omfatter ingen ejede eller forpagtede udbringningsarealer, da de dyrkbare arealer tilhørende både Lyngtofte og ejendommen Torsminde på Bedegadevej 2 i Klemensker er bortforpagtet. Opfyldelse af harmonikravet er derfor baseret på afsætning af minkgødningen til tredjemandsarealer. Denne overførsel af al husdyrgødning fra ejendommen er fastholdt i vilkår.

For at arealer kan medregnes som harmoniarealer kræves, at de dyrkes med afgrøder, som har en kvælstofnorm eller en retningsgivende norm for fosfor og kalium og, at der kan og må udbringes husdyrgødning på arealerne.

Til bedriften, som modtager minkgødningen fra Lyngtofte, hører 143,62 ha matrikuleret areal, hvoraf 10,60 ha er fradragsarealer som bygningsparceller, veje, skov, beskyttet eller uopdyrket natur m.m. Jan Erik Vesth Svenningsen har desuden tilforpagtet yderligere 8,74 ha.

Gødningsaftalen med Jan Erik Vesth Svenningsen omfatter 36,04 ha dyrkningsarealer, der ligger i nitratklasse 1, dvs. arealer, som ligger i oplandet til middel kvælstofsårbare vandområder og, som har et kvælstofreduktionspotentiale fra rodzone til vandområdet på mellem 0 og 50 %. Miljøvurderingen af afsætningen af minkgødningen kan derfor ikke indgå i § 11-miljøgodkendelsen til Lyngtofte men kræver en særskilt vurdering og godkendelse til modtager efter § 16 i husdyrgodkendelsesloven.

For at undgå krav om særlige dyrkningsforanstaltninger på de 14,28 ha beliggende i nitratfølsomt vandindvindingsområde, er disse dyrkningsarealer udeladt af ansøgningen om § 16-godkendelse og kan således ikke modtage husdyrgødning fra husdyrbrug med tilladelse efter § 10 eller godkendelse efter § 11 eller § 12 efter husdyrgodkendelsesloven.

§ 16-godkendelsen omfatter således i alt 127,48 ha, som er godkendt til at modtage husdyrgødning svarende til maksimalt 178,47 DE i form af minkgødning fra Lyngtofte samt svinegylle og afgasset biomasse fra andre producenter. De nødvendige vilkår er formuleret i § 16-godkendelsen til modtager af husdyrgødningen.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. udbringningsarealerne:

- 3.9.1 Der skal indgås skriftlig aftale om afsætning af al minkgødning uden for husdyrbruget. Aftalen skal som minimum indeholde følgende oplysninger: dato, leverandørens og modtagers navn, adresse og CVR-nummer, samt gødningstype og, hvor mange dyreenheder og kg kvælstof, som aftalen omfatter.
- 3.9.2 Ændringer i aftalen om udbringningsarealer hos tredjemand skal anmeldes til Bornholms Regionskommune, der så vurderer, om de nye arealer er mere sårbare end de nuværende. Fristen for anmeldelse af nye arealer er 1. august forud for det planår, hvor arealerne ønskes anvendt.

5.2 MINKPRODUKTIONEN, STALDINDRETNING OG DRIFT

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

På Lyngtofte er den nuværende lovlige produktion 550 årstæver, som ønskes udvidet til 3.000 årstæver. Udvidelsen på 2.450 årstæver svarer til en ændring i dyreenheder fra 18,97 DE til 103,45 DE, i alt 84,48 DE (se Tabel 4).

Tabel 4. Minkproduktionen på Lyngtofte før og efter udvidelse

Ejendom	Nuværende godkendelse		Ansøgt drift	
	Dyr	DE	Dyr	DE
Lyngtofte	550 årstæver	18,97	3.000 årstæver	103,45

Antallet af dyr på minkfarmen vil variere over året med flest dyr, fra hvalpene er født i foråret, til pelsningen begynder i efteråret. Antallet af årstæver på farmen er defineret som antallet af parrede tæver, hvilket normalt svarer til antallet af tæver pr. 1. juli. Hvis goldtæver (parrede tæver, der ikke får hvalpe) pelses inden 1. juli, skal disse lægges til. Det kan skifte fra år til år, hvilke haller henholdsvis avlstæver, hanner og hvalpe er opstaldet i og hvilke haller, som derfor er helt eller delvist tomme en del af året.

Indretning og drift af minkhallerne

Det eksisterende anlæg består af 3.084 burrum, heraf 1.500 i de haller, som skal lovliggøres. I de nye haller vil der blive plads til hhv. 1.344 burrum i de åbne haller og 5.424 burrum i de lukkede haller. Efter udvidelsen vil farmen således bestå af 9.852 burrum.

Alle minkhallerne på farmen er med naturlig ventilation i form af ingen facader (åbne haller) og/eller perforerede facader (lukkede haller). Ingen af hallerne bliver med fast bund.

Foto 4. Åben minkhal med gyllerende og uden tagrende

Bredden på gødningsrenderne varierer i hallerne. I de fire nordøstligste af de eksisterende 2-rækkede haller er der 28 cm render, mens der i de resterende fire eksisterende haller er 35 cm render. De haller, der skal lovliggøres (tilbygninger til de 8 eksisterende haller og hal nr. 9), er med 35 cm render. De fire ansøgte 2-rækkede åbne haller placeret mod syd vil blive etableret med render på 35 cm, da hallerne købes brugt fra en anden minkfarm, som lukker ned. De nye lukkede haller mod nord vil blive etableret med 40 cm render.

Gødningsrenderne tømmes ved, at gødningen manuelt skubbes til samlebrønd/fortank. Halmen under burene opsamler en del af urinen fra minkene. Halmen opsamles og lagres på møddingsplads.

Foto 5. Åben minkhal (B) med gyllerende på 35 cm

I Tabel 5 er vist en oversigt over det nu godkendte og det ansøgte dyrehold og staldtyper med antal dyr i de enkelte minkhaller.

Tabel 5. Dyrehold og staldtyper i nudrift og ansøgt drift

Stald	Staldsystem i husdyrgodkendelse.dk	Nudrift			Staldsystem i husdyrgodkendelse.dk	Ansøgt drift		
		Dyrekategori	Dyr pr. år	DE		Dyrekategori	Dyr pr. år	DE
Eksisterende minkhaller	Bure, gødningsrende > 32 cm, ingen krav til halm, ugentlig tømning	Mink, årstæver	270	9,31	Bure, gødningsrende 41 cm**, halm ad libitum, daglig tømning***	Mink, årstæver	270	9,31
	Bure, gødningsrende > 32 cm*, ingen krav til halm, ugentlig tømning	Mink, årstæver	280	9,66	Bure, gødningsrende 34 cm**, halm ad libitum, daglig tømning***	Mink, årstæver	280	9,66
Lovliggørelse af eksisterende minkhaller	-	-	0	0	Bure, gødningsrende 41 cm**, halm ad libitum, daglig tømning***	Mink, årstæver	500	17,24
Nye minkhaller syd	-	-	0	0	Bure, gødningsrende 41 cm**, halm ad libitum, daglig tømning***	Mink, årstæver	500	17,24
Nye minkhaller nord	-	-	0	0	Bure, gødningsrende 46 cm**, halm ad libitum, daglig tømning***	Mink, årstæver	1.450	50,00
I alt				18,97				103,45

*Selvom hallerne er etableret med 28 cm gødningsrender, skal staldsystemet i ansøgningssystemet angives som med >32 cm render

**Rendebredderne skal i ansøgningssystemet angives 6 cm større end reelt for at beregne ammoniakemissionen korrekt

***Udmugningshyppigheden daglig tømning svarer til kravet om udmugning minimum hver 3. eller 4. dag og 2 gange om ugen

Rengøring og desinfektion

Fodersilo samt fodervogn rengøres dagligt på vaskepladsen.

En gang om ugen oprenses der under burene for foder- og gødningsrester, og en gang om måneden – fra 1. maj til 1. november – fjernes halmen under burene bl.a. for at undgå udklækning af fluer. Den resterende del af året fjernes halmen hver anden måned.

Minkhallerne rengøres 1 gang årligt. Først rengøres fuldstændigt under bure og redekasser ved, at eventuelt overskydende halmrester osv. rives sammen og køres på møddingsplads. Rengøringen af burene sker normalt ved afbrænding af minkuld afsat i burene. Hvalpenet og øvrige rekvisitter vaskes ligeledes en gang årligt på den dertil indrettede vaskeplads ved fodersiloen. Som udgangspunkt bruges der på farme uden sygdomme, som denne, hovedsageligt rent vand til rengøring. Ved behov for desinfektionsmidler bruges Stalosan og hydratkalk.

Bedste tilgængelige staldteknologi

Efter udvidelsen vil ca. halvdelen af minkene på farmen være huset i bure med gødningsrender på 40 cm, 5-10 % i bure med 28 cm gødningsrender og resten i bure med gødningsrender på 35 cm. Minkfarmen vil blive drevet med 2 gange ugentlig tømning af gødningsrenderne, halm ad libitum og proteinindhold i foderet på 31 % af OE i gennemsnitlig i ugerne 30-47.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det fremgår af "Vejledning om pelsdyrfarme" udsendt af Skov- og Naturstyrelsen 25. marts 2004, at minkhaller, der den 26. marts 2004 var forsynet med et opsamlingssystem med en mindre rendebredde end 32 cm, sidestilles med kategorien 'rendebredde over 32 cm'. Ved evt. senere udskiftning skal gødningsrenderne leve op til kravene for BAT.

Bornholms Regionskommune vurderer, at der ved opfyldelse af de stillede vilkår til maksimal produktion og vilkårene omhandlende udformning af gødningsrender til opsamling af gødning samt hyppighed for effektiv gødningshåndtering ikke vil være væsentlige påvirkninger af omgivelserne i relation til produktionsomfanget.

På baggrund af ovenstående vurderer Bornholms Regionskommune, at der på Lyngtofte anvendes BAT inden for staldteknologi. Se yderligere redegørelse for BAT i kapitel 10.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. minkproduktionen, staldindretning og drift:

- 3.3.1 Minkfarmen må drives med maksimalt 3.000 årstæver med hvalpe svarende til i alt 103,45 DE beregnet ud fra omregningsfaktorerne på godkendelsestidspunktet.
- 3.4.1 De fire eksisterende 2-rækkede åbne minkhaller tættest på driftsbygning og beboelse skal have gødningsrender med en bredde på minimum 35 cm. Ved udskiftning skal de opsatte render leve op til de gældende normer for BAT.
- 3.4.2 Tilbygningerne (A-H) til de otte eksisterende minkhaller og den allerede opførte 2-rækkede minkhal (I) skal have gødningsrender med en bredde på minimum 35 cm. Ved udskiftning skal de opsatte render leve op til de gældende normer for BAT.
- 3.4.3 De fire 2-rækkede åbne minkhaller (J, K, L, M) skal have gødningsrender med en bredde på minimum 35 cm. Ved udskiftning skal de opsatte render leve op til de gældende normer for BAT.
- 3.4.4 I de to 12-rækkede lukkede minkhaller (O, P) skal gødningsrenderne have en bredde på minimum 40 cm.
- 3.4.5 I alle minkhaller skal der foretages tømning af renderne to gange om ugen. Der må forløbe højst fire døgn mellem to tømninger. I perioder med længerevarende hård frost kan tømning undlades. Såvel gødning i renderne som gødning afsat på kanten eller ved siden af renderne skal fjernes. Udmugningen skal registreres af automatisk log eller manuelt føres ind i driftsjournal/logbog med angivelse af tidspunkt for udmugningen.
- 3.4.6 Der skal altid være rigeligt og tilgængeligt halm oven på alle minkfarmens redekasser (halm ad libitum), således at der sker effektiv opsamling af de næringsstoffer, der afsættes uden for gødningsrenderne. Udover trådnettet må der ikke være foranstaltninger, der hindrer dyrenes adgang til halmen.
- 3.4.7 Halm under burene skal i perioden 1. maj til 1. november fjernes minimum en gang om måneden. I den øvrige del af året minimum hver anden måned. Hvis der ikke udlægges halm på redekasserne i hvalpeperioden (ca. 1/5-31/7), skal samme mængder strøelse tilføres direkte i burene, i redekasserne eller under burene.
- 3.10.1 Der skal i godkendelsesperioden foretages fornøden forureningsbegrænsning på basis af principper om bedste tilgængelige teknik til nedbringelse af eventuelle gener fra stalde og gødningsopbevaring.
- 3.10.5 Ved større vedligeholdelsesarbejder på anlægget (minkhaller m.m.) skal den valgte løsning leve op til bedste tilgængelige teknik (BAT). Arbejdet skal anmeldes til Bornholms Regionskommune, Teknik og Miljø, der vurderer, om kravet om BAT er opfyldt. Arbejdet må ikke påbegyndes, inden kommunen har givet skriftlig tilladelse til dette.

5.3 PRODUKTION OG HÅNDTERING AF MINKGØDNING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Mængder og næringsstofindhold i husdyrgødningen

Ifølge publikationen "Normtal 2015" fra Institut for Husdyrvidenskab ved Århus Universitet er gødningsmængden pr. årstæve ved produktionssystemet "minkbure, gødningsrende med ugentlig tømning" 0,41 tons gylle og 0,06 tons dybstrøelse, dvs. en samlet gødningsmængde på 0,47 tons pr. årstæve. Gødningsproduktionen pr. årstæve omfatter produktionen fra den enkelte tæve samt produktionen fra den normale andel uparrede tæver og avlshanner og 5,45 producerede hvalpe. I normtallet for minkgylle indgår standardmængder drikkevandsspild og vaskevand samt nedbør i gyllebeholder, og i normen for dybstrøelse indgår halm opsamlet under burene.

Det er ansøgers opfattelse, at normtallet på 60 kg dybstrøelse/fast gødning pr. årstæve er meget højere, end den reelle mængde, da halmforbruget typisk er på 10-15 kg pr. årstæve.

Indholdet af kvælstof og fosfor i den producerede minkgylle er beregnet i husdyrgodkendelse.dk for nudrift og ansøgt drift (se Tabel 6).

Tabel 6. Producerede og afsatte gødningsmængder og indhold af kvælstof og fosfor i nudrift og ansøgt drift

Gødningstype	Nudrift				Ansøgt drift			
	Mængder (tons)	Kvælstof, N (kg)	Fosfor, P (kg)	DE	Mængder (tons)	Kvælstof, N (kg)	Fosfor, P (kg)	DE
Minkgødning/gylle*	259	2.322	596	18,97	1.230	14.721	3.249	103,45
Fast gødning/halm	-	-	-	-	180			
Afsat gødning	259	2.322	596	18,97	1.410	14.721	3.249	103,45
I alt til rådighed	0	0	0	0	0	0	0	0

*I mængden af gylle indgår vaskevand og drikkevandsspild men ikke regnvand i gyllebeholder og på befæstede arealer.

I nudrift er minkgødningen blevet afsat fra ejendommen. Dette vil også være tilfældet i ansøgt drift, hvor hele den producerede gødningsmængde afsættes til Jan Erik Vesth Svenningsen, Kirkebyen 17, 3790 Hasle, som der er indgået husdyrgødningsaftale med. Der er meddelt § 16 godkendelse til gødningsmodtagelsen.

Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

I nudrift lejes en møddingsplads til opbevaring af den faste del af minkgødningen hos aftager af gødningen, Jan Erik Vesth Svenningsen. I forbindelse med udvidelsen ansøges om etablering af en støbt møddingsplads med dimensionerne 10 m x 15 m og med mur på de tre sider (se situationsplanen i Bilag 1).

Til opsamling af minkgyllen fra de oprindelige haller findes en 2,5 m³ suge-/samlebrønd. I forbindelse med tømning af gødningsrenderne ledes gyllen fra renderne gennem gylleslanger til brønden og opsuges herfra med slamsuger, som kan rumme 5 m³. Ved den nuværende drift opsamles gylle fra flere udmugninger i slamsugeren før bortkørsel. I forbindelse med opførelsen af den 9. minkhal (hal I) er der desuden etableret en opsamlingsbeholder med en kapacitet på 12 m³ (disse byggerier skal lovliggøres).

Til opbevaring af minkgyllen er der lejet gyllebeholdere ved Jan Erik Vesth Svenningsen. Disse gyllebeholdere har tilsammen en kapacitet på 1.400 m³ (500 m³ og 900 m³). I forbindelse med etablering af de lukkede minkhaller er det planen at opføre endnu en fortank med en kapacitet på 77 m³ og en gyllebeholder på 2.000 m³ med fast overdækning på ejendommen.

Foto 6. Nyetableret fortank på 12 m³ (lovliggørelse)

I Tabel 7 er opbevaringskapaciteten og andre data om beholderne vist.

Tabel 7. Opbevaringsanlæg for husdyrgødning til rådighed for produktionen på Lyngtofte

Lager	Kapacitet	Størrelse (diameter/dybde)	Materiale	Pumpesystem	Overdækning	Byggeår	Beholderkontrol
Eksisterende fortank	2,5 m ³	To brøndringe	Betonringe	Manuelt/slange	Betonlåg	?	-
Eksisterende fortank (lovliggørelse)	12 m ³		Betonringe	Slamsuger	Betonlåg	2015	-
Ny fortank	77 m ³		Ikke afgjort	Ikke afgjort	Betonlåg	20__	-
Ny gyllebeholder	2.000 m ³	24,8 x max. 7,95 m	Beton	Ikke afgjort	Teltdug	20__	-
Gyllebeholder (lejet) Jan Svenningsen	500 m ³						?
Gyllebeholder (lejet) Jan Svenningsen	900 m ³						?
I alt flydende gødning	1489 m³/ 2089 m³						
Møddingssted (lejet) Jan Svenningsen	180 m ³						
Nyt møddingssted med 3 sidemure	225 m ³	10 x15 m	Beton	-	Vandtæt overdækning	20__	-
I alt fast gødning	180 m³/225 m³						

Tilstrækkelig opbevaringskapacitet

Produktionen af minkgylle efter udvidelsen er ifølge normtal 1.230 m^3 + tilledning af vaskevand $160 \text{ m}^3 = 1.390 \text{ m}^3$, og den samlede opbevaringskapacitet for gylle er 1.489 m^3 , hvis ikke der etableres egen gyllebeholder på minkfarmen, og opbevaringsaftalen med Jan Svenningsen derfor bibeholdes. Dette giver en opbevaringskapacitet i måneder på $1.489 \text{ m}^3 / 1.390 \text{ m}^3 \times 12 \text{ mdr.} = 12,9 \text{ mdr.}$ Opbevaringskravet på 9 måneder svarer til en kapacitet på $1.390 / 12 \text{ mdr.} \times 9 \text{ mdr.} = 1.042 \text{ m}^3$.

Med en ny gyllebeholder fås en opbevaringskapacitet i måneder på $2.089 \text{ m}^3 / 1.390 \text{ m}^3 \times 12 \text{ mdr.} = 18,0 \text{ mdr.}$

Produktionen af fast gødning inkl. halm efter udvidelsen er ifølge normtal 180 tons, som forventes at svare til $180 \text{ tons} \times 1,7 \text{ m}^3/\text{ton} = 306 \text{ m}^3$. Den samlede opbevaringskapacitet for dybstrøelse bliver $150 \text{ m}^2 \times 1,5 \text{ m} = 225 \text{ m}^3$ på Lyngtofte (i nudrift 180 m^3 hos Jan Svenningsen). Dette giver en opbevaringskapacitet i måneder på $225 \text{ m}^3 / 306 \text{ m}^3 \times 12 \text{ mdr.} = 8,8 \text{ mdr.}$ Er opbevaringskravet 9 måneder, svarer det til en krævet kapacitet på $306 \text{ m}^3 / 12 \text{ mdr.} \times 9 \text{ mdr.} = 229,5 \text{ m}^3$.

Beregnes opbevaringskapaciteten med en 10 % lavere gødningsmængde, ud fra ansøgers antagelse om et fejlagtigt anslået halmforbrug ved anvendelse af normtallet for fast gødning, fås en opbevaringskapacitet på $225 \text{ m}^3 / 275 \text{ m}^3 \times 12 \text{ mdr.} = 9,8 \text{ mdr.}$

Alle beholdere er udført af bestandige og for fugtighed vanskeligt gennemtrængelige materialer og således, at de kan modstå påvirkning fra bl.a. omrøring og tømning.

Når gyllebeholderen bygges, vil der blive etableret gylleledninger fra fortankene til gyllebeholderen. Rørføringerne er dog ikke fastlagt endnu. Den nye gyllebeholder vil blive tilmeldt beholderkontrol, som vil blive udført minimum hvert 5. år.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det er præciseret i vejledningen for pelsdyrfarme, at opsamlingsbeholderen i forbindelse med gødningsren-der skal være udført af bestandige og for fugtighed vanskeligt gennemtrængelige materialer og have en fast overdækning. En slamsuger lever som udgangspunkt op til kravene til en opsamlingsbeholder, idet den kan opfattes som en tæt container med hjul på.

Bornholms Regionskommune vurderer, at den beregnede opbevaringskapacitet på 8,8 mdr.'s produktion for halm/fast minkgødning er tilstrækkelig til, at materialet kan anvendes af aftager i henhold til de gældende regler for udbringningstidspunkt og udnyttelse af næringsstofferne.

Bornholms Regionskommune vurderer samlet set, at håndteringen af husdyrgødningen opfylder de generelle regler i husdyrgødningsbekendtgørelsen og, at der anvendes BAT i forhold til opbevaring og håndtering af husdyrgødning (vedr. BAT se endvidere kapitel 10).

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. produktion og håndtering af husdyrgødning:

- 3.7.1 Den ansøgte gyllebeholder skal forsynes med fast overdækning i form af teltoverdækning med indvendigt skørt.
- 3.7.2 Åbning af teltdugen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle.
- 3.7.3 Skader på teltoverdækningen skal repareres inden for en uge efter skadens opståen. Hvis en skade ikke kan repareres inden for en uge, skal der indgås aftale om reparation inden to hverdage efter skadens opståen. Tilsynsmyndigheden underrettes straks herom.
- 3.7.4 Der skal føres en logbog for gyllebeholderen, hvori eventuelle skader på teltoverdækningen noteres med angivelse af dato for skaden samt dato for reparation. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighe-dens forlangende.
- 3.8.1 Hvis den ansøgte gyllebeholder og møddingsplads ikke etableres på Lyngtofte, skal der fortsat foreligge aftaler om opbevaring af minkgødningen på anden ejendom, så det kan dokumenteres, at der er rådighed over en opbevaringskapacitet for fast og flydende husdyrgødning på mindst 9 måneder.
- 3.12.1 Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne.
- 3.12.2 Ved håndtering af gylle gennem ikke-faste installationer, der ikke lever op til bestemmelserne i bekendtgørelse om erhvervs-mæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v., skal dette foretages under konstant opsyn, således at evt. brud straks opda-ges, og pumpningen afbrydes.
- 3.12.3 Hvis der ved en eller flere af gyllebeholderne er etableret fast pumpeudstyr, skal elinstallationen indrettes, så pumpen ikke kan startes utilsigtet.
- 3.12.4 Hvis der er monteret fjernbetjent pumpeudstyr på en eller flere af gyllebeholderne, skal der være monteret en anordning, der sikrer, at pumpen slår fra automatisk, når der er pumpet, hvad der svarer til indholdet af en gyllevogn. Der kan alternativt etab-leres en anordning, som sikrer, at pumpen kun kan startes, når der står en gyllevogn under udløbet.
- 3.13.1 Transport af minkgødning til opbevaring/udbringning hos modtager må ikke foregå gennem byzone på lørdage samt søn- og helligdage.

6 PRODUKTIONENS RESSOURCEFORBRUG

I dette kapitel beskrives og vurderes det nuværende og forventede årsforbrug samt håndteringen af ressourcerne foder, el, vand og diverse hjælpestoffer. Tiltag til fremme af ressourceudnyttelsen er desuden behandlet.

6.1 FODER OG FODEROPBEVARING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Minkfoderet leveres af fodercentralen Bornholms Minkfoderfabrik. De leverede fodermængder varierer gennem året med det højeste forbrug fra august til november. Inden udvidelsen er leverancen maksimalt 1.000 kg/dag. Efter udvidelsen forventes det, at leverancen maksimalt vil være 4.000 kg/dag. Foderet opbevares i godkendt fodertank.

Proteinindholdet forventes holdt på gennemsnitligt 31 % af omsættelig energi (OE) i ugerne 30 – 47. Minkavleren har dog ikke direkte indflydelse på proteinindholdet. Dokumentation og kontrol for foderets proteinindhold kan findes på Dansk Pelsdyr Foders hjemmeside www.danskpelsdyrfoder.dk under Foderkontrol/Bornholms Minkfoderfabrik. Planerne og analyserne for perioden uge 30 – 47 i 2014 (21/7-23/11) viser et gennemsnitligt proteinindhold under de 31 %. For perioden uge 30 – 47 i 2015 har proteinindholdet som et gennemsnit af 8 planer for indholdet ligget på 29,8 % og som gennemsnit af 8 opnåede analyser har indholdet ligget på 28,8 %.

Fodercentralen udleverer foderplaner, når der sker ændringer i planen. På Lyngtofte opbevares de udleverede planer i en mappe på kontoret.

I nudrift bruges 8 tons halm årligt til redemateriale og udlægning under burene. Efter udvidelsen vil dette stige til 45 tons halm. Halmen leveres til ejendommen snittet og i mini-bigballer.

Foderopbevaring

Minkfoder er vådfoder og opbevares i fodersilo, der står på en plads med støbt bund. Foderet leveres stort set hver dag - se under afsnittet "transport" for mere detaljeret beskrivelse af fodertransporterne. Halmen opbevares i nudrift i driftsbygningen men vil efter etableringen af maskinhuset blive opbevaret dér.

I forbindelse med at de lukkede haller bygges, vil fodersiloen blive placeret inden for hegnet omkring farmen (se situationsplanen i Bilag 1). Fodersiloen vil blive placeret på en støbt plads med afløb til gyllesystemet. Pladsen vil desuden blive brugt til vaskeplads.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Bornholms Regionskommune vurderer, at der med de nuværende tiltag til opbevaring og håndtering af foder ikke sker en væsentligt øget påvirkning af omgivelserne som følge af besætningsudvidelsen på ejendommen.

Standard for proteinindholdet i minkfoderet er 33 % af den omsættelige energi. For at nedsætte ammoniakfordampningen fra farmen og indholdet af kvælstof i minkgødningen bliver Lyngtofte med denne miljøgodkendelse pålagt restriktioner i forhold til fodringen. Der stilles således vilkår om, at proteinindholdet i minkfoderet skal holdes under 31 % af OE i ugerne 30 – 47. Ud fra de seneste to års analyseresultater fra Bornholms Minkfoderfabrik virker dette krav realistisk.

Der er ikke basis for at stille krav til foderets indhold af fosfor for at sænke den udskilte fosformængde og dermed fosforoverskuddet på udbringningsarealerne, da ingen arealer på Bornholm ligger i oplandet til Natura 2000-områder, der ifølge kortværket fra Miljøstyrelsen er overbelastet med fosfor. Ingen arealer er således omfattet af det generelle beskyttelsesniveau for fosfor (fosforklasser) i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, afsnit C.

Bornholms Regionskommune vurderer ud fra ovenstående, at der anvendes BAT inden for foderteknologi til mink.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. foder:

- 3.5.1 Til alle dyr skal der anvendes foder med et proteinindhold på maksimalt 31 % af den omsættelige energi (OE) i gennemsnit i ugerne 30-47.

6.2 VAND

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Vandforsyningen til minkfarm og stuehus kommer fra egen boring placeret i haven. Hovedparten af vandforbruget er drikkevand til minkene. Desuden bruges vand til den daglige rengøring af fodersilo og fodervogn samt til rengøring af hvalpenet og diverse rekvisitter.

Vandsystemet er af cirkulationstypen, hvor der holdes et konstant tryk på ventilerne. Systemet giver også mulighed for at opvarme vandet med el i frostperioder, således at dyrene er sikret vandforsyning i disse perioder.

Det totale vandforbrug i nudrift og det forventede forbrug i ansøgt drift ses i Tabel 8 nedenfor.

Tabel 8. Forbrug af vand til dyr og rengøring

Vandforbrug på minkfarmen (m ³)	Nudrift	Ansøgt drift
Drikkevand mink inkl. vandspild	335	1.675
Vask af fodersilo, -vogn, -rekvisitter og hvalpenet m.m.	50	90
Vask af maskiner	25	70
I alt	410	1.835

Vandbesparende foranstaltninger

Vandventilerne er nye og monteret således, at vandspildet er reduceret til et minimum, hvilket også reducerer kravet til opbevaringskapacitet for gyllen.

Vandinstallationerne efterses løbende og udskiftes ved behov for at hindre unødigt spild som følge af utætheder.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Bornholms Regionskommune vurderer, at vandforbruget er søgt begrænset mest muligt. Det vurderes, at Lyngtofte ved overholdelse af det stillede vilkår 3.10.4 og ved opretholdelse af de beskrevne tiltag til besparelser i vandforbruget lever op til principperne om anvendelse af BAT (se endvidere kapitel 10).

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. vand:

- 3.10.4 Vaske- og drikkevandssystemerne skal drives og vedligeholdes, således at unødigt spild undgås.

6.3 ENERGI

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

El

Vandet på minkfarmen holdes frostfrit ved cirkulation og opvarmning fra elpatron. Elforbruget på ejendommen er i dag på 17.000 kWh, heraf ca. 11.000 kWh til minkfarmen, og ca. 6.000 kWh bliver brugt privat. Udvikelsen vil betyde et øget forbrug på ca. 25.000 kWh, dvs. et årligt forbrug på farmen på i alt 36.000 kWh. Dette skyldes primært, at pelsning fremover vil komme til at foregå på farmen.

Minkhallerne er med naturlig ventilation, og der bruges således ikke energi til ventilation i minkhallerne. Der er ingen elektrisk belysning i eller uden for minkhallerne.

Olie

Der bruges dieselolie til de fleste af farmens maskiner. Det årlige dieselforbrug er på 2.400 liter. Dieselforbruget forventes at stige med maksimalt 1.000 l, da farmen ikke selv står for markdriften.

Dieselolie lagres i godkendt dieseltank fra 2009 med en kapacitet på 1.200 l. I nudrift er den placeret uden for på en fliseplads ved gavlen af driftsbygningen. Når maskinhuset er etableret, parkeres fodervognen dér, og der bliver plads til, at olietanken kan flyttes ind i driftsbygningen på støbt gulv med mulighed for opsamling af evt. spild med savsmuld. Bygningen er aflåst, og afbryderkontakten til pumpen vil være sikret mod utilsigtet start.

Fast brændsel

Stuehus og pelseri opvarmes med træpiller.

Energibesparende foranstaltninger

Til opvarmning af medarbejderrum er der installeret en luft til luft varmepumpe.

Der opnås lidt energibesparelse i forbindelse med udskiftning af belysning i pelseriet.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Oplagring af diesel og anden olie i tanke skal opfylde reglerne i olietankbekendtgørelsen - herunder placering på et jævnt og varigt stabilt underlag, hvor påkørsel eller andre skader forhindres og, hvor der er taget forholdsregler mod forurening af omgivelserne ved spild eller utilsigtet tømning. Bornholms Regionskommune forudsætter derfor, at dieselolietanken snarest flyttes til den indendørs placering på støbt gulv med mulighed for opsamling af evt. spild.

Det beskrevne energiforbrug vurderes at ligge på et rimeligt niveau i forhold til ejendommens produktion.

Bornholms Regionskommune vurderer desuden, at der i forbindelse med driften på Lyngtofte er gjort tiltag, som vil sikre, at anvendelsen af energi minimeres mest muligt, samtidig med at produktionen kan foregå rentabelt. Kommunen vurderer på denne baggrund, at der anvendes BAT på Lyngtofte i relation til forbruget af energi (se endvidere kapitel 10).

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. energi:

- 3.10.3 Anlæg, der er særligt energiforbrugende, skal kontrolleres og vedligeholdes således, at de altid kører energimæssigt optimalt.
- 3.18.1 Olie skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for forurening.
- 3.18.2 Olietanke skal stå på et for olie vanskeligt gennemtrængeligt underlag og som minimum være overdækket med et halvtæg samt sikret mod påkørsel.
- 3.18.3 Opbevaring af diesel-/fyringsolie i overjordiske tanke skal til enhver tid ske i en typegodkendt beholder, som står overdækket på fast og tæt bund, således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

- 3.18.4 Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund, enten med afløb til olieudskiller eller således, at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

6.4 DIVERSE HJÆLPESTOFFER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Veterinærmedicin

Der bruges veterinærmedicin efter anvisning fra besætningsdyrlægen. Udleveret veterinærmedicin opbevares i et køleskab på kontoret.

Desinfektions-, rengørings- og skadedyrsmidler

Der er et begrænset brug af kemikalier på farmen. For at bekæmpe fluer udlægges et larvicid under burene forår og efterår. Til desinfektion af minkhallerne bruges Stalosan og hydratkalk. Midlerne opbevares i driftsbygning/pelseri eller andet forsvarligt sted på farmen.

Olieprodukter

Olieprodukter opbevares ikke på ejendommen, da servicering af traktor og maskiner foregår på værkstedet på ejendommen, Bedegadevej 2.

Såsæd, handelsgødning og pesticider

Såsæd, handelsgødning og pesticider forbruges og opbevares ikke på ejendommen, da jorden er bortforpagtet.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Bornholms Regionskommune vurderer, at de nævnte hjælpestoffer håndteres forsvarligt og, at der ved overholdelse af de gældende regler for brug og opbevaring ikke vil være væsentlig risiko for forurening forårsaget af anvendelsen.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. råvarer og hjælpestoffer:

- 3.10.2 Ved erstatning af råvarer og hjælpestoffer skal virksomheden dokumentere, at erstatningen sker til mindre miljøbelastende råvarer og hjælpestoffer.
- 3.20.1 Medicin (lægemidler) må ikke opbevares sammen med levnedsmidler eller foderstoffer.

7 EMISSIONER, GENER OG RESTSTOFFER FRA ANLÆGGET

I dette kapitel beskrives og vurderes ammoniakemissionen fra anlægget og påvirkningen heraf af beskyttet natur og sårbare arter. Desuden redegøres for omfanget af reststoffer fra produktionen samt mulige gener fra lugt, støj, støv, lys, skadedyr og transport forårsaget af virksomhedens aktiviteter.

7.1 AMMONIAK

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ammoniaktab

Det samlede ammoniaktab i form af ammoniakemission fra minkhaller og lagre efter udvidelsen beregnes i husdyrgodkendelse.dk til 2.801,41 kg N. Ammoniakemissionen skal være mindsket med 30 % i forhold til norm for stalddtype og fodring 2005/06. Dette krav er opfyldt i etape 1 med 952,01 kg N mere end nødvendigt (se Tabel 9 for resultatet af beregninger i husdyrgodkendelse.dk).

Ammoniakemissionskravet er dermed opfyldt for den ansøgte produktion.

Tabel 9. Ammoniaktab (stald og lager) fra minkproduktionen på Lyngtofte før og efter udvidelse

Lyngtofte	Emission i nudrift	Emission efter udvidelse	Meremission efter udvidelse	Reduktion i forhold til det generelle krav
Ammoniaktab (kg N/år)	907,50	2.801,83	+1.894,33	-952,01

Beskrivelse af teknologier og foderoptimeringstiltag til begrænsning af ammoniakfordampning

Det generelle ammoniakreduktionskrav samt BAT emissionsniveauet opfyldes med følgende tiltag, som reducerer ammoniakfordampningen:

- I de minkhaller, der opføres som nye haller, etableres gødningsrender med en bredde på 40 cm.
- De ansøgte minkhaller, som allerede er opført, og de fire nye 2-rækkede åbne haller har eller får gødningsrender med en bredde på minimum 35 cm.
- Gødningsrenderne tømmes hver 3.- 4. dag / 2 gange om ugen.
- Der gives halm ad libitum. Halmen under burene afsættes sammen med den øvrige gødning.
- Proteinindholdet forventes holdt på maksimalt 31 % af OE i gennemsnit i ugerne 30 – 47.

Desuden etableres den nye gyllebeholder og fortanke med fast overdækning.

Der findes ikke ammoniakfølsom natur i umiddelbar nærhed af anlægget på Lyngtofte, som betinger yderligere reduktion i ammoniakemissionen i forhold til det generelle ammoniakreduktionskrav og BAT emissionskravet.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Beskyttelsesniveauet for ammoniak omfatter:

1. et krav om begrænsning af ammoniakfordampningen (det generelle reduktionskrav), som gælder for alle husdyrbrug, der skal miljøgodkendes uanset beliggenheden og
2. et krav om maksimal total- eller merdeposition af ammoniak på de ammoniakfølsomme naturområder, der fremgår af husdyrgodkendelseslovens § 7 (er behandlet i afsnit 7.2).

Projektet skal desuden leve op til husdyrgodkendelseslovens krav om anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT) til forebyggelse og begrænsning af ammoniakfordampningen fra anlægget (se nærmere i kapitel 10).

Det generelle ammoniakreduktionskrav:

Ved etablering, udvidelse og ændring af husdyrbrug skal det øgede ammoniaktab fra stald og lager reduceres med 30 % i forhold til et fastsat referencestaldsystem defineret som det bedste staldsystem mht. ammoniakfordampning i 2005/2006 uden yderligere teknologianvendelse. Kravet om reduceret ammoniakemission gælder for alle udvidelser eller ændringer i dyretype i eksisterende eller nye stalde samt for stalde, der renoveres. Kravet kan gennemføres ved reduktion af ammoniaktabet for både det eksisterende og det nye anlæg.

Det generelle ammoniakreduktionskrav for mink er fastsat ud fra N-udskillelsen i 2005/2006 på 5,36 kg N per årstæve for staldsystemet 'gødningsrende, ugentlig tømning'. Pelsdyrvejledningen angiver krav om et maksimalt tab på 1,65 kg N per årstæve, og kravet til den maksimale ammoniakemission fra stald og lager er således 1,16 kg N per årstæve.

Kravet skal overholdes ved valg af én af 10 valgmuligheder med forskellige kombinationer af bredde på gødningsrenderne, udmugningshyppigheder, tilførsel af halm under burene og proteinindhold i foderet samt evt. yderligere virkemidler. Der anvendes følgende vurderinger af effekten ved de forskellige virkemidler:

- 1 cm ændret rendebredde giver +/- 0,025 kg N mindre/større tab per årstæve.
- I forhold til ugentlig tømning giver 2 gange pr. uge 0,15 kg N mindre og daglig tømning 0,3 kg N mindre per årstæve.
- Tilførsel af 0,2 kg halm udover halm ad libitum reducerer tabet 0,05 kg N per årstæve. Forskellen mellem halm ad libitum og ingen krav til halm under burene er 0,1 kg N per årstæve.
- For hver % proteinindholdet i % af omsættelig energi (OE) i uge 30-47 nedsættes i forhold til basis 33 %, reduceres tabet 0,03 kg N per årstæve.

Ved at øge rendebredden i de nye minkhaller, tømme gødningsrenderne 2 gange om ugen, tildele halm ad libitum, anvende foder med et reduceret proteinindhold i ugerne 30-47, og ved at overdække gyllebeholderen og de to fortanke med fast overdækning (vilkårene under 3.4, 3.5 og 3.7) sikrer ansøger, at ammoniaktabet fra stalde og lagre på Lyngtofte samlet set opfylder ammoniakreduktionskravet. Ammoniaktabet reduceres med ekstra 952,01 kg N i ansøgt drift i forhold til, hvad der er krævet for at overholde ammoniakreduktionskravet på 30 %. Tiltagene betyder desuden, at BAT-emissionskravet er overholdt - se nærmere om beregningerne i Kapitel 10.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. ammoniak:

- 3.4.1 De fire eksisterende 2-rækkede åbne minkhaller tættest på driftsbygning og beboelse skal have gødningsrender med en bredde på minimum 35 cm. Ved udskiftning skal de opsatte render leve op til de gældende normer for BAT.
- 3.4.2 Tilbygningerne (A-H) til de otte eksisterende minkhaller og den allerede opførte 2-rækkede minkhal (I) skal have gødningsrender med en bredde på minimum 35 cm. Ved udskiftning skal de opsatte render leve op til de gældende normer for BAT.
- 3.4.3 De fire 2-rækkede åbne minkhaller (J, K, L, M) skal have gødningsrender med en bredde på minimum 35 cm. Ved udskiftning skal de opsatte render leve op til de gældende normer for BAT.
- 3.4.4 I de to 12-rækkede lukkede minkhaller (O, P) skal gødningsrenderne have en bredde på minimum 40 cm.
- 3.4.5 I alle minkhaller skal der foretages tømning af renderne to gange om ugen. Der må forløbe højst fire døgn mellem to tømninger. I perioder med længerevarende hård frost kan tømning undlades. Såvel gødning i renderne som gødning afsat på kanten eller ved siden af renderne skal fjernes. Udmugningen skal registreres af automatisk log eller manuelt føres ind i driftsjournal/logbog med angivelse af tidspunkt for udmugningen.
- 3.4.6 Der skal altid være rigeligt og tilgængeligt halm oven på alle minkfarmens redekasser (halm ad libitum), således at der sker effektiv opsamling af de næringsstoffer, der afsættes uden for gødningsrenderne. Udover trådnettet må der ikke være foranstaltninger, der hindrer dyrenes adgang til halmen.
- 3.4.7 Halm under burene skal i perioden 1. maj til 1. november fjernes minimum en gang om måneden. I den øvrige del af året minimum hver anden måned. Hvis der ikke udlægges halm på redekasserne i hvalpeperioden (ca. 1/5-31/7), skal samme mængder strøelse tilføres direkte i burene, i redekasserne eller under burene.
- 3.5.1 Til alle dyr skal der anvendes foder med et proteinindhold på maksimalt 31 % af den omsættelige energi (OE) i gennemsnit i ugerne 30-47.
- 3.7.1 Den ansøgte gyllebeholder skal forsynes med fast overdækning i form af teltoverdækning med indvendigt skørt.

7.2 PÅVIRKNING AF NATUROMRÅDER OG BILAG IV-ARTER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Påvirkning af omgivelserne pga. ammoniakdeposition fra anlægget på Lyngtofte

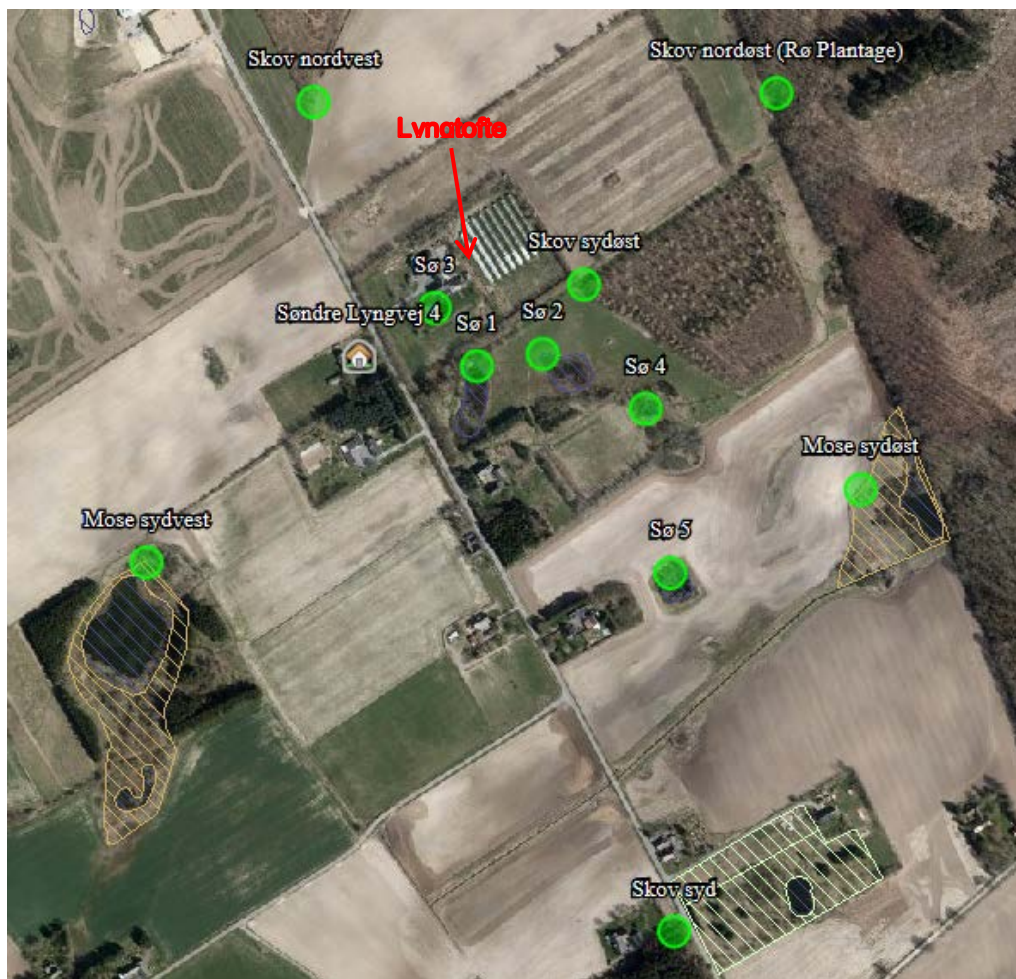
Ammoniakemissionen fra anlægget på Lyngtofte bevirker, at omkringliggende arealer vil blive påvirket ved nedfald af ammoniak. Denne ammoniakdeposition er beregnet i husdyrgodkendelse.dk (se Tabel 10).

Tabel 10. Beregnet ammoniakdeposition til kategori 1-, 2- og 3-natur omkring Lyngtofte og til potentielt ammoniakfølsomme skove samt søer beliggende inden for 300 m. Vurdering i forhold til nuværende lovlige produktion. Fra husdyrgodkendelse.dk (hovedskema nr. 76850)

Navn	Kategori ▲	Opretter	Kumulation	Ruhed	Merdeposition [kgN]	Totaldeposition [kgN]
Natura 2000	1	Ansøger	En ejendom	Mk	+0,0	0,0
Habitatnatur egeblandskov	1	Myndighed	En ejendom	S	+0,0	0,0
Overdrev større end 2,5 ha	2	Myndighed	Nul ejendomme	Mk	+0,0	0,1
Skov nordøst (Rø Plantage)	3	Ansøger	Nul ejendomme	S	+1,7	2,4
Mose sydøst	3	Ansøger	Nul ejendomme	Bn	+0,3	0,4
Mose sydvest	3	Ansøger	Nul ejendomme	Mk	+0,3	0,5
Sø 1	3	Ansøger	Nul ejendomme	Bn	+3,1	4,2
Sø 2	3	Ansøger	Nul ejendomme	Bn	+3,8	4,8
Sø 3	3	Ansøger	Nul ejendomme	Bn	+6,0	8,6
Skov sydøst	3	Myndighed	Nul ejendomme	S	+36,9	40,9
Skov syd	3	Myndighed	Nul ejendomme	S	+0,2	0,2
Overdrev nordøst	3	Myndighed	Nul ejendomme	Mk	+0,1	0,2
Skov nordvest	3	Myndighed	Nul ejendomme	S	+4,0	5,1
Sø 4	3	Myndighed	Nul ejendomme	Bn	+0,8	1,1
Sø 5	3	Myndighed	Nul ejendomme	Bn	+0,3	0,4

Beregningerne er foretaget til naturområder i nærheden af Lyngtofte, som i henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen betegnes kategori 1-, 2- og 3-natur, herunder potentielt ammoniakfølsomme skove, samt til § 3 udpegede søer inden for 300 m af anlægget. På kortet i Figur 5 ses disse naturområder.

Figur 5. Beregningspunkter for ammoniakdeposition i området omkring Lyngtofte. Uden for kortudsnittet er Natura 2000, overdrev større end 2,5 ha og overdrev nordøst. Fra husdyrgodkendelse.dk (hovedskema nr. 76850).

Nærmeste Natura 2000-område er nr. 210 'Spællinge Ådal, Døndal og Helligdomsklipperne' (habitatområde nr. 159). Området er beliggende ca. 1,7 km nord for minkfarmen. Nærmeste ammoniakfølsomme naturtype, som indgår i udpegningsgrundlaget for området, er et stykke ege-blandskov beliggende inden for habitatområdet 1,8 km nord for anlægget på Lyngtofte. Totaldepositionen og merdepositionen af ammoniak til både kanten af Natura 2000-området og skovarealet beregnes i husdyrgodkendelse.dk til hhv. 0,0 kg N/ha/år og 0,0 kg N/ha/år.

Uden for Natura 2000-området ligger et § 3 beskyttet overdrev større end 2,5 ha ca. 1,6 km nordøst for Lyngtofte. Totaldepositionen til overdrevet beregnes til 0,1 kg N/ha/år, og merdepositionen beregnes til 0,0 kg N/ha/år.

Omkring Lyngtofte er fire skove/skovbeplantninger udpeget som potentielt ammoniakfølsomme skove. Inden for 100 m fra ejendommen ligger to mindre skovbeplantninger mod henholdsvis sydøst og nord, Rø Plantage ligger ca. 200 m mod nordøst og øst, og der ligger en mindre skov knap 600 m syd for Lyngtofte. Merdepositionen til skovene beregnes i husdyrgodkendelse.dk til mellem 0,2 kg N/ha/år og 36,9 kg N/ha/år.

Der er to § 3-beskyttede moser beliggende henholdsvis ca. 335 m sydøst for og 400 m sydvest for de nye minkhaller, og ca. 630 m nord for ligger et § 3-beskyttet overdrev. Merdepositionen til områderne beregnes i husdyrgodkendelse.dk til mellem 0,1 kg N/ha/år og 0,3 kg N/ha/år.

Inden for 300 m af minkfarmen er der registreret fem § 3 beskyttede små søer/vandhuller, hvoraf de tre nærmeste er beliggende ca. 50 m fra minkhallerne. Der ligger yderligere 14 mindre beskyttede søer og

vandhuller spredt i landskabet inden for 1.000 m. Merdepositionen til søerne beregnes i husdyrgodkendelse.dk til mellem 0,3 kg N/ha/år og 6,0 kg N/ha/år.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kvælstof, der deponeres fra luften, er det begrænsende næringsstof for mange sårbare økosystemer. I disse økosystemer kan der forventes væsentlige ændringer som følge af ekstra tilførsel af kvælstof. Husdyrproduktion kan give anledning til udledning af ammoniak og kan derfor påvirke især næringsfattige naturtyper i det åbne land. Ammoniakfordampningen pr. dyreenhed kan variere betydeligt fra den ene produktion til den anden afhængig af dyreart, fodring, staldindretning, renholdelse, håndteringen af husdyrgødningen m.v.

Beskyttelsesniveau ved ammoniakfølsomme naturområder:

De ammoniakfølsomme naturområder opdeles i kategori 1-natur, kategori 2-natur og kategori 3-natur. Beskyttelsesniveauet for kategori 1-natur og kategori 2-natur omfatter en forbudszone på 10 m, hvor der ikke må etableres, udvides eller foretages ændringer af stalde eller gødningsopbevaringsanlæg, samt krav til den tilladte totaldeposition. Beskyttelsesniveauet for kategori 3-natur kan efter en konkret vurdering være et krav om en maksimal merdeposition.

Totaldepositionen er den ammoniakdeposition, som stammer fra husdyrbrugets stalde og lagre - både fra den eksisterende og den ansøgte drift. Merdepositionen er den ekstra ammoniakdeposition, som den ansøgte drift forårsager. Merdepositionen skal beregnes ud fra alle etableringer, udvidelser eller ændringer foretaget siden 1. januar 2007, dog højst en 8-årig periode.

Kategorisering og beskyttelsesniveau for naturtyper

Kategori 1-natur

Ammoniakfølsomme naturtyper i Natura 2000-områder, hvor et enkelt husdyrbrug maksimalt må totalbelaste med 0,2-0,7 kg N/ha/år afhængigt af beliggenheden af andre husdyrbrug i nærheden*.

Kategori 2-natur

Nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper uden for Natura 2000-områder: højmose, lobeliesøer, heder større end 10 ha og overdrev større end 2,5 ha. Et husdyrbrug må totalbelaste med maksimalt 1,0 kg N/ha/år.

Kategori 3-natur

Anden ammoniakfølsom natur (moser samt mindre heder og overdrev) og ammoniakfølsomme skove. Ved disse naturtyper kan kommunen ud fra en konkret vurdering stille krav om en maksimal merdeposition på 1,0 kg N/ha/år.

*0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug; 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug og 0,7 kg N/ha/år ved 0 husdyrbrug.

Ammoniakdeposition til naturområder i nærheden af Lyngtofte

Kategori 1-natur:

Nærmeste kategori 1-natur er beliggende i Natura 2000-område nr. 210 'Spællinge Ådal, Døndal og Helligdomsklipperne', som ligger ca. 1,8 km nord for Lyngtofte. Totaldepositionen fra minkfarmen til området er i husdyrgodkendelse.dk beregnet til 0,0 kg N/ha/år. Kravet til maksimal totaldeposition til kategori 1-natur er dermed overholdt. Beskyttelsesniveauet er en maksimal totaldeposition på 0,4 kg N/ha/år, da der ligger ét andet husdyrbrug med 41 DE mink inden for 500-1000 m fra overdrevsarealet.

Kategori 2-natur:

Nærmeste kategori 2-natur er et § 3-beskyttet overdrev større end 2,5 ha placeret ca. 1,6 km nordøst for Lyngtofte. Totaldepositionen fra anlægget til arealet er i husdyrgodkendelse.dk beregnet til 0,1 kg N/ha/år, og merdepositionen er beregnet til 0,0 kg N/ha/år. Kravet til maksimal totaldeposition til kategori 2-natur er 1 kg N/ha/år og er dermed overholdt.

Kategori 3-natur:

Kategori 3-natur er § 3-beskyttede heder, overdrev og moser samt ammoniakfølsomme skove. For disse naturtyper skal kommunen foretage en konkret vurdering og kan på den baggrund i særlige tilfælde fastsæt-

te vilkår med henblik på opfyldelse af krav om maksimal deposition af ammoniak. Ved særlige tilfælde forstås en væsentlig miljøpåvirkning af særlige regionale eller lokale beskyttelsesinteresser². Kommunen kan ikke stille krav om en maksimal merdeposition på mindre end 1,0 kg N/ha/år til kategori 3-naturområder.

Merdepositionen skal beregnes ud fra alle etableringer, udvidelser eller ændringer foretaget i løbet af de seneste 8 år, dog ikke tidligere end 1. januar 2007. For Lyngtofte beregnes merdepositionen i forhold til den nuværende lovlige produktion, da der ikke er foretaget ændringer eller udvidelser de seneste 8 år.

Nærmeste beskyttede kategori 3-natur er to moser beliggende henholdsvis ca. 335 m sydøst for og 400 m sydvest for ejendommen. Merdepositionen til begge disse er beregnet til 0,3 kg N/ha/år. Ca. 630 m nord for Lyngtofte ligger et § 3-beskyttet overdrev. Merdepositionen til dette er beregnet til 0,1 kg N/ha/år. Idet merdepositionen til ingen af disse områder overskrider 1,0 kg N/ha/år, vurderes der ikke at være tale om en væsentlig miljøpåvirkning.

Af de fire skove/skovbeplantninger beliggende omkring Lyngtofte, som er udpeget som potentielt ammoniakfølsomme skove, beregnes der en merdeposition større end 1 kg N/ha/år til de tre. Disse er to mindre skovbeplantninger mod henholdsvis sydøst og nord samt Rø Plantage mod nordøst og øst. Kommunen skal derfor foretage en konkret vurdering af, hvorvidt der reelt er tale om ammoniakfølsom skov. Den fjerde skov, beliggende knap 600 m syd for Lyngtofte, er beregnet til at modtage en merdeposition på 0,2 kg N/ha/år, hvilket ikke vurderes at være en væsentlig miljøpåvirkning, hvorfor kommunen ikke skal foretage en nærmere vurdering for denne skov.

Vurdering af skovene omkring Lyngtofte

I henhold til definitionen i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 gælder følgende:

En skov er ammoniakfølsom, når:

- *der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesordenen mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel »skovjordbund«,*
- *skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, f.eks. tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for gammel »skovjordbund« (dvs. i størrelsesordenen mere end ca. 200 år), eller*
- *der i skoven er forekomst af naturskovsindikerende eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen over arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af § 25 i lov om skove, og arterne har væsentlig, definerende betydning for skovens naturværdi.*

De to skovarealer beliggende mindre end 100 m henholdsvis sydøst og nord for Lyngtofte er begge plantet inden for perioden 1999-2004 på tidligere dyrket jord. Der er således ifølge definitionen ikke tale om ammoniakfølsom skov.

Rø Plantage er angivet som skov på de historiske kort mindst tilbage til 1880'erne. På Videnskabernes Selskabs kort fra 1805 er arealet angivet med lyngsignatur og var på det tidspunkt en del af Højlyngen. På miljøministeriets WebGIS-side med digitale naturkort er arealet heller ikke udpeget som areal, hvor der har været skov i minimum 200 år.

Ifølge Naturstyrelsen (<http://naturstyrelsen.dk/naturoplevelser/naturguider/roe-plantage/historie/>) blev Rø Plantage i 1863 hegned ind med et stengærde, og to år efter begyndte skovrejsningen, hvormed lyng og ene måtte vige for især skovfyr, lærk og rødgran.

Teknik og Miljø har besigtiget den del af skoven, som påvirkes med en merdeposition på mere end 1 kg N/ha/år af den ansøgte produktion på Lyngtofte (se Bilag 2). Der er fundet én art, som er medtaget på listen over arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af § 25 i lov om skove. Der er tale om arten dunet gedeblad, som er fundet i et buskads helt yderst i skovbrynet. Der er formentlig tale om en udplantet plante, da arten er almindelig som underplantage i skovbryn og hegn. Arten har derfor ikke i denne sammenhæng værdi som naturskovs- eller gammelskovsindikerende art.

² Jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 13.

Der er således tale om et areal, hvor der har været skov i ca. 150 år. Skoven er plantet og ikke groet frem af sig selv, men arealet er et tidligere hedeareal, som ikke har været egentlig dyrket mark. Der er ikke *forekomst af naturskovsindikerende eller gammelskovsarter med væsentlig, definerende betydning for skovens naturværdi*. Skoven opfylder således ikke hverken første eller tredje kriterie nævnt ovenfor, men delvist andet kriterie.

Hvis der på den baggrund tages udgangspunkt i, at der er tale om kategori 3-natur, skal kommunen afklare, om området er omfattet af særlige regionale eller lokale beskyttelsesinteresser. Som grundlag for denne afklaring skal kommunen ifølge husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 inddrage alle de fire følgende kriterier:

- *det aktuelle naturområdes status i kommuneplanen, herunder særligt om det aktuelle ammoniakfølsomme naturområde er omfattet af kommuneplanens udpegnings af særlige værdifulde naturområder, rekreative områder og/eller værdifulde kulturmiljøer samt kommuneplanens retningslinjer for varetagelsen af naturbeskyttelsesinteresserne, de rekreative interesser og de kulturhistoriske interesser,*
- *om det aktuelle område er omfattet af fredning, handleplan for naturpleje eller anden planlagt naturindsats,*
- *det aktuelle naturområdes naturkvalitet og*
- *kvælstofbidrag til området fra andre kilder (f.eks. markbidrag), herunder for så vidt angår skove om de gødskes.*

Det fremgår endvidere, at *"kriterierne skal inddrages med henblik på, at kommunalbestyrelsen for naturområder med særlige regionale og lokale naturinteresser alene stiller krav til en maksimal N-merdeposition, hvis området er omfattet af en af de ovennævnte udpegnings i kommuneplanen, er omfattet af fredning, handleplan for naturpleje eller anden planlagt naturindsats og/eller har en høj naturkvalitet, samt at ammoniakbidraget fra husdyrbruget ikke er helt uvæsentligt i forhold til den påvirkning af næringsstoffer, områderne modtager fra andre kilder"*.

Status i kommuneplanen m.v.

Skoven er omfattet af en udpegnings som særligt naturområde, som omfatter alle fredsskove, § 3-arealer, fredede arealer, Natura 2000-områder m.v. Tilstødende arealer vest for skoven, som også omfatter arealerne, hvor Lyngtoftes bygninger er beliggende, er udpeget som 'Interesseområde for natur, landskab og økologiske forbindelser'.

Fredning, naturplejeindsats m.v.

Arealet er fredsskov. Området er ikke fredet og ikke omfattet af nogen handleplan for naturpleje.

Skovens naturkvalitet

Bornholms Regionskommune har besøgt skoven den 19. april 2016. Skoven består yderst mod sydvest af et løvtræsskovbryn af en bredde på ca. 75 m. Inden for skovbrynet er der nåletræ, hvoraf det meste er skovet efter 2010. Skovbrynet øst for Lyngtofte domineres af bøg med en sparsom urtevegetation kun yderst i skovbrynet bestående af især bølget bunke samt feber-nellikero og lidt hvid anemone. Længere nordøst for Lyngtofte domineres skovbrynet af eg med mere bundvegetation med bl.a. mere hvid anemone og alm. hunde-græs. Et sted er der lyng i kanten og et sted en del blåbær.

Indikatorarter

Der er, som beskrevet ovenfor, fundet én art fra listen over arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af skovlovens § 25. Der er tale om arten dunet gedebled, som er fundet i et buskads helt yderst i skovbrynet. Der er formodentlig tale om en udplantet plante, da arten er almindelig som underplantning i skovbryn og hegn. Arten har derfor ikke i denne sammenhæng værdi som naturskovs- eller gammelskovsindikerende art. Hvid anemone indikerer lang kontinuitet.

Skovtype

Skoven har nogen lighed med habitatskovtyperne 9110 'Bøgskov på morbund' og 9190 'Stilke-skov på mager sur bund' uden dog at have en særligt veludviklet urtevegetation.

Samlet vurdering af naturkvalitet

Skoven, her forstået som løvtræsskovbrynet, er karakteriseret ved en forholdsvis lang driftshistorie og kontinuitet. Skoven har nogen lighed med habitatnaturtyper uden dog at have mange af de for typerne karakteristiske arter. Der er registreret én art fra listen over arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af skovlovens § 25, men denne vurderes at være udplantet.

Bornholms Regionskommune vurderer samlet set, at skoven i denne sammenhæng har en moderat naturkvalitet.

Kvælstofbidrag til området fra andre kilder

Baggrundsbelastningen med ammoniak er ifølge Danmarks Miljøportal på henholdsvis 12,9 kg N/ha/år for den nordlige del af dette område og 14,4 kg N/ha/år for den sydlige del af dette område (opgjort i felter på 6 x 6 km). Baggrundsbelastningen udgøres af ammoniakdeposition fra både landbrug og industri/transport og fra både lokale og udenlandske kilder.

Skoven påvirkes allerede af kvælstofbidrag fra produktionen på Lyngtofte, hvor der har været minkproduktion i en årrække. Ammoniakdepositionen fra produktionen på Lyngtofte ved nudrift er i ansøgningsskemaet i husdyrgodkendelse.dk beregnet til at ligge på op til 0,7 kg N/ha/år i kanten af skoven og er dermed begrænset. Nærmeste større husdyrproduktion udover Lyngtofte er beliggende ca. 1,7 km fra skoven og vurderes på grund af den store afstand ikke at påvirke skoven.

Konklusion

Den del af Rø Plantage, som kan påvirkes med en merdeposition på mere end 1 kg N/ha/år pga. den ansøgte produktion på Lyngtofte, er ikke beskyttet i kommuneplanen eller målsat udover, at det er fredsskov, hvilket dog ikke beskytter skoven mod for eksempel rydning og genplantering eventuelt med andre arter. Skoven vurderes ud fra artssammensætningen at have en moderat naturværdi. Skoven påvirkes i forvejen af ammoniakdeposition fra baggrundsbelastningen og i begrænset grad af ammoniak fra Lyngtofte. Den ansøgte udvidelse af produktionen vil påvirke skoven tættest på ejendommen med en merdeposition på op til 1,7 kg N/ha/år set i forhold til nudrift.

Bornholms Regionskommune vurderer, at skoven ikke rummer *særlige* regionale og lokale naturinteresser, og at der er tale om en meget begrænset merdeposition til skoven. Det er derfor Bornholms Regionskommunes vurdering, at der ikke er tale om et særligt tilfælde, hvor der er grundlag for at fastsætte skærpede vilkår om at nedbringe ammoniakdepositionen i forhold til skoven.

Det er på ovenstående baggrund Bornholms Regionskommunes vurdering, at den planlagte udvidelse på Lyngtofte ikke vil påvirke naturindholdet på lokaliteter omkring ejendommen væsentligt eller medføre forringelser i tilstanden for kvælstoffølsomme naturområder.

Påvirkning af Natura 2000-områder

Ifølge § 6 i bekendtgørelse nr. 188 af 16. februar 2016 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen) skal der, før der træffes afgørelse i en sag om miljøgodkendelse af husdyrbrug, foretages en vurdering af, om projektet kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt.

Som beskrevet under "Kategori 1-natur" ovenfor, er nærmeste Natura 2000-område nr. 210 'Spællinge Ådal, Døndal og Helligdomsklipperne', som er beliggende ca. 1,8 km nord for Lyngtofte. Natura 2000-området påvirkes med en beregnet total ammoniakdeposition på 0,0 kg N/ha/år fra produktionen på ejendommen. Der er således ingen påvirkning med ammoniak på dette område.

Bornholms Regionskommune vurderer på denne baggrund, at det ansøgte projekt ikke vil påvirke arter og naturtyper, der er en del af udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området.

Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav - bilag IV-arter

EU-landene har vedtaget fælles regler om at beskytte naturen. Habitatdirektivet forpligter medlemslandene til at træffe de nødvendige foranstaltninger til at indføre en streng beskyttelsesordning i det naturlige udbredelsesområde for dyrearter, som står på bilag IV. Beskyttelsen af arterne handler blandt andet om at sikre arterne mod at blive efterstræbt (jagt, indsamling, ødelæggelse af æg og yngel). Men medlemslandene skal også sikre, at arternes yngle- og rasteområder ikke beskadiges eller ødelægges. Viden om arternes fore-

komst og udbredelse opdateres løbende, bl.a. gennem det nationale program for overvågning af vandmiljø og natur (NOVANA).

Det fremgår af habitatbekendtgørelsens § 10, at der ikke kan gives tilladelse, dispensation, godkendelse m.v., hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, eller ødelægge de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV, i alle livsstadier.

Det fremgår af Miljøstyrelsens vejledning om miljøregulering af husdyrhold, at *"Kommunen skal derfor altid foretage en vurdering af, om der inden for 300 m fra punktkilden (inden for denne afstand kan en påvirkning henføres til punktkilden) ligger områder, som kan rumme bilag IV-arter (typisk vandhuller, moser eller solåbne græsarealer), og om der er registreret en forekomst af arten."*

Bornholms Regionskommune har fra egne data samt fra naturdata på Danmarks Miljøportal kendskab til, at der tidligere er registreret bilag IV-arten løvfrø i en af søerne på naboejendommen Sdr. Lyngvej 3 beliggende ca. 50 m fra det nærmeste staldanlæg på Lyngtofte. Kommunen er ikke bekendt med, om der stadig findes løvfrø i søen.

Herudover er der inden for 300 m af minkfarmen registreret fire andre § 3-beskyttede små søer/vandhuller, hvoraf de to nærmeste også er beliggende ca. 50 m fra det nærmeste staldanlæg. Kommunen har ikke kendskab til, at der er registreret bilag IV-arter i disse søer, men de kan potentielt udgøre levesteder for bilag IV-arter som padder.

Kommunen har ikke kendskab til forekomst af andre bilag IV-arter eller andre særligt beskyttede arter i området omkring Lyngtofte. Andre arter omfattet af bilag IV såsom markfirben og flagermus kan dog have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på arealerne i området omkring anlæg og udbringningsarealer, herunder søer og skove i området.

Der er beregnet ammoniakdeposition til søer beliggende nærmere end 300 m fra Lyngtofte. Til søen, benævnt 'Sø 1' i Tabel 10, hvor der tidligere er registreret løvfrø, er der beregnet en merdeposition på 3,1 kg N/ha/år ud af en totaldeposition på 4,2 kg N/ha/år. Til søen beliggende øst for denne (benævnt 'Sø 2' i Tabel 10) er der beregnet en merdeposition på 3,8 kg N/ha/år ud af en totaldeposition på 4,8 kg N/ha/år, og til søen beliggende på selve ejendommen (benævnt 'Sø 3' i Tabel 10) er der beregnet en merdeposition på 6,0 kg N/ha/år ud af en totaldeposition på 8,6 kg N/ha/år. De to resterende søer inden for 300 m af Lyngtofte påvirkes med en merdeposition på mindre end 1 kg N/ha/år. Merbidrag på under 1 kg N/ha/år vurderes generelt ikke at kunne medføre en væsentlig påvirkning af lokaliteten.

Bornholms Regionskommune har besigtiget de tre søer, som modtager mere end 1 kg N/ha/år. Sø nr. 1 og 2 er besigtiget den 19. november 2015. Begge søer er gravet på tidligere landbrugsjord inden for de seneste ca. 20 år.

Sø nr. 1 er beliggende i kanten af en græsmark med krat- og skovbevoksning på de tre sider. Søen har åbent vandspejl med lidt andemad. Den omkranses af dunhammer og tagrør hele vejen rundt. Der løber en grøft fra søen til sø nr. 2.

Sø nr. 2 er beliggende midt i en græsmark. Den har åbent vandspejl med en kant af dunhammer og tagrør. Umiddelbart sydøst for søen (i forlængelse af denne) er et vådt areal bevokset med tagrør. Det ses af luftfotos, at dette areal tidligere har været oversvømmet, og det er da også registreret som sø på Miljøportalens kortlag med beskyttede naturtyper.

Sø nr. 3 er besigtiget den 16. oktober 2006. Søen var på det tidspunkt en indhegnet havedam med andehold. Bredvegetationen bestod dels af rynket rose, gråbynke, butbladet skræppe og alm. rajgræs, og dels af haveplanter. Vandoverfladen var næsten helt dækket af andemad.

På baggrund af ovenstående er det Bornholms Regionskommunes vurdering, at der er tale om næringsrige søer.

Der er ikke fastsat generelle tålegrænser for søer. I habitatdirektivet er søer inddelt i fem typer. Af disse er de fire næringsfattige søtyper med fastsatte tålegrænser på 5-10 kg N/ha/år, og den femte er næringsrige søer og vandhuller, som der ikke er fastsat tålegrænser for (naturtype 3150). Mange søer og vandhuller er eutrofierede som følge af næringstilførsel fra andre kilder end ammoniakdeposition, og naturtypen næringsrige søer og vandhuller omfatter de fleste danske småsøer og vandhuller.

Det er Bornholms Regionskommunes vurdering, at idet der er tale om i forvejen næringsrige søer, vil det atmosfæriske kvælstofbidrag fra produktionen på Lyngtofte ikke medføre en væsentlig ændring i lokaliteternes tilstand. På denne baggrund vurderes det, at der heller ikke vil ske nogen væsentlig påvirkning af søerne som eventuelt og potentielt levested for bilag IV-arter som f.eks. løvfrø, og at der på den baggrund ikke er behov for at stille skærpede vilkår.

På ovenstående baggrund vurderer Bornholms Regionskommune samlet set, at bilag IV-arter og deres yngre- og rasteområder ikke trues af den ansøgte udvidelse.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår vedr. ammoniakdeposition til naturarealer.

7.3 LUGT

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der er udført lugtberegninger i husdyrgodkendelse.dk. Beregningerne viser, at alle geneafstande til nabobeboelse, samlet bebyggelse eller område med lokalplan i landzone og byzone er overholdt.

Resultatet af lugtberegningen i husdyrgodkendelse.dk fremgår af Tabel 11.

Tabel 11. Resultat af lugtberegning fra ansøgningssystemet husdyrgodkendelse.dk

Bebbyggelse	Kumu- lation	Model	Ukorrigeret geneafstand (ansøgt)	Ukorrigeret geneafstand (nudrift)	Korrigeret geneafstand (ansøgt)	Korrigeret geneafstand (nudrift)	Vægtet gennemsnits- afstand	Bort- screenet	Genekriterie overholdt
+ Søndre Lyngvej 4	0	NY	194,99	67,18	162,49	53,75	180,11	Nej	Ja
+ Golfbane	0	NY	312,56	104,86	312,56	104,86	1.862,28	Ja	Ja
+ Rø	0	NY	389,31	130,80	389,31	130,80	3.060,89	Ja	Ja

Nærmeste enkeltbeboelse er Søndre Lyngvej 4, 3782 Klemensker. Den vægtede gennemsnitsafstand til naboen beregner systemet til 180,11 m. Efter korrektion for, at nabobeboelsen ligger syd for minkfarmen og derfor er mest hensigtsmæssigt placeret i forhold til den hyppigste vindretning, beregnes den korrigerede geneafstand til 162,49 m.

Nærmeste samlede bebyggelse i landzone eller område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende, er ved Rø golfbane beliggende fra ca. 1,9 km nordøst for minkfarmen. Geneafstanden er beregnet til 312,56 m.

Ved Røbro nordøst for Lyngtofte ligger et område, der i kommuneplanens rammedel er udlagt til fremtidig byzone. Gennemsnitsafstanden fra det samlede anlæg er beregnet til 3,06 km. Nærmeste eksisterende byzone er Klemensker beliggende ca. 3,2 km sydvest for anlægget. Geneafstanden i forhold til byzone er beregnet til 389,31 m.

Den nye gyllebeholder placeres tættere på end 300 m fra nabobeboelse og skal derfor etableres med fast overdækning. Samlebrønden og de to ansøgte fortanke er overdækket med betondæksler. Om gylleopbevaringsanlæggene er overdækkede eller ej påvirker dog ikke lugtberegningen i husdyrgodkendelse.dk.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERINGER

Den primære kilde til lugt fra anlæg til dyrehold er staldventilation. Der foreligger også kun systematiske og anvendelige oplysninger til anvendelse i konkret sagsbehandling om lugtemissionen fra staldanlæg. Lugtemission fra opbevaringsanlæg og fra udbringning af husdyrgødning indgår således ikke i lugtberegningerne. Disse emissioner reguleres gennem konkrete vurderinger og generelle regler, herunder pelsdyrbekendtgø-

relsens og husdyrgødningsbekendtgørelsens afstandskrav til placering af anlæg til opbevaring af husdyrgødning og krav om overdækning samt krav til metoder og tidspunkter for udbringning af husdyrgødning.

Reguleringen af pelsdyrfarme med hensyn til lugtgener er indtil 2014 sket gennem pelsdyrbekendtgørelsens faste afstandskrav. I 2013/14 er der gennemført og offentliggjort målinger af lugtemissionen fra minkfarme, hvilket har givet et fagligt grundlag for udvikling af modeller til at beregne emission og spredning af lugt fra minkfarme. Dermed kan beskyttelsesniveauerne for lugt i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 også anvendes ved behandling af sager om godkendelse af minkfarme.

Geneafstande for lugt fra mink er således de seneste år blevet beregnet ud fra værdien 7 OU_E/S/årstæve. Som opfølgning på de tidligere offentliggjorte resultater har pelsdyrerhvervet fået AgroTech til at gennemføre lugtmålinger og undersøgelser af fordelingen af lugtemissionen fra minkhaller mellem hhv. sider og kip. Ud fra den nye viden er det nu Miljøstyrelsens vurdering, at geneafstande for lugt fra mink skal beregnes ud fra værdien 6,5 OU_E/S/årstæve. Ansøgningssystemet er pr. 1. juli 2016 opdateret til at kunne udføre lugtberegningerne med den nye værdi, og denne er lagt til grund for vurderingen af lugtspredningen fra anlægget på Lyngtofte.

På baggrund af de indtastede oplysninger i ansøgningssystemet om dyretype, den maksimale belægning og staldsystemet i de enkelte staldafsnit er det beregnet, hvilken afstand der som minimum skal være fra lugtkilden til boliger i forskellige områdetyper, for at de definerede genekriterier er overholdt (se Tabel 11 i "Miljøteknisk redegørelse").

Geneafstandene er beregnet ved hjælp af Miljøstyrelsens standardiserede OML-spredningsmodel (Ny lugtvejledning for husdyrbrug). Beregningen er baseret på følgende elementer:

- Emissionsfaktorer for den aktuelle dyretype
- En spredningsmodel
- Genekriterier svarende til forskellige områders lugtfølsomhed
- Regler for hvordan øvrige forhold kan påvirke geneafstanden.

Systemet viser ved endt beregning den krævede geneafstand til omboende, så genekriterierne overholdes til boliger i de forskellige områdetyper. Staldanlæg, som er placeret længere væk end 1,2 gange geneafstanden, skal ikke indgå i lugtberegningen. Det elektroniske ansøgningssystem bortskreener automatisk sådanne anlæg ved lugtberegningen. Dette er tilfældet for både samlet bebyggelse/lokalplanlagt område i landzone og byzone, da de korrigerede geneafstande fra minkhallerne på Lyngtofte er meget kortere end de vægtede gennemsnitsafstande til disse områder. I forhold til nærmeste enkeltbolig (Søndre Lyngvej 4) er lugtgenekriteriet ligeledes overholdt, da den vægtede gennemsnitsafstand er beregnet til 17,62 m længere end geneafstanden (se Tabel 11).

Der vurderes ikke at være kumulative effekter i relation til lugtgener i området omkring Lyngtofte, da der er forholdsvis langt til andre ejendomme med et væsentligt husdyrhold. Derfor vurderer Bornholms Regionskommune, at de nærmeste naboer ikke vil blive udsat for væsentlige lugtgener, når udvidelsen er gennemført.

Der kan dog forekomme kortvarige perioder med lugtgener i forbindelse med tømning af gødningsrenderne og transport af husdyrgødningen.

Lugtemissionen fra husdyrbruget afhænger i høj grad af driften. Det stillede vilkår 3.11.1 om renholdelse og god staldhygiejne skal bidrage til at begrænse lugtgenerne.

Hvis det viser sig, at omkringboende oplever væsentlige lugtgener ud over det forventelige, giver det stillede vilkår 3.1.4 kommunen mulighed for efterfølgende at kræve, at ansøger gennemfører lugtreducerende tiltag.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. lugt:

- 3.1.4 Driften må ikke give anledning til væsentlige lugtgener udenfor ejendommens areal. Hvis der efter kommunens vurdering opstår lugtgener, der vurderes at være væsentligt større, end der kan forventes ifølge grundlaget for miljøgodkendelsen, kan kommunen meddele påbud om, at der skal gennemføres lugtreducerende tiltag.

- 3.11.1 Der skal til stadighed opretholdes en god hygiejne - herunder sikres, at bure holdes tørre og, at gødningsrender er tætte. Bygninger, anlæg og omgivelser skal renholdes, således at lugtgener begrænses mest muligt for de omkringboende.

7.4 STØJ

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Støj vil forekomme fra den almindelige transport til og fra ejendommen og fra maskiner på minkfarmen. I pelsningssæsonen i november/december og sidst i marts kan der forekomme støj fra kompressor og pelsningsmaskiner, som er placeret indendørs, hvilket hindrer udbredelsen til omgivelserne.

Ændringerne i støjkluderne efter udvidelsen er begrænset til de få ekstra eksterne transporter og den lidt længere daglige kørsel med fodermaskinen på minkfarmen. Arbejdet med fodring forventes at ville vare maks.1 time. Ligeledes forlænges pelsningsperioden med nogle få dage.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Bornholms Regionskommune forudsætter, at anlægget på Lyngtofte overholder Miljøstyrelsens generelle vejledende støjgrænser (Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 om ekstern støj fra virksomheder). Støjvilkårene omfatter al støj fra landbrugsdrift på ejendommens bygningsparcel, dvs. også støj fra andet end faste, tekniske installationer men ikke støj fra f.eks. markdrift.

En del af arbejdet med minkene foregår i lukkede haller. Da der desuden er krav om etablering af omfangshegn og naturlig beplantning rundt om farmen og på baggrund af afstanden til omkringboende, vurderes det, at produktionsanlægget ikke vil give anledning til væsentlige støjgener.

Der vil kunne forekomme støj fra ekstern og intern transport. Trafikken til og fra Lyngtofte foregår ad offentlig vej, Søndre Lyngvej, og foregår primært inden for normal arbejdstid. Ansøger er imidlertid ikke herre over ruten for foderbilen, som kan blive ændret, og leverancer kan forekomme hele døgnet. Den øgede transport forbundet med udvidelsen vurderes dog ikke at ville give uacceptable støjgener udover det, der må accepteres som nabo til en landbrugsbedrift.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. støj:

- 3.14.1 Virksomhedens bidrag til støjbelastningen i omgivelserne, dvs. al støj fra landbrugsdrift på ejendommens bygningsparcel, må ikke overstige følgende værdier målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer:

Ugedag	Tidspunkt	Støjniveau, dB(A)	Referencetid*
Mandag-fredag	Kl. 07.00-18.00	55	8 timer
Lørdag	Kl. 07.00-14.00	55	7 timer
	Kl. 14.00-18.00	45	4 timer
Søn- og helligdage	Kl. 07.00-18.00	45	8 timer
Alle dage	18.00-22.00	45	1 time
	22.00-07.00	40	½ time
Spidsværdi**	22.00-07.00	55	

* Referencetiden er det mest støjbelastede samlede tidsrum i perioden

** Maksimalværdierne af støjniveauet må om natten ikke overstige 55 dB(A) på opholdsarealer ved nærliggende nabobeboelser

- 3.14.2 Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korregerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa). Tallene i kolonnen referencetid angiver midlingstiden inden for den pågældende periode.
- 3.14.3 Virksomheden skal for egen regning dokumentere, at støjvilkårene overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Dokumentation for overholdelse af støjkravene kan være i form af målinger i ejendommens omgivelser (under fuld drift) eller kildestyrkemålinger ved de enkelte støjkluder kombineret med beregninger efter den fælles nordiske beregningsmodel for industristøj.

- 3.14.4 Kravet om dokumentation af støjforholdene kan højst fremsættes en gang årligt, med mindre den seneste kontrol viser, at vilkår nr. 3.14.1 ikke kan overholdes. Støjmålinger skal udføres som beskrevet i Miljøstyrelsens til enhver tid gældende støjbergningsvejledning og foretages i punkter, som forinden aftales med tilsynsmyndigheden. Støjmåling skal udføres af et akkrediteret firma.

7.5 STØV

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

De primære årsager til støv på en minkfarm er halmrester og de hår, som udvikles under minkens pelsskifte i efteråret (primært i oktober). I takt med udvidelsen af dyreholdet vil begge kilder øges. Der forventes dog ikke at være en påvirkning uden for hallerne.

Der opstår ingen støvgener ved foderopbevaring og udfodring, da minkfoder er vådfoder. Arealet omkring minkhallerne er græsbevokset, hvilket minimerer risikoen for støvudvikling ved intern færdsel.

Ved levering af halm til farmen og tildeling af halm på burene vil der kun forekomme lokal støvudvikling, og halmspild søges undgået. Ved fjernelse af halmen under burene vil der ikke ske støvudvikling, da halmen er våd.

Risikoen for, at der opstår støvgener for omkringboende eller forbipasserende, vil være begrænset, da støvkilderne håndteres indendørs eller midt i anlægget og godt skærmet fra vej og naboer af omfangshegn og læ-plantering.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Med hensyn til støvgener er det Bornholms Regionskommunes vurdering, at omboende og forbipasserende ikke vil udsættes for væsentlige gener. Det vurderes således generelt, at støvudvikling kun vil give anledning til meget lokale gener. Samlet vurderer kommunen, at der ikke vil være væsentligt øgede støvgener som følge af udvidelsen.

Dog henvises der til god landmandspraksis, at al transport til og fra bedriften bl.a. for at begrænse støvgener skal foregå ved hensynsfuld kørsel samt, at alle aktiviteter på bedriften, herunder transport af og arbejdet med halm, udføres således, at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. støv:

- 3.15.1 Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal.

7.6 LYS

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Mink tåler ikke påvirkning af kunstigt lys, hvilket betyder, at der ikke etableres væsentlige lyskilder på farmen. Der er heller ikke opsat lys ved fodersiloen. Kun i gårdspladsen er der lamper udendørs.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Bornholms Regionskommune vurderer, at den beskrevne begrænsede anvendelse af lys på minkfarmen betyder, at der ikke vil forekomme væsentlige problemer med lysgener for omkringboende og forbipasserende og, at de landskabelige hensyn ikke vil blive tilsidesat.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår vedr. lys.

7.7 FLUER OG SKADEDYR

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Generel skadedyrsbekæmpelse og forebyggelse

Der tilstræbes på ejendommen en god orden, hygiejne og gødningshåndtering, så risikoen for gener foranlediget af fluer, rotter og mus forebygges og begrænses.

Fluegener

De forebyggende foranstaltninger ved fluebekæmpelse består hovedsageligt i at forhindre, at fluerne klækkes i gødning og sand under burene. Fluer bekæmpes efter reglerne i pelsdyrbekendtgørelsen med tilhørende vejledning, hvoraf det fremgår, at rensning under burene kan ske en gang pr. måned.

Udover hvad der står i bekendtgørelsen, behandles arealet under minkburene på denne farm med et larvicid forår og efterår. Desuden strøs hydratkalk efter oprensning under burene. Fluetætheden forventes ikke øget som følge af udvidelsen.

Rottebekæmpelse

Rotter bekæmpes gennem en aftale med et godkendt firma. Desuden holdes katte, som er med til at holde rotter væk.

Der holdes opryddet omkring bygningerne, som vedligeholdes, så steder med gode leveforhold for rotter begrænses.

Tiltag ved ophør af produktionen

Ved produktionsophør vil minkhaller og anlæg for opbevaring af foder og husdyrgødning blive tømt og rengjort, så området ikke bliver tilholdssted for skadedyr.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Bornholms Regionskommune, teknik og Miljø har ikke inden for de seneste år registreret problemer med rotter på ejendommen.

Pelsdyrbekendtgørelsen fastsætter, at der skal renses i, under og omkring burene mindst én gang om ugen. Med gødningsrender under burene er det dog tilladt at nøjes med at fjerne spildhalmen under burene én gang om måneden i sommerhalvåret og hver anden måned i vinterhalvåret, hvis den gødning, som havner ved siden af renderne, som minimum fjernes ugentligt. Selv små mængder gødning kan producere rigtig mange fluer, og gødning langs utilgængelige kanter og i kroge kan være steder, hvor larverne trives specielt godt.

Bornholms Regionskommune vurderer, at der på tilfredsstillende vis er redegjort for, hvorledes fluer og rotter vil blive reguleret, således at gener heraf undgås. Endvidere er det kommunens vurdering, at følges vilkårene 3.16.1 og 3.16.3 i denne miljøgodkendelse, burde der ikke opstå fluegener eller problemer med rotter. Vilkår 3.16.2 giver desuden kommunen mulighed for på et senere tidspunkt at pålægge ejeren af farmen at gennemføre yderligere tiltag, hvis det vurderes, at driften af minkfarmen forårsager væsentlige fluegener for omgivelserne.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. skadedyr:

- 3.16.1 Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer for fluebekæmpelse på pelsdyrfarme fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi (www.dpil.dk). Bekæmpelsen skal desuden foretages på tilsynsmyndighedens forlangende.
- 3.16.2 Hvis tilsynsmyndigheden vurderer, at minkfarmen giver anledning til væsentlige fluegener for omgivelserne, kan tilsynsmyndigheden pålægge ejeren at føre journal over forebyggelse og bekæmpelse af fluer på ejendommen. Hvis tilsynsmyndigheden vurderer, at forebyggelse og bekæmpelse er utilstrækkelig, kan tilsynsmyndigheden kræve, at der bliver udarbejdet en plan for forebyggelse og bekæmpelse af fluer på minkfarmen. Planen skal godkendes af kommunen, og ejeren af minkfarmen vil være forpligtet til at følge planen.

- 3.16.3 Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.). Stalde, lagre og andre anlæg skal holdes i forsvarlig rottesikret stand og rimelig orden for at forhindre gode levedmuligheder for rotter. Bekæmpelse af rotter skal ske i henhold til aftale med autoriseret rottebekæmper.

7.8 TRANSPORT

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Til- og frakørsel til Lyngtofte sker ad Søndre Lyngvej. Indkørslen til ejendommen er både for erhvervsmæssig og privat transport.

I nudrift transporteres gyllen til opbevaring i lejede gyllebeholdere på enten Splitsgårdsvej 2 (900 m³ beholder) eller Æggebjergvej 6 (500 m³ beholder) begge ved Klemensker. Afstanden fra minkfarmen er mellem 4 og 5 km, og transporten foregår med traktor og en mindre slamsuger/gyllevogn (5 m³). Fast gødning/brugt halm transporteres til opbevaring på støbt plads på Æggebjergvej 6 med en mindre traktortrucket vogn.

I forbindelse med udvidelsen forventes antallet af transporter at stige med ca. 7 %, primært pga. et øget behov for bortkørsel af minkgødning. Stigningen vil ikke ske proportionalt med antallet af årstæver, da afhentningen af minkgødning i forbindelse med udbringning på aftalearealerne i foråret vil foregå med større køretøjer, når de lukkede minkhaller, fortanken på 77 m², gyllebeholderen og møddingsstedet er opført. Antallet af transporter før og efter udvidelsen er opsummeret i tabellen nedenfor (Tabel 12). I parentes er angivet det skønnede antal transporter, hvis der ikke etableres yderligere opbevaringskapacitet i forhold til den nuværende, og der derfor ikke er mulighed for, at minkgødningen kan oplagres indtil bortkørsel med lastbil.

Tabel 12. Antallet af transporter til og fra Lyngtofte pr. år

Type af transport	Nudrift	Ansøgt drift	Ændring
Indkøbt foder*	288	288	0
Diverse sækkevarer m.v.	8	10	+2
Halm	5	6	+1
Fyringsolie/brændstof	2	6	+4
Afhentning af skind	4	8	+4
Afhentning af døde mink	1	2	+1
Afhentning af minkkroppe	1	4	+3
Gyllekørsel** (5/25 m ³ vogn)	52	60 (278)	+8 (+226)
Fast gødning/brugt halm*** (5 t vogn)	10	15 (36)	+5 (+26)
Dagrenovation (kommunal ordning)	52/26	52/26	0
I alt	423	451 (690)	+28 (+267)

* Se Tabel 13 for specifikation af transporterne

** I parentes: hvis 77 m² fortank og gyllebeholder ikke etableres, og gylle fortsat transporteres til opbevaring med 5 tons gyllevogn/slamsuger

*** Hvis møddingssted etableres på Lyngtofte, afhentes gødning af vogne med plads til minimum 12 tons – i parentes uden møddingssted

Da antallet af dyr på farmen svinger meget over året, er antallet af foderleverancer også ujævnt fordelt. Tabel 13 viser et eksempel på fordelingen over året.

Halm til farmen vil blive leveret i høstperioden. Antallet af transporter vil stige i takt med udvidelse af dyreholdet, da halmforbruget er ca. 10-15 kg/tæve. I dag bruges der 8 tons halm. Efter udvidelse vil forbruget stige til 45 tons halm. Halm leveres løbende i dag. Efter udvidelsen vil halm fortsat blive leveret ad flere gange men på større lastbil, så antallet af transporter kun vil stige minimalt.

Afhentning af kroppe og fedt til godkendt virksomhed er koncentreret til pelsningsperioden i november - december og ultimo marts. Planlægning af transport af kroppe og fedt sker i samarbejde med virksomheden.

Tabel 13. Specifikation af fodertransporter

Periode	Produktion (antal dage)	Antal uger	Eksempel på ugedage	I alt
01/03 – 18/04	4	7	Man, ons, fre, lør	28
19/04 – 09/05	6	3	Alle dage ekskl. søn	18
10/05 – 07/11	7	26	Alle dage	182
08/11 – 05/12	6	4	Alle dage ekskl. søn	24
06/12 – ultimo februar	3	12	Man, ons, fre	36
I alt				288

Transporterne sker hovedsageligt i dagtimerne. Tidspunktet for leverance af foder afhænger af fodercentralens rute, hvilket den enkelte minkavler ikke har indflydelse på.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Tabel 12 viser nuværende transporter og skønnede transporter til og fra ejendommen efter udvidelsen. Det skal bemærkes, at antal og kapacitet pr. læs ikke er bindende, når det ikke er angivet som et vilkår.

Lyngtofte ligger ikke i nærheden af tættere bebyggede områder, og da der så vidt muligt vises hensyn til naboerne i forbindelse med transporter, vurderer Bornholms Regionskommune, at omfanget af transporter til og fra ejendommen efter udvidelsen ikke vil påvirke omkringboende i væsentlig grad. Der stilles vilkår om begrænsning af gødningstransporterne gennem byzone (Vilkår 3.13.1).

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. transport:

- 3.13.1 Transport af minkgødning til opbevaring/udbringning hos modtager må ikke foregå gennem byzone på lørdage samt søn- og helligdage.

7.9 OVERFLADEVAND OG SPILDEVAND

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Fodersilo og fodervogn rengøres dagligt, mens hvalpenet og øvrige rekvisitter rengøres en gang om året på den dertil indrettede vaskeplads ved fodersiloen.

Mængderne af spildevand fra vaskepladsen fremgår af Tabel 14.

Tabel 14. Typer og mængder af vaskevand på Lyngtofte

Vand (m ³)	Nudrift	Ansøgt drift
Vask af fodersilo, -vogn, -rekvisitter og hvalpenet m.m.	50	90
Vask af maskiner	25	70
I alt	75	160

Afledning af spildevand og tagvand

Evt. drikkevandsspild fra minkburene opsamles i gødningsrenderne og ledes til opbevaringsanlæg.

Ejendommen er ikke tilsluttet offentlig kloak men benytter mekanisk rensning af spildevandet med direkte udledning til recipient. Der er toilet og bad ved det nyindrettede personalerum. Alt sanitært spildevand fra bygningen ledes til samme septiktank som det sanitære spildevand fra stuehuset. Ansøger mener, at afløbet fra septiktanken er koblet på rørledningen, der leder opsamlet tagvand fra de eksisterende minkhaller til vådområde/dræn i den nordvestlige del af ejendommen.

I nudrift afledes vaskevand fra pladsen ved fodersiloen gennem ovennævnte rørledning. Når de lukkede haller opføres, etableres en støbt plads med afløb til fortank/gyllebeholder, som fodersiloen placeres på og, som efterfølgende vil blive anvendt til vaskeplads. Vand fra vask af fodersilo, rekvisitter m.v. vil således blive opsamlet. Ved beregning af den nødvendige opbevaringskapacitet for minkgyllen er der taget højde for mængderne af opsamlet vaskevand.

Der er tagrender på en del af de eksisterende minkhaller. Maskinhuset og evt. de nye lukkede haller forsynes ligeledes med tagrender. Regnvandet herfra vil blive udledt til dræn. Alternativt søges nedsivningstilladelse til tagvand fra de lukkede haller.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Ved opførelse af nye bygninger i forbindelse med udvidelsen, skal der søges om tilladelse til afledning af mængderne af regnvand, der ledes til dræn eller nedsivning.

Ansøger har redegjort for, at sanitært spildevand ikke afledes til gyllebeholder men udledes direkte. Som et led i gennemførelsen af indsatserne i vandplan/vådområdeplan for Bornholm undersøges det i øjeblikket, om der er behov for ændringer i ejendommens håndtering af spildevand.

I henhold til pelsdyrbekendtgørelsen skal rengøring af foderrekvisitter m.m. foregå på en støbt vaskeplads, hvorfra spildevandet opsamles i en beholder, der opfylder kravene i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Det skal derfor snarest sikres, at vaskepladsen på Lyngtofte lever op til disse bekendtgørelser.

Som beskrevet i afsnit 5.3 Produktion og håndtering af minkgødning er det beregnet, at kapaciteten i ejendommens opbevaringsanlæg er tilstrækkelig til at kunne rumme de givne mængder minkgylle inkl. vaskevand.

Bornholms Regionskommune vurderer, at risikoen for tilledning af forurenende stoffer som olie- og pesticidrester til opbevaringsanlæggene er begrænset, idet der ikke foregår markdrift fra ejendommen, og der derfor ikke foretages vask af sprøjte og kun i begrænset omfang vask af traktor og redskaber på Lyngtofte.

Overholdes de stillede vilkår, vurderer Bornholms Regionskommune, at håndteringen af de beskrevne mængder spildevand inkl. regnvand vil ske på en hensigtsmæssig måde og i overensstemmelse med reglerne, således at der ikke sker væsentlig påvirkning af omgivelserne.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. overfladevand og spildevand:

- 3.17.1 Tagvand kan efter tilladelse ledes direkte til vandløb eller sø. Overfladevand fra øvrige befæstede arealer skal passere et veldimensioneret sandfang inden udledning til dræn, vandløb eller sø (kræver særskilt tilladelse).
- 3.17.2 Spildevand fra rengøring af bure og lignende skal ledes til samletank eller gyllesystem og skal anvendes i henhold til reglerne for husdyrgødning i bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.
- 3.17.3 Vask af maskiner og redskaber uden gødnings- og foderrester skal ske på fast vaskeplads. Vaskevandet kan, mod særskilt tilladelse, udledes til dræn, dog skal vandet forinden udløbet gennemgå rensning i et veldimensioneret sandfang og en godkendt olieudskiller.
- 3.17.4 Vask af maskiner og redskaber, hvorfra der kan forekomme gødnings-, foder- og sprøjtemiddelrester, skal foregå på støbt plads, der er uigennemtrængelig for fugt, og med bortledning af spildevandet til opsamlingsbeholder. Udbringning skal ske i overensstemmelse med bestemmelserne i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

7.10 AFFALD

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

En samlet oversigt over mængderne og håndteringen af de forskellige typer af affald efter udvidelsen fremgår af Tabel 15 på side 59.

Fast affald

Det meste fast affald køres på genbrugsplads. Før bortskaffelse opbevares det indendørs i maskinlængen.

Olie- og kemikalieaffald

Der er et begrænset brug af kemikalier på farmen (fluemiddel, loppepulver og desinfektionsvæske). Det tilstræbes at disponere kemikalierne, så restprodukter undgås, så der forekommer sjældent restprodukter. Eventuelle restprodukter oplagres i frostsikret rum i tilbygningen til driftsbygningen ved siden af fodersiloens nuværende placering. Tom emballage samt rester afleveres på genbrugsplads.

Eventuel spildolie opbevares i tønder på anden ejendom (Bedegadevej 2, hvor der laves service på maskiner) og afhentes/leveres til godkendte firmaer. Ved service af rullende materiel tager servicefirmaerne oftest spildolieprodukterne med retur.

Klinisk risikoaffald og medicinrester

Kanyler og evt. medicinrester opbevares på kontoret.

Animalsk affald

Selvdøde dyr i løbet af året opbevares i fryser til senere pelsning eller i lukket container til senere afhentning til destruktion. Fryseren til opbevaring af døde dyr uden for pelsningssæsonen, står i østenden af driftsbygningen, hvor der også er pelseri og containeren placeres på bagsiden af pelseriet.

Minkkroppe og fedt efter pelsning opbevares ligeledes i container og leveres til godkendt virksomhed. Ved fuld produktion vil der være behov for tømning af containeren i pelsningsperioden i november – december og ultimo marts, i alt 4 gange pr. år.

Tabel 15. Typer, mængder og håndtering af affald efter udvidelsen

Genbrugeligt affald - kan afleveres gratis på alle containerpladser	EAK-kode	Mængder pr. år
Pap/papir	15 01 01	25 m ³
Genbrugeligt affald – kan afleveres på alle containerpladser i mindre mængder imod betaling	EAK-kode	Mængder pr. år
Jern og metal	02 01 10	1.000 Kg
Olietromler – tomme	15 01 04	1 stk.
Olietanke – tomme	15 01 04	0
Tomme sække af plast fra foder o.l.	15 01 02	0,2 m ³
Plast (afdækning m.v. skal være rysterent og bundtet i håndterbare bundter)	15 01 02	0,5 m ³
Paller	15 01 03	10 stk.
Malet og/eller lakeret træ	17 02 01	1 m ³
Farligt affald - kan afleveres gratis på containerpladser i mindre mængder	EAK-kode	Mængder pr. år
Lysstofrør og el-sparepærer	20 01 21	20 stk.
Spraydåser	16 05 04	10 stk.
Spildolie	13 02 08	150 liter
Pesticidrester	20 01 19	0
Oliefiltre	16 01 07	5 stk.
Batterier – alle typer	20 01 33	50 stk.
Klinisk risikoaffald og medicinrester – skal afleveres på apoteket	EAK-kode	Mængder pr. år
Kanyler i særlig beholder	18 02 02	20 stk.
Medicinrester	18 02 08	0
Døde dyr – skal til Daka Bio-industries	EAK-kode	Mængder pr. år
Døde mink og kroppe	02 02 02	27 tons
Affald – skal afleveres efter gældende regler i Bornholms Regionskommune	EAK-kode	Mængder pr. år
Asbestplader stablet på paller	17 06 05	1 m ³
Affald – skal til forbrænding på kraftvarmeværk eller afleveres på containerplads	EAK-kode	Mængder pr. år
Nylonsnor fra halmballer	17 02 03	0,3 m ³
Tomme sække af papir fra foder o. lign.	15 01 01	0,5 m ³
Tomme, skyllede pesticiddunke	15 01 02	0
Tomme medicinglas	15 01 07	1 stk.
Gamle, rådne personvognsdæk fra afdækning	16 01 03	0

Ved produktionsophør vil minkhaller, anlæg for opbevaring af foder, husdyrgødning, kemikalier og lignende blive tømt og rengjort, således at risikoen for forurening minimeres.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Ejendommen er omfattet af reglerne i affaldsbekendtgørelsen, og der skal derfor føres registrering over affaldsproduktionen efter de gældende regler. Bornholms Regionskommune vurderer, at håndteringen af affald på Lyngtofte lever op til bestemmelserne i BOFA's regulativ for erhvervsaffald.

Overholdes nedenstående vilkår (3.19.1 - 3.19.7, 3.20.2 og 3.20.4) vil affaldshåndteringen på Lyngtofte ikke medføre væsentlige gener for omkringboende. Den beskrevne affaldsopbevaring, -håndtering og -bortskaffelse vurderes ikke at have væsentlig virkning på omgivelserne.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. affald:

- 3.19.1 Arealer omkring bygningerne og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald.
- 3.19.2 Affald skal opbevares og bortskaffes efter BOFA I/S' affaldsregulativer.
- 3.19.3 Der må ikke foretages afbrænding af affald på ejendommen. Det gælder dog ikke afbrænding af affald, der er tilladt i medfør af BOFA I/S' affaldsregulativer (haveaffald).
- 3.19.4 Virksomhedens medicinaffald, veterinært affald m.v. skal opbevares utilgængeligt for uvedkommende. Affaldet skal bortskaffes efter BOFA I/S' regulativer.
- 3.19.5. Bestemmelserne i bekendtgørelse om pelsdyrfarme om håndtering af animalsk affald på minkfarmen skal følges. Indtil afhentning skal døde dyr samt kroppe og fedt opbevares i lukkede containere og leveres til destruktionsanstalt mindst én gang om ugen.
- 3.19.6 Affald bør sorteres i containere opstillet på ejendommen.
- 3.19.7 Olie- og kemikalieaffald skal opbevares i egnet emballage og skal stå på støbt areal. Oplagspladsen skal være under tag.
- 3.20.2 Rester af lægemidler og brugte kanyler fra dyrehold betragtes som "særligt affald" og skal bortskaffes efter de til enhver tid gældende regler om bortskaffelse af affald. Ved særlige forholdsregler for bortskaffelse af lægemidler, vil det fremgå af indlægssedlen i pakningen.
- 3.20.4 Rester af sprøjtemidler samt emballage skal bortskaffes efter de til enhver tid gældende regler om bortskaffelse af affald, herunder reglerne om olie- og kemikalieaffald.

8 RISICI – DRIFTSFORSTYRRELSER ELLER UHELD

I dette kapitel beskrives mulige uheld, der kan føre til forurening af overflade- og grundvand, jord og luft samt skade på mennesker, dyr og planter, samt foranstaltninger til begrænsning af risici.

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Mulige uheld

De mulige risici centrerer sig om forurening af grund- eller overfladevand med minkgødning og i mindre grad dieselolie og veterinærmedicin.

Der er risiko for udslip af gylle i forbindelse med tømning af gødningsrender, pumpning af gylle til opsamlingsbrønd/fortank eller ved omlastning til gyllevogn. Derudover kan der ske udslip ved lækage efter påkørsel eller ved tæring af beholdere.

Der er risiko for punktfurening ved brug af veterinærmedicin og olie. Der hører ikke markdrift til farmen, og pesticider opbevares derfor ikke, ligesom der ikke forekommer påfyldning eller rengøring af sprøjteudstyr.

Minimering af risiko for uheld

Minkgyllen opbevares i tætte beholdere. Alle beholdere undersøges jævnligt visuelt for brug, og den lovpligtige beholderkontrol af den ansøgte gyllebeholder vil blive udført minimum hvert 5. år. Al pumpning og omlastning af gylle foretages under opsyn. Herved er risikoen for uheld i form af overløb af gylle minimeret, og skaden kan straks afhjælpes, hvis der sker et uheld.

Veterinærmedicin opbevares forsvarligt (i køleskab på kontoret) og anvendes med omtanke og forsigtighed.

Olietanken vil i fremtiden være placeret i maskinhuset på støbt gulv. Savsmuld forefindes til opsugning ved et eventuelt spild af olie. Der er lås på tanken, og bygningen vil også være aflåst.

Minimering af gener og forurening ved uheld

Der er udarbejdet en beredskabsplan med beskrivelse af procedurer i tilfælde af driftsforstyrrelser, kritiske situationer eller uheld. Beredskabsplanen kontrolleres og revideres evt. mindst én gang om året. Beredskabsplanen ligger tilgængeligt for alle på minkfarmen i kontoret. Beredskabsplanen er vedlagt som Bilag 3 til denne godkendelse.

Beredskabsplanen indeholder en liste over vigtige telefonnumre og et oversigtskort med angivelse af eksisterende og nye bygninger samt placering af vigtige installationer som el-tavle, stophane for vand, slukningsmateriel og dieseltank. Planen omhandler nedenstående situationer og forhold:

- Brand og evakuering
- Udslip af mink
- Gylleudslip
- Kemikalie-/oliespild
- Placering af stophaner/hovedafbrydere
- Strømsvigt

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Bornholms Regionskommune vurderer, at der på Lyngtofte er fokus på mulige risici ved driftsforstyrrelser, kritiske situationer og uheld. De beskrevne forholdsregler er med til at sikre, at risikoen for væsentlig påvirkning af omgivelserne som følge af driftsforstyrrelser eller uheld minimeres.

Da den ansøgte gyllebeholder ønskes placeret inden for 100 m af en sø større end 100 m², stilles vilkår om, at beholderen forsynes med et alarmsystem til varsling af pludselige fald i gyllestanden. Pga. beliggenheden er det desuden et krav (jf. bekendtgørelse om kontrol af beholdere til opbevaring af flydende husdyr-

gødning og ensilagesaft), at gyllebeholderen kontrolleres minimum hvert 5. år i stedet for hvert 10. år som ved beholdere placeret mere end 100 meter fra åbne vandløb eller søer over 100 m².

Ansøger har indsendt en kopi af beredskabsplanen for Lyngtofte i forbindelse med ansøgning om miljøgodkendelse. Bornholms Regionskommune vurderer, at beredskabsplanen i tilstrækkeligt omfang forholder sig til ovenstående kritiske situationer. Den krævede indsats i forskellige kritiske situationer er beskrevet klart og overskueligt.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. driftsforstyrrelser eller uheld:

- 3.20.3 Påfyldning af vand i forbindelse med brug af sprøjtemidler må ikke ske ved direkte opsugning fra søer, vandløb eller brønde/boringer. Der må ikke være risiko for afløb til dræn eller vandløb.
- 3.21.1 Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til øjeblikkeligt at anmelde dette til 112 eller Bornholms Politi, tlf.: 5690 1448.
- 3.21.2 Der skal foreligge en beredskabsplan for Lyngtofte, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan have konsekvenser for det eksterne miljø. Beredskabsplanen skal være tilgængelig for medarbejderne på farmen og skal opdateres, så oplysningerne i den altid er relevante og retvisende.
- 3.21.3 Ved driftsforstyrrelser og uheld i forbindelse med håndtering af husdyrgødning, som indebærer fare for forurening, skal forskrifterne i beredskabsplanen følges. Den driftsansvarlige har pligt til at afværge følgerne af uheld bedst muligt.

9 MANAGEMENT, EGENKONTROL OG DOKUMENTATION

I dette kapitel beskrives og vurderes, hvordan ansøger gennemfører eller planlægger at gennemføre egenkontrol og management. Desuden beskrives de dokumenter og registreringer, som ansøger skal kunne fremvise for at dokumentere, at vilkårene i miljøgodkendelsen er overholdt.

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Management

Management for minkfarme er på mange punkter beskrevet i bekendtgørelse nr. 1428 af 13. december 2006 om pelsdyrfarme med tilhørende vejledning om pelsdyrfarme fra den 25. marts 2004 samt i bekendtgørelse nr. 1553 af 11. december 2015 om beskyttelse af pelsdyr. De to bekendtgørelser angiver retningslinjerne for driften af minkfarme med hensyn til miljøforhold og indhusning af dyrene. Derudover er kravene til indretning af minkfarmen, som skal sikre, at minkene holdes effektivt/forsvarligt indelukket, fastsat i bekendtgørelse nr. 1422 af 3. december om husning af mink og hegning af minkfarme.

Udover ovenstående lovgivning følges København Furs branchekode for god farmpraksis. Branchekoden indeholder blandt andet vejledning til indretning af bure, vand, foder, rengøring, medicinbehandling m.m. Branchekoden kan findes på <http://www.kopenhagenfur.com/da/minkavl/offentlige-love-regler/branchekode>.

Alle mink tilses mindst én gang dagligt. Ved tilsynet foretages behandling af syge dyr, og dyr med behov for aflastning udtages og flyttes til syge- og aflastningsbure. Ved det daglige tilsyn føres der optegnelser over dødsfald. Listerne opbevares i personalerummet. I hvalpesæsonen optælles antallet af hvalpe 3 gange, og sidste optælling indberettes til København Fur. Der er indgået en sundhedsrådgivningsaftale, som omfatter 4 årlige besøg af dyrlæge.

Fodercentralen udleverer foderplaner, og der udleveres nye, når der sker ændringer i planen. Der føres kontrol med foderforbruget.

Staldanlægget tilses dagligt, og der foretages en løbende service på anlæg og udstyr.

Ressourceforbruget overvåges løbende.

Der føres journal over produktion og afsætning af husdyrgødning i form af gødningsplan og gødningsregnskab inkl. kvittering for overførsel af husdyrgødning mellem Lyngtofte og Jan Erik Vesth Svenningsen.

Bedriften har en arbejdspladsvurdering (APV). Der er desuden udarbejdet en beredskabsplan for Lyngtofte, hvor forholdsregler i forbindelse med uheld er beskrevet.

Egenkontrol

Ansøger fører egenkontrol af driften efter gældende lovgivning. Der føres bl.a. logbøger over dødsfald, og gødningsregnskab for det senest afsluttede planår indberettes hvert år inden fristen.

Dokumentation

På bedriften opbevares følgende dokumentation:

- Tal for minkproduktionens størrelse
- Driftsjournal/logbog med registrering af tømning af gødningsrender
- Resultater af foderanalyser for indkøbt foder
- Fakturaer på køb af foder
- Gødningsplaner og gødningsregnskaber inkl. kvittering for overførsel af minkgødning
- Gylleopbevaringsaftale med Jan Erik Vesth Svenningsen
- Beholderkontrol (senest 5 år efter etablering af den ansøgte gyllebeholder på ejendommen)
- Dokumentation for skadedyrsbekæmpelse
- Dokumentation for affaldsbortskaffelse

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

På Lyngtofte registreres og optimeres forbruget af næringsstoffer i produktionen løbende i samarbejde med fodercentralen. Der fastlægges mål for minkenes næringsstofbehov i forhold til forventet produktion og tilvækst.

Endvidere fokuseres på foderhygiejne, dyrenes sundhed og velfærd samt, at der forefindes en beredskabsplan på husdyrbruget, der anviser hensigtsmæssig adfærd ved uforudsete hændelser.

På denne baggrund vurderer Bornholms Regionskommune, at ejendommen lever op til kravet om BAT inden for management (se endvidere kapitel 10).

Det vurderes desuden, at gennemførelse af den beskrevne egenkontrol vil medføre, at der løbende holdes øje med, at forudsætningerne for miljøgodkendelsen overholdes, og at det er dokumenteret, således at kommunen ved tilsyn eller på efterspørgsel kan kontrollere dette.

Dokumentation for egenkontrollen skal have en sådan form, at den tydeligt viser, at de generelle regler for produktionen og vilkårene i miljøgodkendelsen er overholdt. Dokumentationen skal opbevares i mindst 5 år. Ved tilsyn og kontrol skal Bornholms Regionskommune, Teknik og Miljø have adgang til den nævnte dokumentation:

- Tal for minkproduktionens størrelse
- Dokumentation fra minkfoderleverandøren for den planlagte og opnåede proteinprocent for ugerne 30-47
- Udskrift fra automatisk log eller driftsjournal/logbog med registrering af tidspunkt for tømning af gødningsrender
- Indsendte gødningsregnskaber for de seneste 5 planperioder
- Gødningsaftale og gylleopbevaringsaftale med Jan Erik Vesth Svenningsen

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. management, egenkontrol og dokumentation:

- 3.1.1 Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af den miljøtekniske beskrivelse, og med de ændringer, der fremgår af godkendelsens vilkår.
- 3.1.2 De vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.
- 3.1.3 På tilsynsmyndighedens forlangende skal virksomheden dokumentere overholdelse af denne godkendelses vilkår.
- 3.22.1 Der skal til enhver tid foreligge dokumentation for, at affaldet bortskaffes miljømæssigt forsvarligt.
- 3.22.2 Data fra automatisk log eller driftsjournal/logbog med angivelse af tidspunkt for udmugningen skal forevises tilsynsmyndigheden/kommunen på forlangende.
- 3.22.3 Dokumentation i form af opbevarings- og overførselsaftaler om husdyrgødning (af mindst 1 års varighed) skal opbevares i mindst 5 år og forevises tilsynsmyndigheden/kommunen på forlangende.

10 BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)

I dette kapitel drages samlende konklusioner for BAT helhedsindsatsen med beskrivelse af afvejninger og, hvor den overvejende BAT indsats er lagt og med hvilke argumenter.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Bedste Tilgængelige Teknik – BAT (Best Available Techniques) – er en fællesbetegnelse for teknik, som kan medvirke til at begrænse emission af ammoniak, lugt, drivhusgasser eller begrænse vand- og energiforbruget. Princippet om BAT supplerer det generelle beskyttelsesniveau for ammoniak, lugt, fosforoverskud og nitrat fastlagt i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3. Opfyldelse af BAT-krav kan altså indebære et krav om mindre forurening end det fastsatte beskyttelsesniveau. Kommunen skal ved vurderingen af en ansøgning sikre sig, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, jf. § 19 i husdyrgodkendelsesloven.

Miljøstyrelsen har fået udarbejdet beskrivelser af en række relevante teknikker og teknologier med en dokumenteret miljøeffekt inden for fodring, staldindretning, opbevaring/behandling af husdyrgødning og udbringning af husdyrgødning (teknologiblade). Anvendelse af teknikker eller teknologier, der er beskrevet i Miljøstyrelsens teknologiblade, sikrer, at der er foretaget en vurdering af teknikkenes virkninger på miljøet, og at teknikken kan anvendes på en økonomisk forsvarlig måde under danske produktionsforhold. I vurderingen er der samtidigt taget hensyn til eventuelle fordele og ulemper som lugt, arbejdsmiljø, dyrevelfærd, ressourceforbrug, udledninger m.v.

De teknikker og teknologier, som er beskrevet i teknologibladerne, har dannet grundlag for fastsættelsen af vejledende emissionsgrænseværdier for forureningsparametrene ammoniakemission fra anlægget og fosfor, som er opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT). Der er udarbejdet vejledende emissionsgrænseværdier dels for nye og renoverede dele af anlægget og dels for eksisterende dele, som ikke renoveres. Indtil videre er der dog kun udarbejdet BAT-standardvilkår for husdyrproduktionerne malkekvæg, svin og fjerkræ.

Da der ikke findes BAT-standardvilkår for minkproduktion, er udgangspunktet for beskrivelse af BAT i den aktuelle godkendelse til Lyngtofte de parametre, som fremgår af BREF-dokumentet om intensiv fjerkræ- og slagtesvineproduktion fra 2003 og, som normalt inddrages ved behandling af sager om § 11 eller § 12 godkendelse af andre typer af husdyrproduktioner.

Bornholms Regionskommune har således foretaget en vurdering af BAT anvendt inden for følgende områder på Lyngtofte: Staldindretning og -teknologi, gødningsopbevaring og -håndtering, fodring, forbrug af vand- og energi samt management. I det følgende opsummeres de enkelte punkter.

Staldindretning og -teknologi

I Vejledning om pelsdyrfarme er beskrevet den såkaldte flexmodel, der anviser forskellige muligheder for opsamling af gødning i minkhaller uden tæt bund i form af 10 kombinationer af rendebredde, udmugningshyppighed, tilførsel af halm og niveau for protein i foderet.

Som supplement til den valgte standardudformning og drift af minkhallerne/staldsystemet har ansøger på Lyngtofte valgt følgende ekstra tiltag for at leve op til Natur- og Miljøklagenævnets praksis for BAT-niveauet for ammoniakemission fra minkhaller:

- De minkhaller, der opføres som nye haller, etableres med gødningsrender med en rendebredde på minimum 40 cm.
- De ansøgte minkhaller, som allerede er opført, og de fire nye 2-rækkede åbne haller har eller får gødningsrender med en rendebredde på minimum 35 cm.
- Alle gødningsrender tømmes minimum hver 3. eller 4. dag / to gange om ugen (hyppig udmugning).
- Der gives halm ad libitum.

Desuden overholdes tiltaget i forhold til fodringen, så proteinindholdet holdes på maksimalt 31 % af OE i gennemsnit i ugerne 30 – 47.

En del af de minkhaller, som er omfattet af ansøgningen, etableres med 35 cm gødningsrender og ikke med 36 cm render, der ellers regnes som BAT for nye haller. Argumenterne for dette er, at de haller, der skal lovliggøres, er opført, og det vil være meget dyrt at skifte renderne til 36 cm render. For de fire 2-rækkede haller, der endnu ikke er opført, ansøges der ligeledes om 35 cm gødningsrender, da der er indgået aftale om køb af brugte haller fra en minkavler, som stopper produktionen. Med de brugte haller medfølger næsten nye 35 cm gødningsrender. Idet gødningsrenderne i de nye lukkede haller bliver 40 cm, overholdes BAT-niveauet på 1 kg N/årstæve samlet set for alle de nye haller.

Bornholms Regionskommune har beregnet (scenarieskema 90370), at ammoniaktabet kun vil blive 25,5 kg N mindre, hvis der i stedet for gødningsrender på 35 cm blev monteret render på 36 cm på de allerede opførte haller og de nye haller mod syd. Kommunen vurderer, at det ikke vil være proportionalt at kræve de 1 cm bredere render monteret. Som det fremgår af sidste afsnit i dette kapitel, vil den samlede emissionsgrænseværdi for anlægget være overholdt i ansøgt drift.

Bornholms Regionskommune vurderer, at ansøger anvender BAT inden for staldteknologi.

Gødningsopbevaring og håndtering

De eksisterende og nye fortanke og den nye gyllebeholder, som vil være til rådighed for opbevaring af den flydende del af minkgødningen på Lyngtofte, er eller vil blive opført i betonelementer, som kan modstå påvirkning fra bl.a. omrøring og tømning. Lagrene tømmes hvert år og inspiceres visuelt, således at det sikres, at beholdernes bund og vægge er tætte. Gyllen pumpes fra gødningsrender til fortank og videre til gyllebeholder eller gyllevogn gennem tætte rør. Gylle opbevaret i gyllebeholder omrøres kun forud for udkørsel.

Den nye gyllebeholder etableres med fast overdækning i form af teltoverdækning, som er på Miljøstyrelsens teknologiliste over teknologier, der kan reducere ammoniakfordampningen. Alternativt opbevares gyllen i beholdere med tæt overdækning hos modtager af gyllen.

Hvis gyllebeholderen ikke etableres, opnås den reducerende effekt af teltoverdækningen på ammoniakfordampningen ikke på Lyngtofte. Bornholms Regionskommune har dog beregnet (scenarieskema 90378), at den samlede emissionsgrænseværdi for anlægget fortsat vil være overholdt.

Gyllebeholderen vil blive tilmeldt beholderkontrol, som udføres minimum hvert 5. år.

Den faste del af minkgødningen opbevares overdækket med vandtæt materiale på fast bund, som er uigennemtrængelig for fugt og kan modstå påvirkningerne fra den oplagrede gødning, køretøjer og redskaber ved fyldning og tømning og, som har afløb til opsamlingsbeholder.

Lyngtofte råder over tilstrækkelig kapacitet til opbevaring af gylle og fast gødning.

Bornholms Regionskommune vurderer samlet set, at der anvendes BAT i forhold til opbevaring og håndtering af husdyrgødning.

Fodring

Oplysninger om foder og fodring fremgår af afsnit 6.1.

Proteinindholdet i foderet forventes holdt på maksimalt 31 % af OE i gennemsnit i ugerne 30 – 47. Dette niveau er opfyldt for foder leveret fra Bornholms Minkfodercentral de seneste år.

Miljøstyrelsen har ikke fastsat vejledende emissionsgrænseværdier for fosfor ved minkproduktion.

Bornholms Regionskommune vurderer samlet, at der anvendes BAT inden for fodring af mink på Lyngtofte.

Forbrug af vand

Vandbesparende foranstaltninger er beskrevet i afsnit 6.2.

Hovedparten af vandforbruget er drikkevand til minkene, som ikke kan reduceres.

For at holde vandforbruget på et så lavt niveau som muligt er der fokus på, at installationerne er moderne, og de holdes i god stand ved hyppige eftersyn og udskiftning i tilfælde af defekt. I den daglige drift er vandbesparelse tænkt ind i rutinerne omkring rengøring af fodersilo, -vogn og -rekvisitter.

Bornholms Regionskommune vurderer på denne baggrund, at der anvendes BAT på Lyngtofte i relation til at reducere vandforbruget.

Forbrug af energi

Energibesparende foranstaltninger er beskrevet i afsnit 6.3.

På bedriften føres der opgørelse over forbruget af energi, og der arbejdes løbende på at reducere energiforbruget.

Da minkhallerne er med naturlig ventilation, forbruges ikke energi til drift af ventilationsanlæg. Det begrænser ligeledes elforbruget, at der ikke er belysning i eller ved minkhallerne.

Bornholms Regionskommune vurderer på denne baggrund, at der anvendes BAT på Lyngtofte i relation til at sikre, at energiforbruget på ejendommen er så lavt som muligt.

Management

Management, egenkontrol og dokumentation er beskrevet i kapitel 9.

Lyngtofte lever op til bestemmelserne i de bekendtgørelser og vejledninger, der regulerer driften af minkfarme med hensyn til miljøforhold og indhusning af dyrene. Desuden følges branchens egne anvisninger for god farmpraksis. Egenkontrollen af driften omfatter bl.a. logbøger over dødsfald, gødningsregnskab m.m.

Ansøger har gjort rede for, hvordan det sikres, at næringsstofferne udnyttes bedst muligt (optimerede foderplaner følges, der er fokus på dyrevelfærd, ammoniaktab under opbevaring af gødningen søges minimeret) og marken (minkgødningen afsættes til en planteavler og fordeles optimalt i forhold til afgrødernes behov).

Det er desuden beskrevet, at bygningsanlæg og udstyr holdes i god stand, hvilket bl.a. sikrer en effektiv ressourceudnyttelse. Der er udarbejdet en beredskabsplan, som anviser forholdsregler ved uforudsete hændelser, og der arbejdes med arbejdsmiljø og forhold omkring personalet (udarbejdet APV).

Bornholms Regionskommune vurderer, at Lyngtofte lever op til BAT-kravet inden for management.

Samlet ammoniakemission fra produktionen i forhold til fastsatte emissionsgrænseværdier

Natur- og Miljøklagenævnet har tidligere anlagt den praksis, at nye minkanlæg med gødningsrender længere end 50 m skulle opnå et BAT-niveau på højst 1,15 kg N i ammoniakemission pr. årstæve.

På baggrund af nye oplysninger om effekten af hyppig udmugning (rendetømning) - og i overensstemmelse med forbeholdet herom i Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 30/10-2012 - finder nævnet i Natur- og Miljøklagenævnsafgørelse NMK-131-00140 af 12/09-2013, at fastlæggelsen af emissionsgrænseværdierne for henholdsvis nye og eksisterende minkhaller bør justeres til følgende:

- For årstæver i eksisterende minkhaller beregnes en konkret emissionsgrænseværdi ud fra gødningsrendernes faktiske bredde og følgende kombination af virkemidler: tømning af render to gange om ugen, halm ad libitum, foder med proteinindhold på gennemsnitligt højst 31 % af OE i uge 30-47. Beregningen i husdyrgodkendelse.dk skal som hidtil foretages med udgangspunkt i opsamlingsløsningen Mi07.
- 1,00 kg N per årstæve i nye minkhaller, svarende til følgende kombination af virkemidler: 36 cm brede gødningsrender, tømning af render to gange om ugen, halm ad libitum, foder med proteinindhold på gennemsnitligt højst 31 % af OE i uge 30-47.

Beregningen af den samlede emissionsgrænseværdi for ammoniak fra minkhallerne på Lyngtofte er foretaget ud fra ovenstående. For de eksisterende minkhaller er emissionsgrænseværdien som beregnet i ansøgningssystemet som antal dyr i den pågældende minkhal x fastlagt emission/dyr. Beregning af den samlede emissionsgrænseværdi for hele anlægget i ansøgt drift fremgår af Tabel 16.

Tabel 16. Vejledende BAT-emissionsniveau ved ansøgt drift

Stald	Aktuelt staldsystem	Ansøgt drift			
		Dyrekategori	Dyr pr. år	Opnåelig emission (kg NH ₃ -N/dyr)	Samlet emissionsgrænseværdi (kg NH ₃ -N)
Eksisterende minkhaller*	Bure, gødningsrende 28 cm, 2 x ugentlig tømning, halm ad libitum, 31 % protein i uge 30-47	Mink, årstæver	280	1,19 (som beregnet)	334,32
Eksisterende minkhaller*	Bure, gødningsrende 35 cm, 2 x ugentlig tømning, halm ad libitum, 31 % protein i uge 30-47	Mink, årstæver	270	1,02 (som beregnet)	274,51
Lovliggørelse af eksisterende minkhaller	Bure, gødningsrende 35 cm, 2 x ugentlig tømning, halm ad libitum, 31 % protein i uge 30-47	Mink, årstæver	500	1,00	500,00
Nye minkhaller syd	Bure, gødningsrende 35 cm, 2 x ugentlig tømning, halm ad libitum, 31 % protein i uge 30-47	Mink, årstæver	500	1,00	500,00
Nye minkhaller nord	Bure, gødningsrende 40 cm, 2 x ugentlig tømning, halm ad libitum, 31 % protein i uge 30-47	Mink, årstæver	1.450	1,00	1.450,00
I alt			3.000		3.058,83

*Der foretages ikke godkendelsespligtige ændringer ved staldsystemet

Opfyldelse af BAT for ammoniakemission fra anlægget kan omfatte tiltag inden for staldindretning, anvendelse af miljøteknologi i staldene, fodring og håndtering af husdyrgødning.

Med baggrund i ansøgers valg af teknologier til begrænsning af ammoniakfordampningen viser beregning i husdyrgodkendelse.dk (skema nr. 76850, version 4), at den samlede ammoniakemission fra anlægget udgør 2.801,41 kg NH₃-N. Ammoniakemissionen fra produktionen i ansøgt drift ligger således under den beregnede vejledende emissionsgrænseværdi på 3.058,83 kg NH₃-N, og BAT-kravet er derfor opfyldt.

Bornholms Regionskommune vurderer, at Lyngtofte har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse ammoniakudledningen fra anlægget ved at indrette minkhallerne og driften som beskrevet ovenfor samt etablere fast overdækning på både de nye fortanke og den nye gyllebeholder.

Det generelle krav om, at ammoniakemissionen skal reduceres med 30 % i forhold til et fastlagt referencestaldsystem, er opfyldt, som tidligere beskrevet.

På baggrund af de beskrevne valg af teknikker/teknologi og de beregnede opnåede niveauer for udledninger finder Bornholms Regionskommune samlet set, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen samt ressourceforbruget fra anlægget ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik jf. husdyrgodkendelseslovens § 19. Endvidere vurderer kommunen, at minkfarmen efter udvidelsen kan drives uden væsentlig indvirkning på miljøet, hvis vilkårene i denne miljøgodkendelse overholdes.

11 SAMLET VURDERING

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

I forbindelse med udvidelsen af minkproduktionen på Lyngtofte opføres nye minkhaller og opbevaringsanlæg til minkgødningen. Bornholms Regionskommune vurderer, at udvidelsen ikke vil medføre væsentlige påvirkninger i landskabet omkring Lyngtofte og, at de landskabelige værdier ikke vil blive tilsidesat.

Kravet til 30 % reduktion af ammoniakfordampningen på udvidelsen i henhold til bekendtgørelse nr. 1283 af 8. december 2014 om tilladelse og godkendelse af husdyrbrug er opfyldt, idet der er opnået reduktion i ammoniakfordampningen ved at holde proteintildelingen under et fastsat niveau, øge bredden på gødningsrenderne, tømme renderne to gange om ugen og tildele halm ad libitum. Desuden er kravet om BAT-teknologi opfyldt samlet set for hele produktionen.

Der er foretaget beregning af ammoniakfordampning fra anlægget på Lyngtofte samt ammoniakdeposition til omkringliggende naturarealer, heriblandt udpegede habitatområder. Den forøgede ammoniakdeposition som følge af udvidelsen i minkproduktionen vurderes ikke at påvirke naturtilstanden væsentligt og vil således ikke have en væsentlig negativ indvirkning på naturområderne hverken på kort eller langt sigt.

Der indgår ikke vurdering af arealer i miljøgodkendelsen, da husdyrgødningen fra minkproduktionen leveres til tredjemand.

Med hensyn til nabogener er det Bornholms Regionskommunes vurdering, at udvidelsen ikke vil betyde væsentligt større gener for naboerne omkring Lyngtofte end ved den nuværende produktion. Alle lugtgengrænser er overholdt, og ejendommen overholder alle gældende regler og normer for opbevaring og afsætning af gylle og affald, regulering af skadedyr og belastning af omgivelserne med støj, støv, lys m.v.

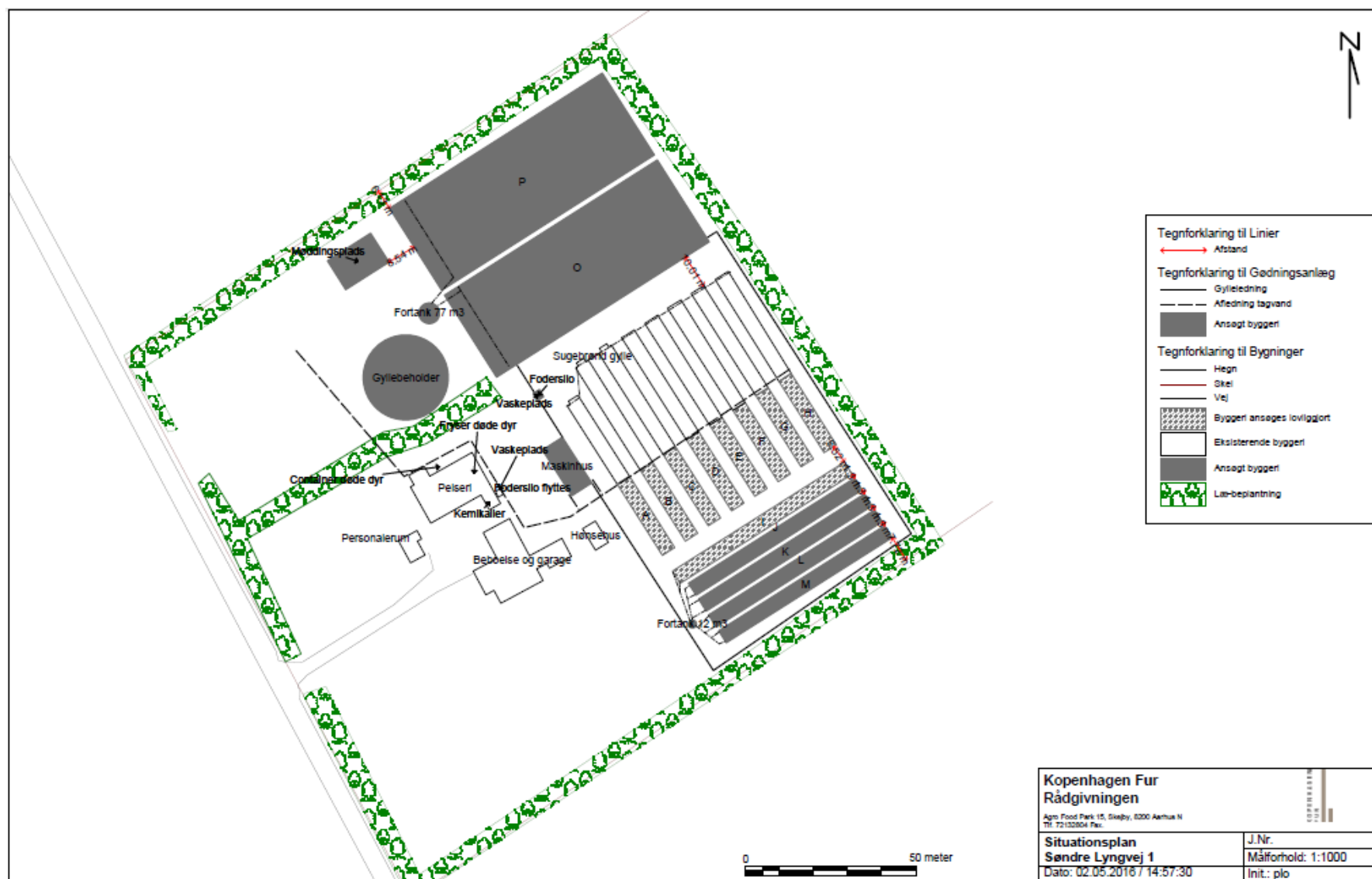
Samlet set vurderer Bornholms Regionskommune, at når miljøgodkendelsens vilkår overholdes, har ansøger truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Bornholms Regionskommune vurderer, at indretning og drift af husdyrbruget kan ske i overensstemmelse med gældende regler og uden væsentlig påvirkning af miljøet, som dette er defineret i husdyrgodkendelsesloven, herunder at projektet ikke skader bevaringsstatus for Natura 2000-områder eller levesteder for arter optaget på habitatdirektivets bilag IV.

12 BILAG

BILAGSOVERSIGT:

1. Situationsplan med skel, vej, bygninger, hegn, rørføringer og afstande
2. Planteliste – Rø Plantage ved Lyngtofte
3. Beredskabsplan og -kort
4. Modtagne høringssvar i 2. offentlighedsfase

BILAG 1. SITUATIONSPLAN MED SKEL, VEJ, BYGNINGER, HEGN, RØRFØRINGER OG AFSTANDE

BILAG 2. PLANTELISTE – RØ PLANTAGE VED LYNGETOFTE

Artsnavn dansk	Artsnavn latin	Ellenbergværdi for kvælstof	Indikatorarter for naturskov eller gammelskov	Karakteristiske arter for habitat-naturtype 9110 (Bøgeskov på morbund)	Karakteristiske arter for habitat-naturtype 9190 (Stilkege-skov på mager sur bund)
Alm. hvene	<i>Agrostis capillaris</i>				
Hvid anemone	<i>Anemone nemorosa</i>	x		(*)	*
Vorte-birk	<i>Betula pendula</i>	x			*
Bjerg-rørhvene	<i>Calamagrostis epigaeios</i>	6			
Hedelyng	<i>Calluna vulgaris</i>	1			(*)
Alm. hvidtjørn	<i>Crataegus laevigata</i>	5			
Alm. hundegræs	<i>Dactylis glomerata</i> ssp. <i>glomerata</i>	6			
Mose-bunke	<i>Deschampsia caespitosa</i>				
Bølget bunke	<i>Deschampsia flexuosa</i>	3		*	*
Alm. mangeløv	<i>Dryopteris filix-mas</i>	6			
Bøg	<i>Fagus sylvatica</i>	x		*	
Rød svingel	<i>Festuca rubra</i>				
Feber-nellikerod	<i>Geum urbanum</i>	7			
Lyse-siv	<i>Juncus effusus</i>	4			
Alm. gedeblad	<i>Lonicera periclymenum</i>	4		(*)	(*)
Dunet gedeblad	<i>Lonicera xylosteum</i>	6	*		
Mark-frytle	<i>Luzula campestris</i>	3			
Håret frytle	<i>Luzula pilosa</i>	4		(*)	(*)
Skovsyre	<i>Oxalis acetosella</i>	6		(*)	(*)
Rød-gran	<i>Picea abies</i>	x		*	
Skov-fyr	<i>Pinus sylvestris</i>	x			
Bævreasp	<i>Populus tremula</i>	x		(*)	*
Mirabel	<i>Prunus cerasifera</i>				
Slåen	<i>Prunus spinosa</i>	x			
Alm. eg	<i>Quercus robur</i>	x			*
Rød-eg	<i>Quercus rubra</i>				
Hindbær	<i>Rubus idaeus</i>	6			
Brombær	<i>Rubus sect. rubus</i>				
Alm. hyld	<i>Sambucus nigra</i>	9			
Gyvel	<i>Sarothamnus scoparius</i>				(*)
Alm. røn	<i>Sorbus aucuparia</i>	x			*
Mælkebøtte	<i>Taraxacum</i> sp.				

Blåbær	Vaccinium myrtillus	3		*	(*)
Pil sp.					
Løg sp.					
Rose sp.					

BILAG 3. BEREDSKABSPLAN OG -KORT

Beredskabsplan Søndre Lyngvej 1, 3782 Klemensker

Denne beredskabsplan er udarbejdet som en del af ejendommens miljøgodkendelse med det formål at stoppe og begrænse evt. uheld med konsekvenser for det omgivne miljø. Planens indhold skal være kendt af gårdens ansatte mm. og udleveres til indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand, og lign. Beredskabsplanen revideres/kontrolleres mindst 1 gang om året og skal være let tilgængelig og synlig.

Beredskabsplanen findes i mappe på kontoret hjemme

Kopi af beredskabsplanen findes i mappe på kontoret på farmen

Kortmateriale.

Bagerst er et oversigtskort over ejendommen mm. med angivelse af:

- Dieseltank
- Slukningsmateriel
- Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbryder m.v.

Husk

Ved store uheld ring altid 1-1-2, ved mindre uheld ring altid til miljømyndighederne. Er man i tvivl ring 1-1-2.

Efter brand m.m. tag kontakt med miljømyndighederne med hensyn til genopbygning af stald m.m.

Telefonnumre

Nærmeste telefon er mobil (Linda)		51514609
Miljømyndighed	kontaktes på telefon	56920000
Bornholms Kommune		
Falck	kontaktes på telefon	112
Brandvæsen	kontaktes på telefon	112
Lægevagt	kontaktes på telefon	1318
Dyrlæge	kontaktes på telefon	21715301
Foder	kontaktes på telefon	56492809
Elektriker	kontaktes på telefon	56492001
Smed	kontaktes på telefon	21214615
VVS	kontaktes på telefon	56492001
Elforsyning	kontaktes på telefon	56930930
Maskinstation	kontaktes på telefon	56969350
Kopenhagen Rådgivning	kontaktes på telefon	4186 1307
Ansøger, Linda Mortensen	kontaktes på telefon	51514609

Brand- og evakueringsinstruks

Ved brand der ikke kan slukkes ved egen hjælp.

Tilkald brandvæsenet - RING 112 - oplys:

Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra

Ejendommen er beliggende **Søndre Lyngvej 1, 3782 Klemensker**

Hvad er der sket og at det er en brand på en minkfarm

Er der tilskadekomne - hvor mange

Er dyrene kommet ud - art og antal der evt. er fanget

Hvis der er undsluppet mink – kontakt den lokale Pelsdyravlerforening eller København Rådgivning.

Udslip af mink

Når et udslip er opdaget begrænses skadernes udvikling ved straks at lukke porte/låger, samt efterse hegnet hele vejen rundt og straks udbedre eventuelle huller eller andre skader.

Kontakt ejeren, Linda Mortensen Privat tlf. 51514609

Kontakt politiet tlf. 114

Kontakt Landsdelsformand Knud Vest tlf. 40578877 eller

Lokalforeningsformand Erik Pedersen tlf. 20127121

Kontakt København Fur:

Hans Henrik Møller tlf. 25320154 (Nordjylland)

Vilhelm Weiss tlf. 40734941 (Midtjylland)

Michael Sønderup tlf. 20334263 (Sønderjylland og Fyn)

Iværksæt rednings- og slukningsarbejde hvis det er muligt og forsvarligt, herunder fjernelse og evakuering af dyr, olie, trykflasker.

Placering af slukningsmateriel er angivet på oversigtskortet.

Hvis det ikke er muligt at slukke branden - forsøg at begrænse den ved lukning af døre og vinduer.

Modtag brandvæsenet og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet.

Oplys endvidere:

Evt. tilskadekomne eller dyr der ikke er reddet i sikkerhed

Hvor det brænder

Brandens omfang

Hvor der er adgangsveje

Instruks om udslip af gylle

Ved større overløb af gylle eller ved brud på gylletanken - RING 112 oplys:

Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra

Ejendommen er beliggende Søndre Lyngvej 1, 3782 Klemensker

Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud

Om der er risiko for forurening af vandløb, eller drikkevandsboring

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne

Kontakt ejeren, Linda Mortensen

Privat tlf. 51514609

Kontakt miljømyndighederne, Bornholms Kommune på tlf. 56920000

Kontakt Maskinstation på tlf. 56969350

Der er tale om et relativt fladt terræn og der er ikke umiddelbar risiko for, at gyllen strømmer til grøfter eller vandløb. Ved udslip af gylle kontaktes Maskinstation på tlf. 56969350. Herfra rekvireres nødvendigt materiel i form af slamsuger og rendegraver eller gummiged.

Instruks om kemikalie- og oliespild

Ved større overløb af kemikalier og olie - RING 112 - oplys:

Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra

Hvad der er sket, hvad og hvor meget der er løbet ud

Om der er risiko for forurening af vandløb og drikkevand

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne

Kontakt ejeren, Linda Mortensen

Privat tlf. 51514609

Kontakt miljømyndighederne, Bornholms Kommune på tlf. 56920000

Kontakt Maskinstation på tlf. 56969350

Forsøg opdæmning for at undgå, at det løber til omgivelserne.

Opdæmningen kan evt. foretages med jord, halmballer og lignende afhængig af mængde og art.

Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe med sammen med kortmateriale

På ejendommen findes der kun lidt materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen.

Kontakt Maskinstation for at rekvirere det nødvendige materiel.

Stophaner og hovedafbrydere

Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbryder er vist på kortet over ejendommen.

Vand

Stophane er placeret i fyrrummet ved boligen

Elektricitet

Hovedafbryder sidder ved eltavle i privat bolig (entréen).

Strømsvigt

Kontroller at der ikke sker forurening som følge af manglende strøm til pumper ol. Kontakt energiselskab på tlf. **56930930**

Alle minkhallerne er uden mekanisk ventilation, hvorfor en strømafbrydelse i første omgang ikke har betydning for minkenes velfærd. Strømafbrydelse vedrører cirkulation af vand på farmen på farmen, hvilket især er kritisk i varme perioder. Normalt vil dyrene kunne klare sig uden vand i 4 - 6 timer.

BILAG 4. MODTAGNE HØRINGSSVAR I 2. OFFENTLIGHEDSFASE

Bornholms Regionskommune har i forbindelse med 2. offentlighedsperiode fra. 22. juli til 2. september 2016 modtaget to skriftlige henvendelser. Disse er gengivet i det følgende efterfulgt af kommunens kommentarer til de enkelte punkter.

Indlæg nr. 1

Naturstyrelsen Bornholm v. biolog Dorte Bugge Jensen har sendt følgende bemærkninger:

Naturstyrelsen Bornholm har modtaget Bornholms Regionskommunes brev af 21. juli 2016 vedr. høring af forslag til § 11-miljøgodkendelse af Lyngtofte, Søndre Lyngvej 1, 3782 Klemensker.

Naturstyrelsen Bornholm har ingen indsigelser til forslaget men blot nogen bemærkninger.

Det er korrekt at det areal af Rø Plantage, der er beregnet ammoniakdeposition på, består af skov yngre end 200 år. Der er tale om arealer plantet til med hhv. bøg og eg i 1954. Kommunen er altid velkomne til at kontakte os for at indhente oplysninger om vores skovområder, herunder om der er observeret bilag IV arter mm.

Det skal i samme forbindelse oplyses, at der for de statslige skove findes driftsplaner, der planlægger for følgende emner: skov, natur, fortidsminder, friluftsliv og landskab.

De kan ses her: <http://naturstyrelsen.dk/drift-og-pleje/driftsplanlaegning/bornholm/>

Bornholms Regionskommune, Teknik og Miljø's kommentarer til indlæg nr. 1:

Teknik og Miljø tager oplysningerne fra Naturstyrelsen Bornholm til efterretning. Indlægget giver ikke anledning til yderligere kommentarer eller rettelser i miljøgodkendelsen til Lyngtofte.

Indlæg nr. 2

Kenneth Nimb (Lyngvang), Søndre Lyngvej 3, 3782 Klemensker har indsendt følgende bemærkninger:

Jeg skal starte med at understreje, at jeg under ingen omstændigheder ubegrundet vil modsætte mig en udvidelse af en given produktion. Men jeg stiller mig uforstående overfor, om hvorfor i ikke har inviteret til et informationsmøde, hvor vi, som bliver berørt, kan stille spørgsmål, og få de svar vi har brug for. Dette må da være det mindste.

Den 82 sider lange §11 miljøgodkendelse, i referere til, er noget uoverskuelig for menigmand, og konsekvenserne af denne udvidelse er ikke tydelige, for hverken mig, eller de omkringboende parter.

Mht. ammoniakemission, beskriver kun arealer væk fra min ejendom, og at de skovarealer tættere end 100 m fra Lyngtofte, er mindre end 15 år gamle. Mit skovstykke mister sit miljø tilskud i 2019, og er derfor mere end 15 år gammelt. Jeg skal ligeledes gøre opmærksom på at jeg har økologisk autorisation, og er derfor et følsomt område.

Mht. lugtgener, vil ingen af os omkringboende jo kunne acceptere en evt. forøget vedvarende lugtgener. Dette vil ligeledes medføre en værdiforringelse af vores ejendomme, og hvordan har i tænkt jer at det skulle kompenseres?

I mit tilfælde, som nærmeste nabo mod sydøst, oplever jeg for nuværende meget sjældent lugtgener, om dem der opleves er bestemt ikke et problem. Men forøges lugtgenerne, vil dette absolut være et problem, og det må da bestemt tages i betragtning, og om hvordan dette skal undgås.

At det denne udvidelse af produktion vil medføre en øget støjbelastning, inden for normal arbejdstid, er vel naturligt. Og en del af at bo på landet. Men jeg skal påpege at det igen igen kan have en negativ indflydelse på værdien, og velfærden, på de omkringliggende ejendomme.

Så for nuværende vil jeg, med det materiale, der er fremsendt, kraftigt gøre indsigelse imod denne udvidelse, men vil se frem til et møde, hvor alle parter kan blive klogeter.

Jeg skal ligeledes gøre opmærksom på, at jeg er bortrejst frem til den. 10/9-2016, og kan først træffes herefter, hvilket jeg forventer.

Men som nævnt, håber jeg at man vil udskyde dette miljøtilsagn, til sagens konsekvens er blevet bedre oplyst. Og vil igen understreje, at jeg ikke ønsker at modsætte mig en øget produktion, men udelukkende ønsker at forhale beslutningen til konsekvenserne er bedre kendt for alle omkringboende.

Bornholms Regionskommune, Teknik og Miljøs kommentarer til indlæg nr. 2:

Som følge af henvendelsen fra Kenneth Nimb inviterede Bornholms Regionskommune, Teknik og Miljø ved sagsbehandler Susanne Kjær-Hansen, til et møde på ansøgers hjemadresse den 14. september 2016. Til mødet blev også ejerne af Søndre Lyngvej 4, 5, 6, 8 og 10 inviteret. Udover Kenneth Nimb (Søndre Lyngvej 3) var det dog kun ejerne af Søndre Lyngvej 4 og 5, som havde mulighed for at deltage.

På mødet blev henvendelsen fra Kenneth Nimb drøftet, og de fremmødte fortalte om deres oplevelse af den nuværende produktion på Lyngtofte samt tanker og bekymringer omkring den fremtidige drift. Ingen af deltagerne klagede over lugt-, støj- eller fluegener ved den nuværende drift. Ansøger, Linda Mortensen, og Keld Mortensen gennemgik bl.a. årets gang på minkfarmen og besvarede spørgsmål om betydningen af udvidelsen på farmen. Endelig forklarede Susanne Kjær-Hansen reglerne i pelsdyrbekendtgørelsen og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen omkring lugt, og hvordan beregningen af minimumsafstandene til nabobeboelser er foretaget. Forhold omkring ammoniaknedfald i omgivelserne og trafikken til og fra ejendommen blev også vendt.

Kommunens bemærkninger til henvendelsens punkter:

Påvirkning af omgivelser med ammoniak

I miljøgodkendelsens afsnit 7.2 'Påvirkning af naturområder og bilag IV-arter' under 'Kommunens bemærkninger og vurdering' er det skrevet, at to skovarealer beliggende henholdsvis sydøst og nord for Lyngtofte er mindre end 15 år gamle. Denne oplysning er i miljøgodkendelsen rettet til, at skovstykkerne begge er plantet i perioden 1999-2004 på tidligere dyrket jord, hvilket fremgår af luftfotos fra de to år. Oplysningen bruges alene til at konkludere, at skovene ikke lever op til alderskriteriet for ammoniakfølsom skov, som er skov på arealer, der ikke har været dyrket mark i omkring 200 år. Det har derfor ingen betydning, om skovene er 12 eller 17 år gamle.

Selvom der er stramme regler for anvendelsen af gødning på økologisk autoriserede arealer, vil den fremtidige udledning af ammoniak fra minkproduktionen på Lyngtofte og nedfaldet på de økologisk drevne naboarealer ikke have indflydelse på arealernes økologiske status. Dette er bekræftet af NaturErhvervstyrelsens økologikontrollør ved det seneste kontrolbesøg på Kenneth Nimbs ejendom.

Lugt

I høringssvaret udtrykkes bekymring for lugtgener efter udvidelse af minkproduktionen på Lyngtofte. De udførte lugtgeneberegninger for den ansøgte udvidelse er omtalt i miljøgodkendelsens afsnit 7.3 og viser, at pelsdyrbekendtgørelsens afstandskrav og lugtgenekriterierne fastsat i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er overholdt både i forhold til boliger i byzone, boliger i samlet bebyggelse og til den nærmest beliggende enkeltbeboelse i landzone (ejendom uden landbrugspligt og ikke ejet af ansøger).

Lugtgenekriterierne er et udtryk for, hvor meget lugt omkringboende i forskellige typer beboelsesområder må udsættes for, før det kan betegnes som værende "væsentlige lugtgener". Genekriteriet for boliger i byzone er fastsat til 5 OU_E/m³ (Odour Units, dvs. enheder for lugt), for boliger i samlet bebyggelse 7 OU_E/m³ og for enkeltbeboelser i landzone 15 OU_E/m³. Dette fremgår af Bilag 3 i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug. Dvs. at beboere i fritliggende huse i landzone skal tåle væsentligt højere lugtkoncentrationer end beboere i boliger i byerne, idet lugtkoncentrationer på op til 15 OU_E/m³ betegnes som ikke-væsentlige lugtgener ved disse enkeltbeboelser. I "Faglig rapport vedrørende en ny lugtvejledning for husdyrbrug" (Miljøministeriet, Skov- og Naturstyrelsen, december 2006) fremgår det, at:

"Sammenhængen mellem intensitet og lugtkoncentration kan meget generelt beskrives således:

- 1 lugtenhed (OU_E) er grænsen for, hvornår man kan erkende lugt (i laboratorium)
- 3 lugtenheder er det niveau, hvor lugten kan genkendes, f.eks. som svinelugt
- 5 lugtenheder svarer til, at lugten med sikkerhed kan bestemmes, men den er svag
- 10 lugtenheder er en tydelig lugt, som kan være ubehagelig."

Kenneth Nimbs ejendom, Søndre Lyngvej 3, er pålagt landbrugspligt og indgår derfor ikke som en ejendom, hvor lugtgenegrænsen er 15 lugtenheder (OU_E). I forhold til denne ejendom gælder pelsdyrbekendtgørelsens afstandskrav på 100 m til minkhaller og 50 m til opbevaringsanlæg for minkgødning.

For at vise resultatet af en lugtberegning i forhold til Søndre Lyngvej 3, har Teknik og Miljø udført en supplerende beregning med denne landbrugsejendom tilføjet. Af skemaet nedenfor ses, at den korrigerede geneafstand beregnes til 76,47 m (længere væk end denne afstand regnes lugtpåvirkningen til mindre end 15 OU_E). Den faktiske afstand fra lugtcentrum på Lyngtofte til boligen på Søndre Lyngvej 3 beregnes til 196,09 m. Den krævede afstand ville således være overholdt, hvis boligen var omfattet af samme grænser som enkeltboliger i landzone uden landbrugspligt. Som ved lugtberegningen for Søndre Lyngvej 4 er geneafstanden ved beregningen for Søndre Lyngvej 3 reduceret med 20 % (fra 95,58 m til 76,47 m) som korrektion for, at minkhallerne på Lyngtofte er placeret i intervallet 300° til 60° dvs. mod nord, som er en mindre hyppig vindretning end f.eks. vest/sydvest og sydøst.

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (ansøgt)	Ukorrigeret geneafstand (nudrift)	Korrigeret geneafstand (ansøgt)	Korrigeret geneafstand (nudrift)	Vægtet gennemsnitsafstand	Bortscreenet	Genekriterie overholdt
+ Søndre Lyngvej 4	0	NY	194,99	67,18	162,49	53,75	180,11	Nej	Ja
+ Søndre Lyngvej 3	0	NY	95,58	0,00	76,47	0,00	196,09	Nej	Ja

Kommunen kan ikke i miljøgodkendelsen stille vilkår om yderligere lugtreducerende tiltag, når beregningerne viser, at ejendommen efter udvidelsen kan overholde lugtgenekriterierne uden dette. I miljøgodkendelsen er der dog stillet vilkår om, at driften på Lyngtofte ikke må give anledning til væsentlige lugtgener uden for ejendommens areal (Vilkår 3.1.4). Kommunen har således mulighed for på et senere tidspunkt at påbyde lugtreducerende tiltag. Denne mulighed kan tages i anvendelse, hvis kommunen finder, f.eks. efter henvendelser fra naboer og efterfølgende lugtregistreringer, at der forekommer lugtgener, som er væsentligt større, end det forventes ifølge grundlaget for vurderingerne i denne miljøgodkendelse.

Desuden indeholder miljøgodkendelsen et generelt vilkår om, at "Der skal til stadighed opretholdes en god hygiejne - herunder sikres, at bure holdes tørre og, at gødningsrender er tætte. Bygninger, anlæg og omgivelser skal renholdes, således at lugtgener begrænses mest muligt for de omkringboende".

Støj

Som beskrevet i afsnit 7.4 skal anlægget på Lyngtofte overholde Miljøstyrelsens generelle vejledende støjgrænser for ekstern støj fra landbrugsdriften og dokumentere dette ved målinger, hvis tilsynsmyndigheden kræver det. Da stigningen i driftstid for støjende maskiner og antallet af transporter til og fra ejendommen efter den fulde udvidelse er begrænset, vurderer Bornholms Regionskommune fortsat, at støjgenerne fra ejendommen vil være ikke væsentlige.

Indlæggene og mødet giver ikke anledning til at skærpe miljøgodkendelsens vilkår eller stille yderligere vilkår til produktionen på Lyngtofte.